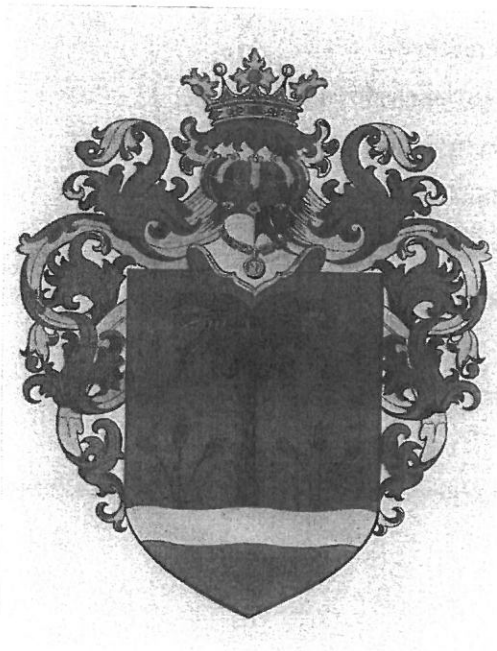

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

Szentes Város Önkormányzata

2018 - 2023

**Felülvizsgálat
2020**

A 2020-as felülvizsgálat során belekerült részeket ezzel a Comic Sans MS betűformával és vastagítással jelöljük.

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	3
Értékeink, küldetésünk	8
Célok	9
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	10
1. Jogszabályi háttér bemutatása	10
2. Stratégiai környezet bemutatása	11
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	12
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	46
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	71
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	78
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	86
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	90
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	91
A helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	92
1. A HEP IT részletei	92
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	92
Jövőképünk	93
2. Összegző táblázat – A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	94
3. Megvalósítás	98
A megvalósítás előkészítése	98
A megvalósítás folyamata	98
Monitoring és visszacsatolás	100
Nyilvánosság	100
Érvényesülés, módosítás	101
4. Elfogadás módja és dátuma	102

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Szentes Város Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Szentes város Magyarország Dél-alföldi régiójában, azon belül Csongrád megyében, a Tisza és a Hármas-Körös által közrefogva helyezkedik el a Kurca folyó két partján, mely hosszában szeli át a települést. Csongrád megye harmadik legnépesebb városa. A térség geomorfológiai szempontból síkvidék, a Tisza és Körös találkozásától D-K-re fekszik. Karakterét két jellegzetes középtáj határozza meg: az Alsó-Tiszavidék – Dél-Tiszavölgyi része és a Körös-Maros köze középtáj. Régészeti leletek tanúsága szerint már az új kőkortól kezdve lakott hely. A honfoglaláskor Ond vezér törzse népesítette be a területet. Az első okleveles említése 1332-ből való „Scenthus (Szentüs) névalakban. Nevének eredetét többféleképpen magyarázzák; szakemberek szerint az első birtokos, Sente-Mágocs család nevéből kapta. Az 1332-es keltezésű oklevél még templomos faluként, I. Ferdinánd 1564. április 4-én kelt adománylevele azonban már mezővárosként említi a települést. Az elkövetkező századok történelmi viharai sem kímélték; többször elpusztult, de mindannyiszor újjáépült. Ezt a szívós élni akarást szimbolizálja a város címerében látható örökzöld pálmafa („Teher alatt nő a pálma”). Urbanizációs fejlődésére kedvezően hatott, hogy 1878 és 1950 között Szentes volt Csongrád vármegye közigazgatási székhelye, a későbbiekben pedig járási, majd kistérségi központ.

A felszíni és a felszín alatti vizek meghatározzák a város életét. Szentes a közelében lévő tiszai átkelőnek köszönheti létét, s lakóinak a történelem zivataros évszázadaiban a folyók árterei adtak menedéket. A folyók és csatornák vize táplálta a kialakuló mezőgazdasági termelést, s erre, valamint a feltörő termálvizekre alapozódik a város messze földön híres kertészeti kultúrája. A folyók szabályozása során alakult ki a szentesi kubikosság, akik eljutva a világ sok nagy építkezésére, hazahozták a megtapasztalt sokféleséget és nyitottságot.

E nyitottság és sokszínűség ma is jellemző a városra. Ez élteni lüktető gazdaságát, sokágú kulturális, művelődési és sport életét. A város Európában egyedülálló kincse a 32 db termálkút. E természeti kincs nemcsak a gazdaságot határozza meg, hanem alapul szolgál a pihenés, a gyógyulás és a kikapcsolódás számára is.

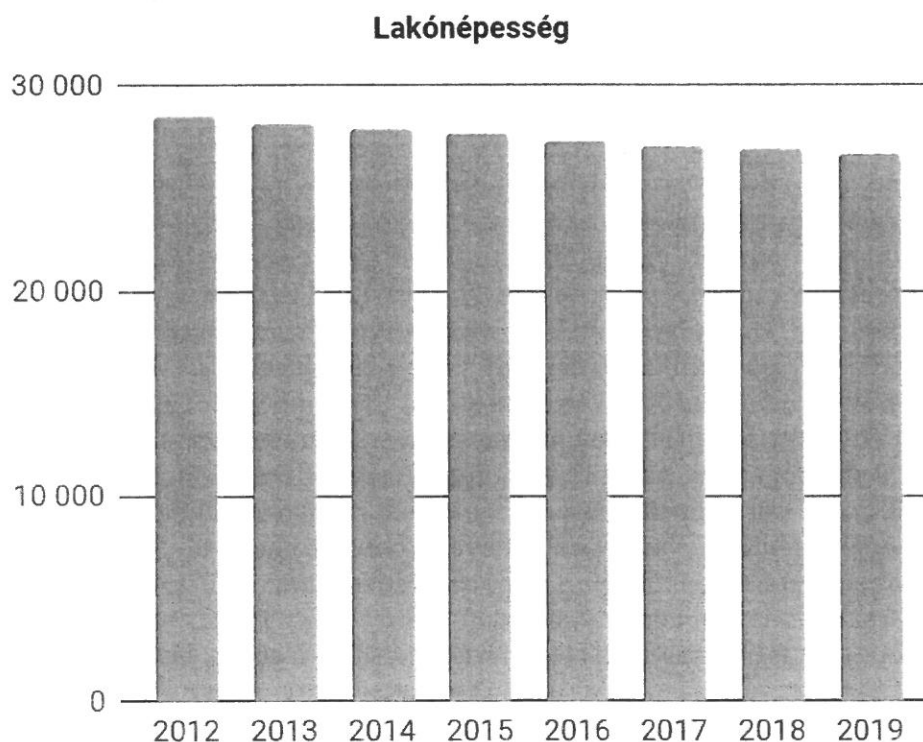
¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

A rendezett parkok, uszodák, sportpályák és termek fiatalnak és idősebbnek kínálnak kikapcsolódást, a gyógyfürdő "varázsereje", a múzeum és képtár csendje mind-mind felfedezésre vár.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

Év	Fő	Változás
2012	28 456	
2013	28 190	99,1%
2014	27 898	99,0%
2015	27 695	99,3%
2016	27 266	98,5%
2017	27 080	99,3%
2018	26 887	99,3%
2019	26 655	99,1%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

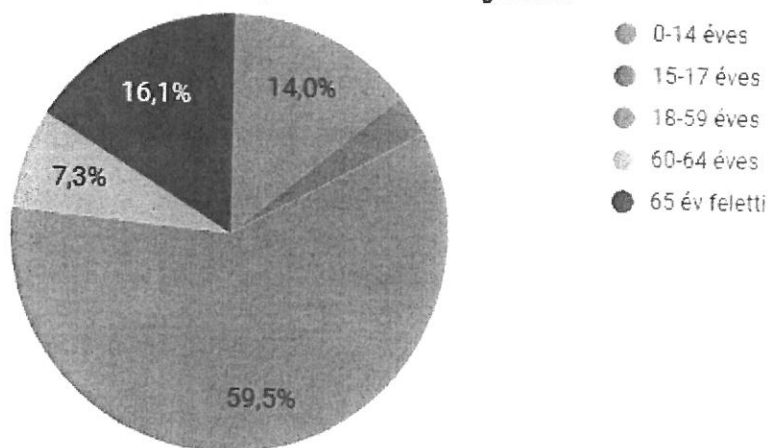
Amint az közismert, Magyarország lakossága folyamatosan csökken. Jelentős különbség van azonban az ország, illetve a régió egyes területei között a fogyás mértékét tekintve. A táblázat adatai alapján látható, hogy Szentes város lakónépessége (lakónépesség: az adott területen lakóhellyel rendelkező, de másutt tartózkodási hellyel nem rendelkező, valamint ugyanezen a helyen tartózkodási hellyel rendelkező személyek együttes száma) is évről évre egyenletesen fogyatkozik.

2.1. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (a 2016-os év adatai)

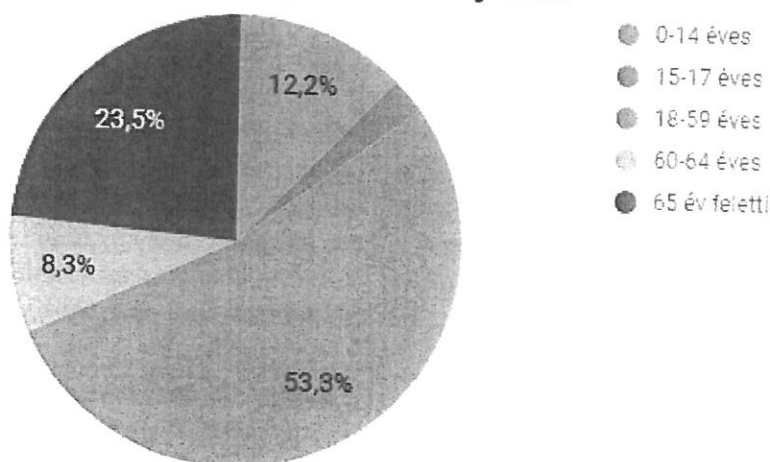
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen	Férfiak	Nők
Állandó népesség száma	13 452	14 586	28 038	47,98%	52,02%
0-2 évesek			766	2,73%	
0-14 éves	1 881	1 778	3 659	6,71%	6,34%
15-17 éves	420	383	803	1,50%	1,37%
18-59 éves	8 002	7 778	15 780	28,54%	27,74%
60-64 éves	988	1 215	2 203	3,52%	4,33%
65 év feletti	2 161	3 432	5 593	7,71%	12,24%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása

Állandó népesség - nők életkori megoszlása

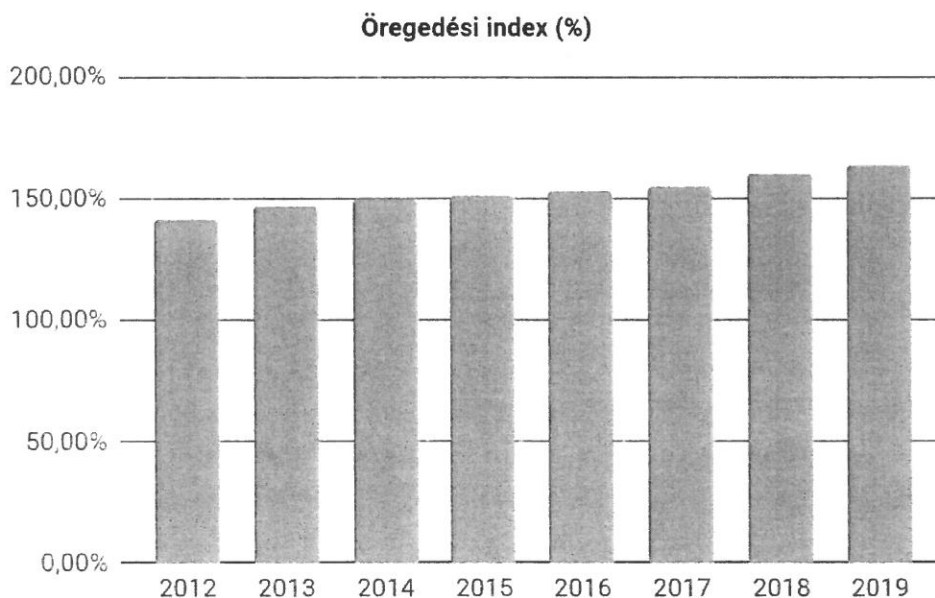
Az állandó népesség (az adott területen bejelentett lakóhellyel rendelkező személyek) száma 2016-ban 28038 fő volt, melyben a nők aránya 4%-kal magasabb. A legtöbben a 18-59 éves korú munkaképes lakosságot alkotják, de viszonylag magas a 60 éven felüliek aránya is a 0-17 éves népességéhez képest.

A férfiak esetében - a nőkhez viszonyítva - kisebb arányú a középkorú népesség száma, és magasabb a 60 éven felüliek aránya a 0-17 éves népességhez képest.

3. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2012	5 278	3 745	140,93%
2013	5 349	3 647	146,67%
2014	5 442	3 637	149,63%
2015	5 511	3 647	151,11%
2016	5 593	3 659	152,86%
2017	5 674	3 657	155,15%
2018	5 767	3 612	159,66%
2019	5897	3 598	163,90%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

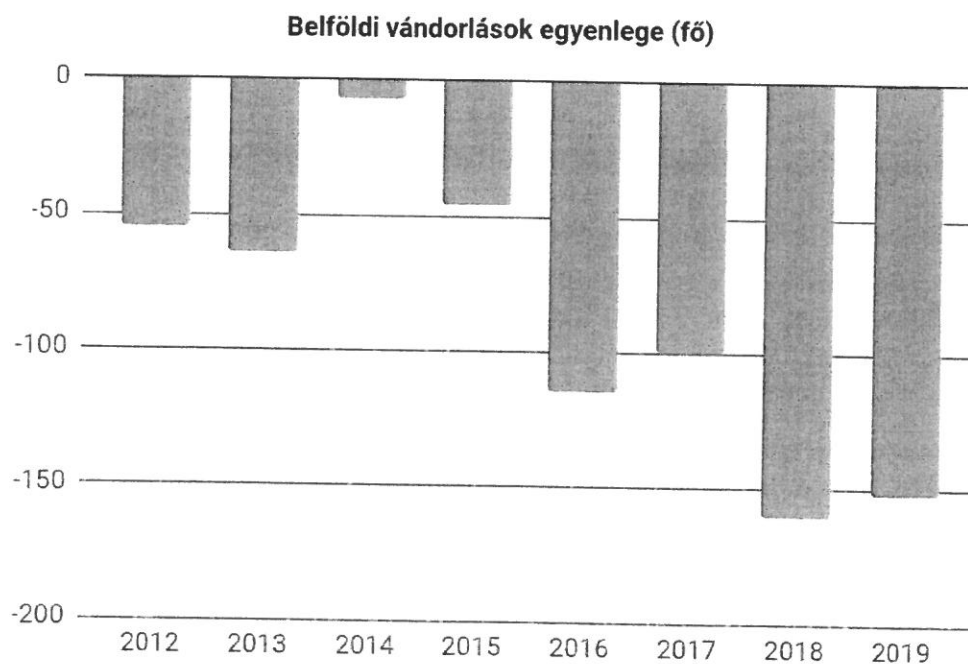

Az öregedési index azt jelzi, hogy 100 fő 14 év alattira mennyi 65 éven felüli fő jut. Szentes esetében az index értéke 2008 óta 100 felett van, és egyre emelkedik. Ez azt jelenti, hogy a 65 év feletti emberek száma magasabb és évről-évre egyre nő a településen, vagyis a város előregedő, így fokozottabb figyelmet kell fordítani az idősek problémáira, szükségleteire.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

Év	Állandó jellegű odavándorlás	Elvándorlás	Egyenleg	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma
2012	353	408	-55	-2,6
2013	317	381	-64	-2,6
2014	421	428	-7	-1,15
2015	371	417	-46	-2,96
2016	417	532	-115	-4,24
2017	431	531	-100	-3,59
2018	359	519	-160	-5,82
2019	425	577	-152	n.a.

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

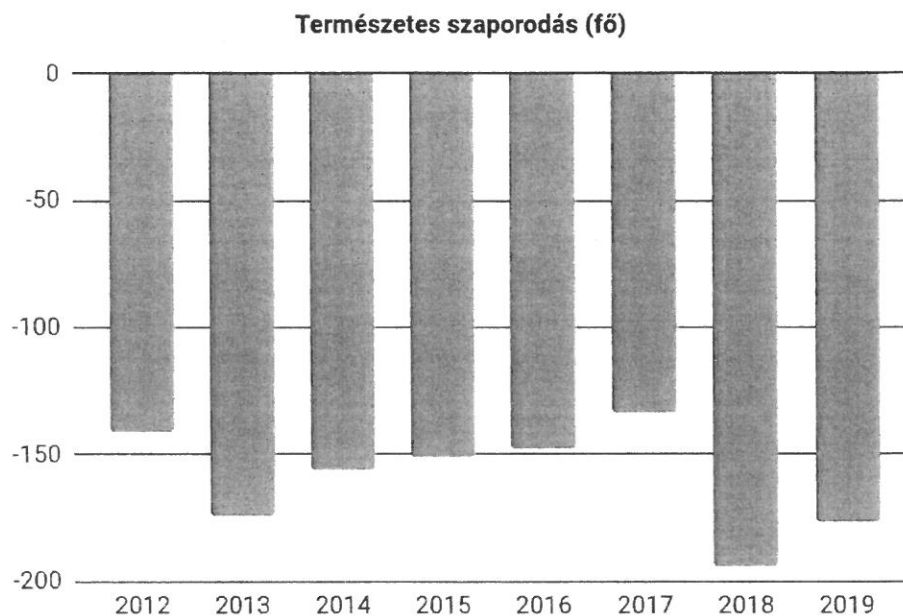
A vándorlás a településen probléma – a város népességmegtartó ereje nem elég erős – a változások mértékét tekintve azt is hangsúlyoznunk kell, hogy a folyamatos és jelentős népességvesztésnek ez lehet az egyik oka.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

Év	Élveszületések száma	Halálozások száma	Természetes szaporodás (fő)
2012	245	386	-141
2013	210	384	-174
2014	246	402	-156

2015	273	424	-151
2016	232	380	-148
2017	243	377	-134
2018	205	399	-194
2019	214	391	-177

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Szentes esetében inkább természetes fogyásról beszélhetünk, mivel a halálesetek száma jelentősen meghaladja az élveszületések számát. Az országos negatív népesedési tendenciák a településre is jellemzőek. Szentes demográfiai problémáját az állandósult természetes fogyás jelenti, aminek következtében a város lakosság száma lassú ütemben, de folyamatosan csökken.

Értékeink, küldetésünk

Szentes Város Önkormányzata Képviselő-testülete mindig hangsúlyt helyezett az esélyegyenlőségi célcsoportok érdekeinek védelmére. Különös figyelemmel fordult a gyermekek és idősek problémái felé. Az esélyegyenlőségi program célja, hogy Szentes olyan településsé váljon, ahol senki nem tapasztalja a hátrányos megkülönböztetés közvetlen vagy közvetett formáját védett tulajdonságai alapján, ahol minden lakossal szemben érvényesül az egyenlő bánásmód elve, valamint biztosított az egyenlő hozzáférés az önkormányzat és intézményei által nyújtott szolgáltatásokhoz. Az esélyegyenlőség és egyenlő hozzáférés biztosításán túl egyes társadalmi csoportok esetében olyan támogató lépések megtételére van szükség, melyek az esélyegyenlőség előmozdítását szolgálják.

Értékként kezeljük:

Szolidaritás

Településünk közösségének minden tagjának érdeke a szolidaritás erősítése, amely nagyban elősegítheti a hátrányos helyzetű csoportok, fogyatékosokkal élők társadalmi integrációját, foglalkoztatási és érvényesülési lehetőségeit. Ennek érdekében a fennálló fizikai és információs akadályokat meg kívánjuk szüntetni.

Méltányos és rugalmas bánásmód

A megkülönböztetés tilalma, az egyenlő bánásmód elve nem alkalmas az összes létező egyenlőtlenség megszüntetésére. Olyan pozitív, méltányos és rugalmas intézkedések kidolgozására törekszünk, amelyek elősegítik az érintettek társadalmi és foglalkoztatási pozíciójának javulását, megőrzését.

A pozitív diszkrimináció lehetősége

Az EU lehetővé teszi a nemek szerinti eltérő bánásmód alábbi formáit, ha annak célja kizárólag az, hogy kiküszöbölje a múltban elszenvedett hátrányos megkülönböztetés hatásait. A pozitív diszkrimináció csak egy lehetőség, amire az EU nem kötelezi a tagállamokat.

A gyakorlat azt mutatja, hogy a hazánkban is egyre gyakrabban élnek a pozitív diszkrimináció eszközével, mert a diszkrimináció pusztánál többre van szükség az előítéletek leküzdéséhez. A pozitív diszkriminációt leggyakrabban a munkaerő-piaci érvényesülés és a közéletben való részvétel segítésére alkalmazzák.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Szentes Város Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

Emellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését a HEP IT (Intézkedési Terv) tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a folyamatos működtetését, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.v.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása

Szentes Város Önkormányzatának Képviselő-testülete és szervei döntésein keresztül fejezi ki elkötelezettségét az esélyegyenlőség területén, hiszen a jogszabályokban meghatározott, ilyen irányú kötelező feladatok ellátásán túl a település nem önkormányzati fenntartású intézményeivel, társszervekkel, civil szerveződésekkel, egyházaival, önszerveződésekkel, társulásaival, egyesületeivel és alapítványaival közösen (gyakorta azok anyagi támogatása mellett) törekszik érvényre juttatni az esélyegyenlőség eszméjét a társadalmi élet minden területén. Már 2009 óta rendelkezett Települési Esélyegyenlőségi Programmal és 2012-ig Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Tervvel.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

- Szentés Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája
- Helyi Vidékfejlesztési Stratégia
- Szentés város Integrált Településfejlesztési Stratégiája
- Szentés város 2014-2019-es önkormányzati ciklusra vonatkozó gazdasági programja
- Szentés Város 2014-2020-as európai tervezési periódusra vonatkozó Beruházási Koncepciója
- Szentés Város Önkormányzata Ifjúsági Koncepciója és Ifjúsági Cselekvési Terve
- Szentés város szociális szolgáltatástervezési koncepciója
- Átfogó értékelés az önkormányzat gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról a szociális rászorultságtól függő pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról szóló önkormányzati rendelet
- Szentés Város Önkormányzata Civil Stratégiája
- Szentés Város Önkormányzata Sportkoncepciója és sportrendelete
- Szentés Város Egészségmegőrző Terve
- Szentés Város Önkormányzatának Idősügyi Koncepciója
- Szentés Város Önkormányzata közművelődési és közgyűjteményi feladatairól szóló rendelet
- Együttműködési megállapodás a szentesi roma önkormányzattal
- Szentés Város Önkormányzatának rendelete az önkormányzat tulajdonában álló lakások bérletéről

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Szentés város és Nagytőke község képviselő-testületei a Mötv. 85.§-ában foglalt felhatalmazás alapján közös önkormányzati hivatalt alakítottak és tartanak fenn az igazgatási feladataik ellátására. A Közös Önkormányzati Hivatal megnevezése: Szentesi Közös Önkormányzati Hivatal. Nagytőke községben a Közös Önkormányzati Hivatalnak kirendeltsége működik az igazgatási, pénzügyi, adózási tevékenységek végzésére.

A Szentesi Családsegítő Központ 2016. január 1-től Nagytőkén is ellátja a családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás szakfeladatokat. Szentesi járás összes településének (Szentés, Szegvár, Árpádhalom, Derekegyház, Nagymágocs, Fábiansebestyén, Eperjes, Nagytőke) és lakosának biztosítja a törvényben meghatározott speciális szolgáltatásokat, hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló tevékenységeket, a járás más települési szolgálatainak nyújtott szakmai támogatást biztosít.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatokat a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet 1. számú melléklete tartalmazza.

Adatforrások:

- TEIR adatbázis
- Ksh adatbázis
- Szentes Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályának adatszolgáltatásai
- Népszámlányilvántartó
- Szentés Város Önkormányzata adatszolgáltatásai

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység kialakulásának okai többek közt a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira -, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza. A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. A szegénység szempontjából meghatározó társadalmi jellemző a családok gyermekszáma, illetve a gyermekszegénység), valamint a falusi lakókörnyezet.

Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza.

A gyakorlatban a mélyszegénység fogalmat azonosítják a cigánysággal. Ez nem más, mint az etnikai és szociális dimenzió összemosása, és ezzel a társadalmi kirekesztettségéből fakadó összes probléma „cigánykérdésként” való felfogása. Fontos azonban tudomásul venni, hogy a cigányság és a mélyszegénység két olyan halmazt képez, melynek van ugyan közös metszete, ám a kettő nem fed teljesen egymást. Nem igaz, hogy minden mélyszegénységben élő ember cigány/roma. Az viszont kijelenthető, hogy a cigányok élete a mélyszegénységtől függetlenül is sokkal inkább terhelt az őket érintő diszkrimináció rejtett és nyílt dimenzióinak a kíméletlen érvényesülése miatt. (Cserti-Csapó-Orsós 2012)

A szegénységben élők, a roma közösségek helyzetének elemzése során vizsgálni kell az Ebktv. által rögzített, a hátrányos megkülönböztetés tilalmának érvényesülését. Az Ebktv. 8. és 9. §-ai értelmében közvetlen, illetve közvetett hátrányos megkülönböztetésnek minősül az olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport valós vagy vélt nemzetiséghez tartozása, társadalmi származása, vagyoni helyzete miatt részesül kedvezőtlenebb bánásmódban, vagy az a rendelkezés, amely ezen személyeket, csoportokat lényegesen nagyobb arányban hozza hátrányos helyzetbe mint a velük összehasonlítható személyeket, csoportokat.

2001-ben Szentesen a lakosság 0,59%-a (183 fő) vallotta magát roma nemzetiségűnek. Ennél pontosabb adat a törvényi szabályozások miatt nem áll rendelkezésre. Általános probléma a munkajövedelem hiánya, rossz anyagi helyzet, az oktatási rendszerből való kiesés.

A Szentesi Romák Nemzetiségi Önkormányzata becslései alapján a hivatalos nyilvántartásokban szereplőnél számottevően magasabb a romák aránya a lakónépességben belül, csak az identitásukat nem vállalják. Az önkormányzat elkötelezett a romák támogatása mellett és elítéli a diszkrimináció minden formáját.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

Az alábbiakban részletesen bemutatjuk a jövedelmi és vagyoni helyzetet befolyásoló tényezőket: a foglalkoztatás, az oktatás, a támogatások, lakhatás, stb. területeken.

Az Önkormányzat az elmúlt években is kiemelten fontosnak tartotta a szociális helyzetüknél fogva rászorulókat segítését és támogatását. A költségvetés biztosította az anyagi hátteret az ellátórendszer folyamatos működéséhez, ami több csatornán keresztül időben juthatott el a támogatásra szorulókhöz. A különböző segélyezési formák, pénzügyi és természetbeni juttatások, az intézményesített kereteken belüli ellátások elérhetőségét, a feltételek lehetőségeken belüli javítását a széleskörű és hatékony segítő együttműködés jellemezte.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP-ben elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a Möt-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban.

A helyi önkormányzat a foglalkoztatási törvény értelmében külön törvényben meghatározott foglalkoztatási feladatainak ellátása során

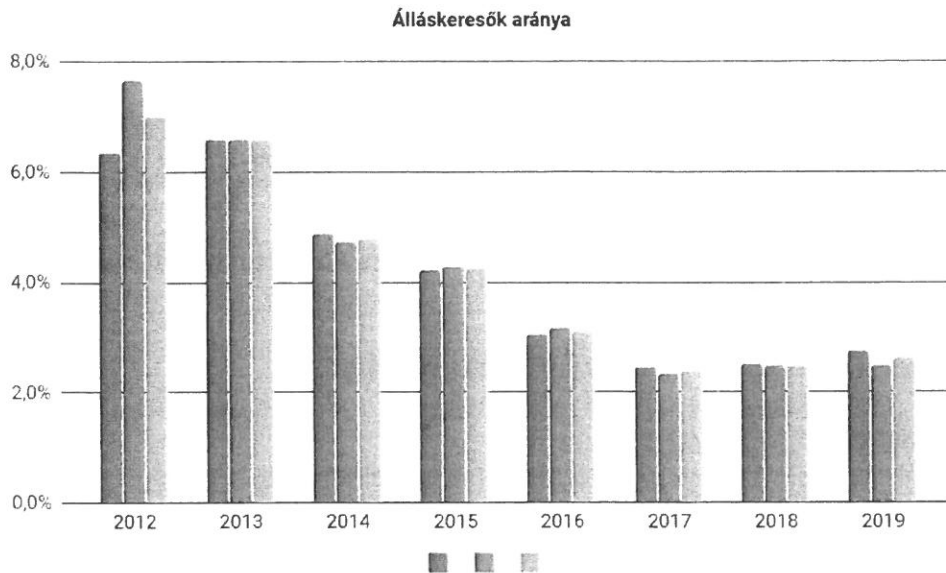
- közfoglalkoztatást szervez,
- figyelemmel kíséri a helyi foglalkoztatási viszonyok alakulását,
- döntéseinek előkészítése, valamint végrehajtása során figyelembe veszi azok foglalkoztatáspolitikai következményeit,
- az állami foglalkoztatási szerv működési feltételeihez és fejlesztéséhez támogatást nyújt.

Foglalkoztatási szempontból a 2011. évi népszámlálás adatai alapján megállapíthatjuk, hogy a foglalkoztatottak aránya a városban a 15-59 éves népesség (19.755 fő) 66,56 %-a (helyben foglalkoztatottak száma: 13.149 fő) volt.

3.2.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint

Év	15-64 év közötti állandó népesség (fő)			Regisztrált munkanélküli/nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	Férfi	Nő	Összesen	Férfi		Nő		Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	9 846	10 008	19 854	624	6,3%	765	7,6%	1 388	7,0%
2013	9 755	9 884	19 639	643	6,6%	650	6,6%	1 293	6,6%
2014	9 695	9 701	19 396	472	4,9%	458	4,7%	930	4,8%
2015	9 570	9 570	19 140	402	4,2%	409	4,3%	811	4,2%
2016	9 410	9 376	18 786	287	3,0%	295	3,1%	582	3,1%
2017	9 295	9 194	18 489	228	2,5%	214	2,3%	443	2,4%
2018	9 112	8 977	18 089	227	2,5%	222	2,5%	449	2,5%
2019	8 884	8 782	17 666	244	2,7%	218	2,5%	462	2,6%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nyilvántartott álláskeresők száma az elmúlt 5 évben mindig 10 %, 2014-től pedig 5 % alatt volt, és egyre csökkenő tendenciát mutat. Nők és férfiak tekintetében közel azonos az arány. Kivétel ez alól a 2012. év, amikor a nők körében néhány tized százalékkal magasabb volt ez a mutatószám.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

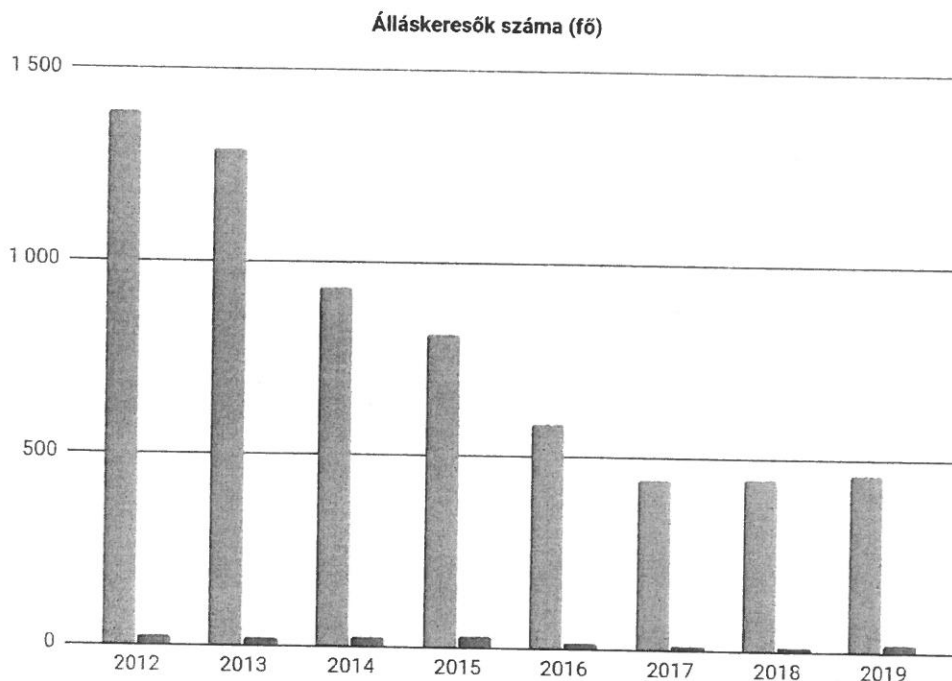
Ezek az adatok arra mutatnak rá, hogy a teljes lakónépességhez képest milyen arányú a nyilvántartott foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, ez miként változott az elmúlt években, illetve, hogy milyen az arány a férfiak és a nők között Szentesen.

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Fő összesen	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
		1 390	1 293	932	813	584	442	446	462
20 év alatti	Fő	22	21	22	28	14	10	10	18
	%	1,6%	1,6%	2,4%	3,4%	2,4%	2,3%	2,2%	3,9%
20-24 év	Fő	214	195	138	124	90	64	69	68
	%	15,4%	15,1%	14,8%	15,3%	15,4%	14,5%	15,5%	14,7%
25-29 év	Fő	174	162	114	88	66	48	46	52
	%	12,5%	12,5%	12,2%	10,8%	11,3%	10,9%	10,3%	11,3%
30-34 év	Fő	161	142	84	72	60	38	40	41
	%	11,6%	11,0%	9,0%	8,9%	10,3%	8,6%	9,0%	8,9%
35-39 év	Fő	178	158	116	108	67	51	49	45
	%	12,8%	12,2%	12,4%	13,3%	11,5%	11,5%	11,0%	9,7%
40-44 év	Fő	164	150	95	93	65	52	57	62
	%	11,8%	11,6%	10,2%	11,4%	11,1%	11,8%	12,8%	13,4%
45-49 év	Fő	146	154	118	88	65	47	53	39
	%	10,5%	11,9%	12,7%	10,8%	11,1%	10,6%	11,9%	8,4%

50-54 év	Fő	156	130	89	71	51	45	37	40
	%	11,2%	10,1%	9,5%	8,7%	8,7%	10,2%	8,3%	8,7%
55-59 év	Fő	154	147	108	80	52	30	29	28
	%	11,1%	11,4%	11,6%	9,8%	8,9%	6,8%	6,5%	6,1%
59 év feletti	Fő	21	34	48	61	54	57	56	69
	%	1,5%	2,6%	5,2%	7,5%	9,2%	12,9%	12,6%	14,9%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

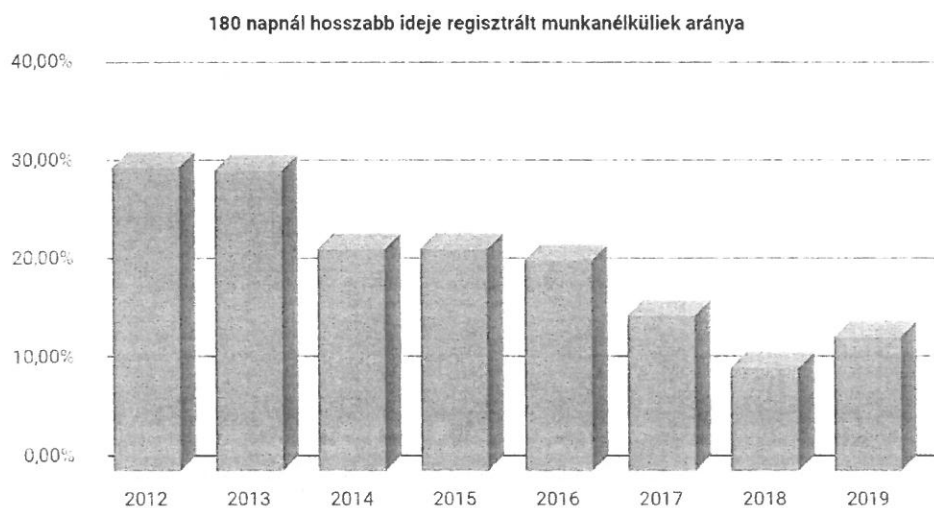
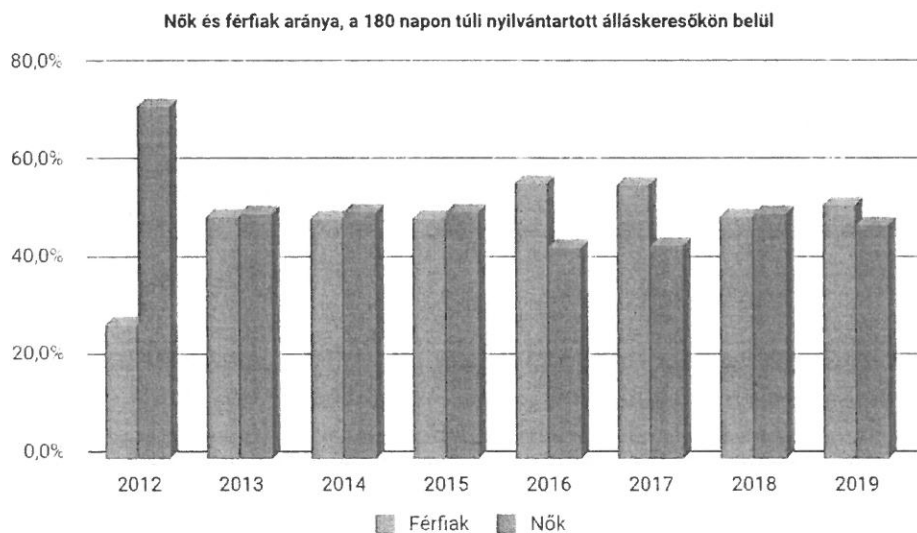

A nyilvántartott álláskeresők száma 2012-2017 között jelentősen csökkent a 20-59 évesek tekintetében. Ezzel ellentétben az 59 év felettek száma évről-évre nőtt: 2012-ben még csak 21 fő keresett munkát e korosztályból, 2016-ban 61 fő és 2017-ben is csak 51 főre csökkent ez a szám. A 2. legmagasabb a regisztrált munkanélküliek aránya a 20-24 éves korosztályban, ami azért nem meglepő, mert ez a korosztály a pályakezdekők korosztálya. A népesség „derékhada” a családfenntartók generációja, számukra a legfontosabb a megbízható munkahely léte és ők tesznek a legtöbbet azért, hogy munkahelyhez jussanak, ezért korosztályukban alacsonyabb a munkanélküliek száma.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma és aránya nemek szerint

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya	180 napon túli nyilvántartott álláskeresők száma nemek szerint			Nők és férfiak aránya, a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül	
	%	Férfi	Nő	Összesen	Férfiak	Nők
2012	30,83%	283	740	1 023	27,7%	72,3%
2013	30,59%	182	185	367	49,6%	50,4%
2014	22,59%	152	157	309	49,2%	50,8%
2015	22,66%	147	152	299	49,2%	50,8%
2016	21,50%	83	64	147	56,5%	43,5%
2017	15,82%	60	47	107	56,1%	43,9%
2018	10,52%	82	83	165	49,7%	50,3%
2019	13,71%	75	69	144	52,1%	47,9%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

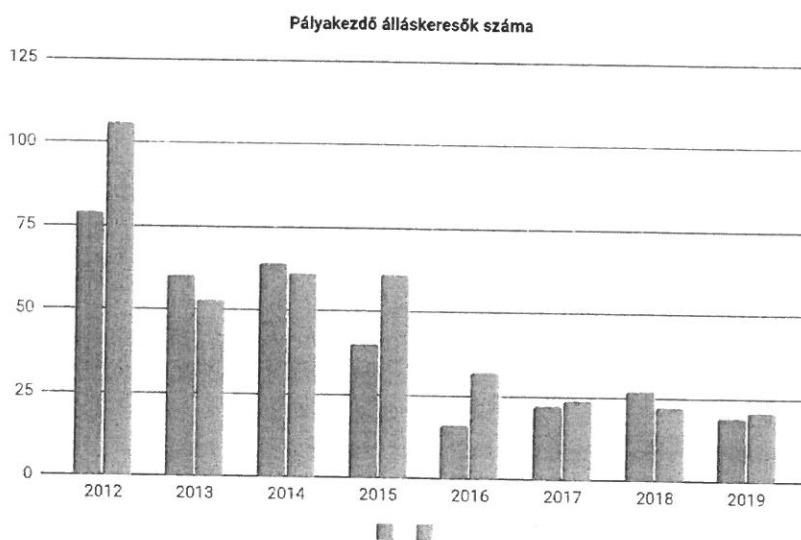
180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya 2012. évhez képest 2017-re felére csökkent. A nemek számát és arányát tekintve 2012. évben kiemelkedő volt a nők száma, majd az azt követő években kiegyenlítődött a nemek aránya.

A regisztrált munkanélkülieknek évekre visszamenőleg mindig több mint a fele tartós, 180 napon túl munkanélküli, ami sajnos a jövedelem hiányának megfelelően a mélyszegénység felé vezető utat jelöli.

3.2.4. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma és a 18-29 éves népesség száma

Év	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma					
	Férfi	Nő	Összesen	férfi		Nő		Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	2 234	2 127	4 361	79	3,5%	106	5,0%	185	4,2%
2013	2 216	2 113	4 329	60	2,7%	53	2,5%	113	2,6%
2014	2 183	2 085	4 268	64	2,9%	61	2,9%	125	2,9%
2015	2 134	2 052	4 186	40	1,9%	61	3,0%	101	2,4%
2016	2 082	1 996	4 078	16	0,8%	32	1,6%	48	1,2%
2017	2 050	1 928	3 978	22	1,1%	24	1,2%	46	1,2%
2018	1 971	1 876	3 847	27	1,4%	22	1,2%	49	1,3%
2019	1 888	1 839	3 727	19	1,0%	21	1,1%	40	1,1%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az elmúlt öt évben a pályakezdő álláskeresők aránya évről évre csökken. A 18-29 éves népesség 1,2 – 4,2 %-a pályakezdő munkanélküli, melyek közül a 2013. é 2014. év kivételével mindig több a nő. A városban nem találnak végzettségüknek, képzettségüknek megfelelő munkahelyet. Ez két dolgot vet fel: vagy nem piacképes a képesítésük, vagy nincs elegendő munkahely a településen. Esetleg mindkét probléma egyidejűleg fennáll. Közülük kerülnek ki nagyrészt a települést elhagyók.

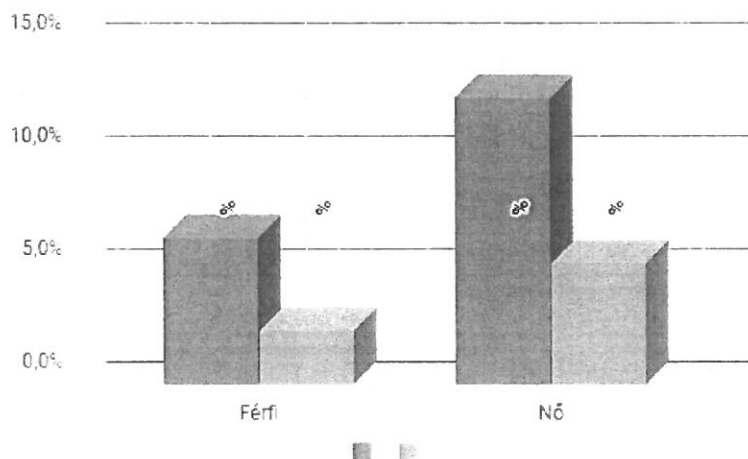
b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

Év	Legalább az általános iskola 8. évfolyamát elvégzett 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában		Iskolai végzettséggel nem rendelkező 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában	
	Férfi	Nő	Férfi	Nő
	%	%	%	%
2001	93,5%	87,3%	6,5%	12,7%
2011	97,6%	94,6%	2,4%	5,4%

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás

Iskolai végzettséggel nem rendelkező 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában

2008-ban Magyarországon a 25–64 éves népesség 19%-a rendelkezett főiskolai vagy egyetemi diplomával. 30%-nak a legmagasabb iskolai végzettsége az érettségi volt, további 30% szakiskolai vagy szakmunkás, 20% pedig csak befejezett, vagy befejezetlen általános iskolai végzettséggel rendelkezett. (KSH, Magyarország 2008.)

A népesség iskolázottsági szintje az elmúlt évtizedekben, így a 2001. évi népszámlálást követően is folyamatosan emelkedett. Ennek eredményeként Csongrád megye 18 éves és idősebb népességének majdnem 43 %-a legalább érettségivel, a 24 éven felülieknek 13,5 %-a egyetemi vagy főiskolai diplomával rendelkezett. A megye népességének iskolázottsága lényegében megegyezik az országgal, a vidéki – a kiemelkedő mutatókkal rendelkező Budapest nélküli országos – átlagot viszont messze meghaladja.

A nem megfelelő – alacsony vagy az igényekről eltérő – iskolai végzettség / szakképzettség az elhelyezkedést megnehezíti. Szentesen jellemzően elsősorban nem a magasan kvalifikált munkaerőt keresik.

A kedvezőtlen iskolázottsági jellemzők nemcsak a kedvezőtlen munkaerő-piaci helyzettel függenek össze, hanem jelentősen befolyásolják megszerezhető állások körét, ezen keresztül pedig a munkával megszerezhető jövedelem mértékét is. Ezek az állások zömében instabilak, tehát könnyen elveszíthetők, mint azt az álláskeresők magas aránya is mutatja.

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma összesen	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség		Általános iskolai végzettség		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	1 388	24	1,7%	387	27,9%	978	70,4%
2013	1 293	22	1,7%	351	27,2%	920	71,2%
2014	930	18	1,9%	255	27,4%	658	70,8%
2015	811	14	1,7%	218	26,9%	580	71,5%
2016	582	8	1,4%	142	24,4%	433	74,4%
2017	442	3	0,7%	102	23,1%	338	76,5%
2018	449	3	0,7%	92	20,5%	354	78,8%
2019	463	5	1,1%	110	23,8%	347	74,9%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 8 általánosnál alacsonyabb végzettségű regisztrált munkanélküliek száma 2012. évhez képest 2017. évre a nyolcadára csökkent, míg az általános iskolai és annál magasabb végzettségűek száma a harmadára csökkent. Az összes nyilvántartott állás keresők több mint 70%-át a 8 általánosnál magasabb iskolai végzettségűek teszik ki.

3.2.7. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők

Év	Általános iskolai felnőttoktatásban tanulók száma	8. évfolyamot eredményesen befejezte a felnőttoktatásban	
	Fő	Fő	%
2012	0	0	0
2013	0	0	0
2014	0	0	0
2015	0	0	0
2016	0	0	0
2017	0	0	0

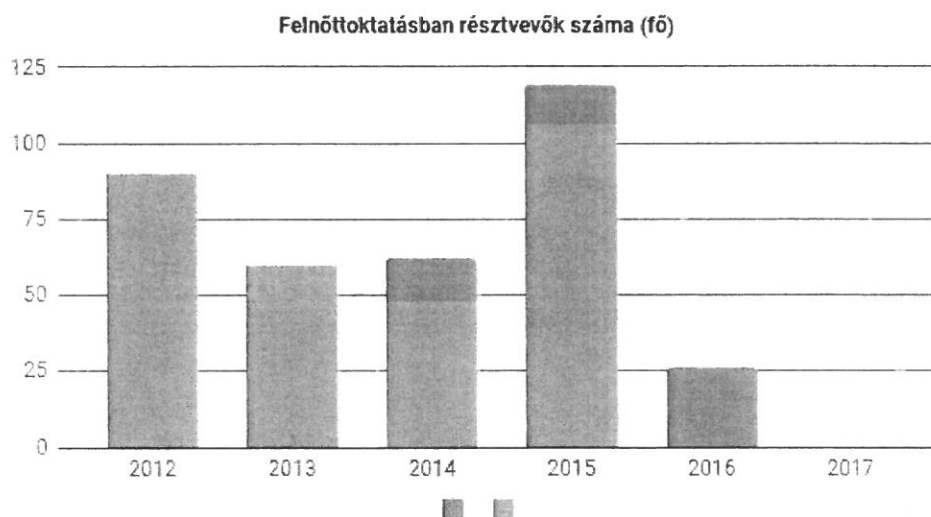
Forrás: TelR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

A TEIR adatai szerint Szentesen senki sem vett részt általános iskolai felnőttoktatásban az elmúlt években, ugyanis helyben nincs általános iskolai felnőttoktatás. A Szentes Járási Hivatal Munkaügyi Osztálya szervezett ilyen jellegű képzéseket.

3.2.8. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők száma középfokú iskolában

Év	Középfokú felnőttoktatásban résztvevők összesen	Szakiskolai felnőttoktatásban résztvevők száma		Szakközépiskolai felnőttoktatásban résztvevők száma		Gimnáziumi felnőttoktatásban résztvevők		Középiskolai tanulók száma a felnőttoktatásban (fő)
	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%	Fő
2012	90	90	100,0%	n. a.	0,0%	n. a.	0,0%	44
2013	60	60	100,0%	n. a.	0,0%	n. a.	0,0%	129
2014	62	48	77,4%	n. a.	0,0%	n. a.	0,0%	105
2015	119	106	89,1%	n. a.	0,0%	n. a.	0,0%	161
2016	26	n. a.	0,0%	n. a.	0,0%	n. a.	0,0%	n. a.
2017	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TAKISZ)

Szentesen a szakiskolai felnőttoktatásban résztvevők szakmaszerzés vagy átképzés (munkaerő-piaci esélyének növelése) céljából vettek részt a felnőttoktatásban, amely kifutó rendszerben működik, egyre kevesebben iratkoznak be. A középiskolai tanulók száma a felnőttoktatásban 2013-ban (129 fő) és 2015-ben (161 fő) volt a legtöbb.

c) közfoglalkoztatás

2011. január 1-jétől alakult át a közfoglalkoztatás rendszere, megszűnt a közmunkaprogram, a közcélú munka és a közhasznú munkavégzés, amit az egységes közfoglalkoztatás rendszere váltott fel.

A közfoglalkoztatás a munkaviszony egy speciális formája, átmeneti munkalehetőséget biztosít azok számára, akiknek az önálló álláskeresése hosszú ideig eredménytelen. Számottevő lehetőséget jelent a halmozottan hátrányban lévő munkanélküliek számára.

Azt, hogy ki lehet közfoglalkoztatott, a közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény határozza meg. Eszerint

közfoglalkoztatott elsősorban az lehet, aki munkaviszonyt létesíthet és a 16. életévét betöltötte, valamint a járási hivatal foglalkoztatási osztályán regisztrált álláskereső.

A fenti jogszabály azt is meghatározza, hogy melyek azok a tevékenységek, amelyek közfoglalkoztatás keretében végezhetőek. Ezek többek között a helyi önkormányzatokról szóló törvényben előírt kötelező vagy önként vállalt feladat, pld. szociális, nevelési, oktatási, kulturális, természet-, környezet- és állatvédelmi, gyermek- és ifjúságvédelmi, sport, ár- és belvízvédelmi célú, közforgalom számára megnyitott utak fenntartásához kapcsolódó feladatok, valamint a Kormány által meghatározott közösségi célok megvalósítását elősegítő feladatok.

Szentes Város Önkormányzata 2015. március 16-án indította el a mezőgazdasági start mintaprogramot, melynek keretében 1 ha önkormányzati tulajdonban lévő szántó területet vont művelés alá 15 fő (1 fő adminisztrátor, 1 fő munkavezető, 13 fő segédmunkás) közfoglalkoztatott alkalmazásával. A program irányítója a város főkertésze. A programban előállított zöldségfélék a Központi Gyermekélelmezési Konyha használja fel, valamint lehetőség van a megtermelt felesleg piacon történő értékesítésére is az értékesítés szabályainak megfelelően, valamint a szociálisan rászorulóknak részére is hasznosítani. Ennek alapja a helyi rendelet azon rendelkezése, hogy természetbeni ellátásként élelmiszer formájában jutnak támogatáshoz. A ráépülő programban, azaz a Mezőgazdasági Start Programban 2016-tól 22 fő (2 fő munkavezető, 1 fő adminisztrátor, 19 fő segédmunkás) vesz részt.

A Hajléktalan Segítő Központ 2015. márciusa óta az Országos Hajléktalan Mintaprogramban vesz részt. Ellátandó feladatok: parkgondozói feladatok, rongyszőnyeg készítés, kerámia számtábla készítés. Mindkét kézműves foglalkozáshoz szükség volt a betanító jellegű 60+60 órás képzésre. Az intézmény hatalmas parkosítható területtel rendelkezik, ennek a gondozása, ápolása, beültetése virágokkal, új facsemetékkal a feladata a parkgondozói csapatnak. A szakszerű feladatellátáshoz betanító jellegű, alap növénygondozási ismereteket tanultak a résztvevők (60+60 elméleti és gyakorlati képzés keretében). Igény szerint a város más területein is végeznek parkgondozási feladatokat a dolgozók. Ilyen alkalom volt a Szentes-Felsőpárti Református Egyházközség temetőjében végzett munka és a városi strand takarítási munkálatai.

Az Országos Hajléktalan Mintaprogramba bekerülő ellátottak szociális és mentális problémáik miatt, nem képesek piaci alapú munkahelyen dolgozni, ezért akit lehet, képessé kell tenni, hogy a későbbiek során visszailleszkedjen. Természetesen erre már nem mindenki képes, ezért számukra fontos lehetőség a programban való részvétel. A tevékenységi körök - parkgondozás, - kerámia tárgyak készítése, - rongyszőnyegszövés. A kreatív tevékenységek lehetnek a leginkább fejlesztő hatásúak. Minden tevékenységi körben dolgozó hasznosnak érezheti magát. A meglévő infrastruktúrával, és némi fejlesztéssel a továbbiakban is sikeres lehet a munkavégzés. A felmerülő igények miatt a parkgondozóknál a munkavégzés helye a város közigazgatási területe. Fontos a társadalmi elfogadottság a hajléktalan emberek irányában, és a programban résztvevő dolgozók önbecsülésének a visszaadása. További cél az elkészült termékek értékesíthetősége, ennek érdekében próbálnak a minőségi elvárásoknak megfelelni.

A 2020. évi programban jelenleg 14 főt foglalkoztatnak. A működési feltételek 2021 márciusáig adóttak, így bizakodnak a sikeres megvalósításban. További cél egy újabb programban való részvétel, így amint lehetőség adódik, újabb pályázatot nyújtanak be.

2016. évben hat folyamatos közfoglalkoztatási program volt, melyek közül 5 startmunka-program és 1 hosszabb időtartamú program, melynek keretében Szentes közigazgatási területén, valamint Szentes Város Önkormányzat tulajdonában lévő intézményekben dolgoznak.

A legnagyobb program a Start — Belvíz projekt, melyben 70 fő segédmunkás, 2 fő adminisztrátor, 7 fő munkavezető dolgozott egy éves munkaviszonyban. A Belvíz program 4 éve folyamatosan

működik. Az Illegális program projektben 15 fő dolgozott, mely 13 segédmunkás, 1 adminisztrátor és 1 művezetőből állt. Legfőbb tevékenységük a lakosság által lerakott illegális hulladék felszámolása volt. A Mezőgazdasági út programban 15 fő dolgozott, mely 13 segédmunkás, 1 adminisztrátor és 1 művezetőből állt. Az Útőr programban 14 fő segédmunkás, illetve 1 fő munkavezető vett részt. E programban dolgozók folyamatos munkája a város területén lévő utcák ellenőrzése, az ágak által eltakart jelzőtáblák körbetakarítása, valamint a belógó, közlekedést akadályozó faágak visszametszése volt.

A Hosszabb időtartamú program, képzéssel kombinált projekt, mely 68 fő foglalkoztatására adott volna lehetőséget, de a program folyamatosan hiányos, átlagosan 40-50 fő között volt feltöltve. Ebben a programban a munka mellett képzésen kell részt venni a dolgozóknak, ennek feltétele a 8 általános iskolai, illetve a gimnáziumi érettségi bizonyítvány megléte. A programot azért nehéz feltölteni, mivel a munkanélküliek között kevesen vannak, akik a program sajátosságának megfelelnek (iskolai végzettség megléte). 2016-ban két képzés valósult meg a programban: 17 fő betanított állatgondozó, valamint 17 fő betanított szociális segítő képzésen vett részt. Sajnálatos, hogy ezek a képzések semmiféle végzettséget nem igazolnak, nem tudják használni őket elhelyezkedéskor, viszont kiszakadnak a megkezdett munkából és ismét nehézségekkel indul a visszarendeződés. A képzésen kívüli időben végeznek különböző fizikai munkát. Ebben a programban nagyon sok olyan feladatot látnak el, melyet a lakosság problémaként jelzett.

Az intézményeknél a közfoglalkoztatottak az alábbi feladatokat látják el:

- Városi Könyvtárban: egyéb ügyintéző, karbantartó és kisegítő gondnok
- Felsőpárti Óvodában: egyéb ügyintéző, dajka, karbantartó, udvaros
- Gondozási Központban: adminisztrációs feladatok, intézményi telephelyek külső, belső környezetének rendbetétele, parkgondozás, takarítás, mosás, vasalás, mosogatás és ebédszállítás
- Városellátó NKft-nél: egyéb ügyintézői feladatok, parkgondozás, közterületek rendbetétele, szeméttelen hulladékválogatás
- Sportközpontban: sportpályák karbantartása és takarítás
- Családsegítő Központban: adminisztrátor, karbantartó és takarító kisegítő
- Központi Óvodában: egyéb ügyintéző, dajka, karbantartó és udvaros
- Hajléktalan Segítő Központban: takarítási feladatok
- Művelődési Központban: udvaros és kisegítő
- Városi Szolgáltató Kft-nél: konyhán konyhai kisegítő feladatok
- Dr. Sipos Ferenc Parkerdő Otthonban: segédápolás, takarítás, mosodai és konyhai kisegítés
- Szentesi Közös Önkormányzati Hivatalban: adminisztrációs feladatok
- Bölcsődében: konyhai kisegítő, takarító és udvaros

A Szentesi Közös Önkormányzati Hivatalban is dolgoznak közfoglalkoztatottak.

2017-18-ban közfoglalkoztatás keretében az alábbi pályázatok kerültek benyújtásra a Szentesi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályához:

Belvízelvezetési program	72 fő
Helyi sajátosságokra épülő program	30 fő
Mezőgazdasági földutak karbantartása program	15 fő
Mezőgazdasági program	13 fő
<u>Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás</u>	<u>12 fő</u>
Összesen:	142 fő

Belvízelvezetés program keretében megvalósult 7,2 km hosszú Nagy völgy-csatorna medertakarítása, iszaptalanítása, illetve a kétoldali part zöldnövényzet mentesítése; Szentés város közigazgatási területén lévő összes mirhó zöldnövényzet mentesítése,

illetve többszöri után kezelése, az árkok szintre ásása, zöldnövényzet mentesítése lakossági bejelentés alapján.

Helyi sajátosságokra épülő közfoglalkoztatási program keretében a magyartési park fejlesztése (festése, járdaépítés, virágültetés); Szentés Tisza Strand fejlesztése (eszközök festése, virágok ültetése, padok kihelyezése, focipálya és röplabda pálya korszerűsítése); Nádas-ház körüli terület parkká való átalakítása történt meg.

Mezőgazdasági utak karbantartása program keretében a Derekegyházi összekötő dűlő szerkezetének javítása, az út két oldalának zöldnövényzet mentesítése valósult meg.

Mezőgazdasági Start Mintaprogram keretében folytatódott a kialakított kertben a termelés. 13 fő közfoglalkoztatott munkavállaló alkalmazására kapott az Önkormányzat támogatást.

Az elmúlt években nagyban nehezítette a feladatellátást az, hogy gyakorlatilag év közben egyszer sem sikerült teljes létszámmal feltölteni a programokat, valamint az év végén induló képzésekbe is a programokból emelték ki a dolgozókat.

A közfoglalkoztatás nem biztosít normális megélhetést, hiszen a közfoglalkoztatási bérek nem érik el a minimálbér összegét, de a segély összegénél valamivel nagyobb, így motiválni lehet az embereket, hogy a segély helyett a munkát válasszák. A bérek mellé semmiféle plusz juttatás nem jár pld. nincs cafeteria, nincs útiköltség térítés stb.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalászási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

Szentés város és a kistérség gazdasági struktúrája a kilencvenes évektől kezdődően fokozatosan alakult át. Jelenleg Szentés gazdaságát főként a kis- és középvállalások megléte jellemzi. A vállalások elsősorban a szolgáltató szektorban működnek. A kereskedelmi vállalások megléte a jellemzőbb. Magas a gazdasági szolgáltatásokkal foglalkozó vállalások száma, amelyek viszont nem termelnek jelentős árbevételt. Az iparüzési adó, a város bevétele szempontjából a feldolgozó ipar súlya a legnagyobb, ezt a kereskedelem és javítás ágazat követi, a mezőgazdasági vállalások éves árbevételi szintje nagyságrendileg csak a harmadik. A feldolgozóiparon belül a gép, berendezés, a villamos gép és az optikai műszergyártás árbevétele némileg meglepő módon jelentősebb, mint az élelmiszeriparé. „Az ezredfordulót követően az élelmiszeripar, a könnyű elektronikai ipar, illetve az információtechnológia erősödése jellemzi a várost, jelentősebb képviselői a Hungerit ZRt, a Legrand ZRt., illetve a MetalCom ZRt. Új ipari tevékenységet – égetési-segédesség gyártást – indított az elmúlt évtized során a HK-Ceram Kft. A helyi adottságok alapján jelentős mezőgazdasági termelés regionálisan is ismert vállalalozásai az Árpád Agrár ZRt., a Pankotai Agrár ZRt, a Terracoop ZRt., illetve a Délkertész ZRt. A város gazdasága nem foglalkoztat sok diplomást.” (Klonkai László: Felsőfokú oktatás lehetősége Szentésen c. tanulmány) Azóta a Duna-R Kft. is meghatározó vállalalozása a városnak.

Szentés város 2014-2020-as európai tervezési periódusra vonatkozó Beruházási Koncepciójában lévő gazdaságfejlesztési programjában megfogalmazta, hogy a mezőgazdasági jellegből adódóan a település gazdaságában a mezőgazdaság szerepe továbbra is meghatározó, ezen belül is a növénytermesztés dominanciája jellemző az állattenyésztéssel szemben.

Emiatt elengedhetetlen a város agrárgazdaság helyi gazdaságfejlesztésbe illeszkedő fejlesztése, erősítése, foglalkoztatási szerepének növelése, valamint a helyi termények hozzáadott értékét növelő élelmiszergazdasági fejlesztés elősegítése.

Az ágazatban helyi munkahelyteremtés és megtartás érdekében az önkormányzat eszközeivel is ösztönözn, segíteni kell a gazdálkodók kapacitás bővítését.

Nemzetgazdasági Minisztérium GINOP-6.1.6-17 pályázata nyújt támogatást a munkahelyi képzések támogatására mikro-, kis- és középvállalatok munkavállalói számára. Előtte a 2007–2013-as uniós ciklusban a TÁMOP program keretében valósultak meg képzési programok.

Az önkormányzat évente egyeztet a lakosság igényeinek minél jobban megfelelő tömegközlekedés és menetrend érdekében a MÁV Zrt és a DAKK Zrt képviselőivel, melynek eredményeit a Képviselő-testület fogadja el. A helyi közlekedés működtetésére pedig minden évben sikerrel pályázik a város. Nagyobb cégek, illetve pár vállalkozás saját gépjárművekkel, kisbuszokkal oldja meg dolgozói munkahelyre és vissza az otthonukba történő szállítását. Nem egy esetben szálláslehetőséget is biztosítanak munkavállalóiknak.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

A fiatalok foglalkoztatásának növelése és munkanélküliségi rátájuk csökkentése érdekében az Európai Unió 2013-ban hozta létre az Ifjúsági Garancia rendszert, amely különböző eszközökkel támogatja a fiatalok munkába állását, és amelyhez Magyarország is csatlakozott. Ennek része a fiatalok vállalkozóvá válását segítő program, gyakornoki, valamint munkerőpiaci programok.

Az Ifjúsági Garancia Program lényege, hogy azon 15-25 év közötti fiatalok számára, akik se nem tanulnak, se nem dolgoznak, a foglalkoztatási szolgálatnak 6 hónapon (illetve később már 4 hónapon) belül valamilyen konkrét lehetőséget kell felajánlani az elhelyezkedésre, a munkatapasztalat-szerzésre, vagy a tanulásra. A cél az, hogy a nem foglalkoztatott fiatalok minél rövidebb időt töltsenek munkanélküliségben, illetve, hogy személyre szabott segítséget kapjanak a munkaerő-piaci helyzetük javításához. A szakképzetlen fiatalok esetében ez elsősorban azzal érhető el, ha visszatérhetnek a tanuláshoz, egy új lehetőséget kapnak a gazdaság igényeihez igazodó szakképesítés megszerzésére. A szakképzett fiatalok esetében a munkatapasztalat megszerzésére, illetve a versenyszférában történő elhelyezkedés segítésére kell helyezni a hangsúlyt.

Helyi szinten a szakgimnáziumokban, szakiskolákban többféle képzést kínálnak, melyről az iskolákban, honlapjaikon, valamint a helyi és a térségi hirdető újságokban adnak hírt.

A Magyar Vöröskereszt fél éves önkéntesség fejében ingyen jogosítvány megszerzését hirdeti 2018. évben, ezzel is hozzájárulva a fiatalok majdani munkaerőpiaci esélyeinek növeléséhez.

Szentes Város Önkormányzata minden évben él a nyári diákmunka lehetőségével. Ezáltal a 16 éven felüli középiskolai és felsőoktatási képzésben részt vevő diákok jelentkezhetnek 1 vagy 2 hónapos időtartamú, részmunkaidős foglalkoztatásra. Ezáltal több szakterületet is módjukban áll megismerni.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

Szentes Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya segíti a munkaerő-piaci integrációt. Partnere ebben az önkormányzat. A polgármesteri hivatalban évente több lakossági tájékoztató valósul meg e partnerség keretében.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

A Szentesi Roma Nemzetiségi Önkormányzat külön pályázik közfoglalkoztatási programra, mely által 10 fő roma foglalkoztatására nyílik lehetőség. **Jelenleg 7 fő roma személy dolgozik a közfoglalkoztatási programban.** Az önkormányzat hivatalában, valamint az önkormányzat

intézményeiben a közfoglalkoztatási program keretében vannak foglalkoztatva mélyszegénységben élők.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A foglalkozási diszkrimináció elsősorban a munkahelyi felvételnél, másodsorban az elbocsátásoknál érezteti hatását. A foglalkozási diszkrimináció mértéke és a munkaerő-piaci státusz között erős összefüggés található.

„A gyakorlatban előfordulhat, hogy meghatározott speciális foglalkoztatási jellemzők miatt, szükséges a munkavállalók között megkülönböztetést tenni, de ez nem jelentheti az egyenlő bánásmód követelményének megsértését. Ilyen, az alkalmazásnál számba vehető minden lényeges és jogszerű feltételre alapított arányos megkülönböztetés, ha azt a munka jellege vagy természete indokolja. Megengedett továbbá a vallási vagy más világnézeti meggyőződésen, illetve nemzeti vagy etnikai hovatartozáson alapuló, a szervezet jellegét alapvetően meghatározó szellemiségből közvetlenül adódó, az adott foglalkozási tevékenység tartalma vagy természete miatt indokolt, arányos és valós foglalkoztatási követelményen alapuló megkülönböztetés.” Szentesen nincs hátrányos megkülönböztetés sem faji vagy nemzeti, sem vallási, sem életkor, sem nem alapján

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

E fejezetben kiemeljük a pénzbeli és természetbeni szociális támogatásokat, valamint a munkaerő-piaci szolgáltatásokat és az álláskereső számára elérhető támogatásokat.

A pénzbeli és természetbeni szociális ellátások rendszere 2015. március 1-től jelentős mértékben átalakult. Az állam és az önkormányzat segélyezéssel kapcsolatos feladatai élesen elválasztásra kerültek. A kötelezően nyújtandó ellátásokat 2015. március 1-től a járási hivatalok állapítják meg.

Ezek az ellátások a következők:

- aktív korúak ellátása,
- időskorúak járadéka,
- ápolási díj (alapösszegű, emelt összegű és kiemelt ápolási díj),
- közgyógyellátás (alanyi és normatív formák),
- egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság.

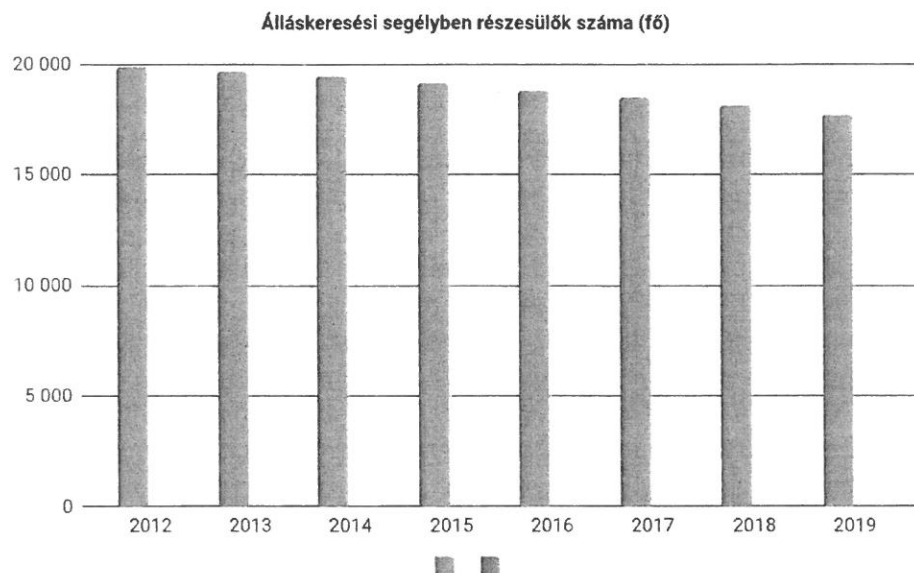
A hatáskörváltás tehát az aktív korúak ellátását érinti.

Egyéb támogatás biztosításáról a települési önkormányzatok döntenek. Az önkormányzatok által nyújtható támogatás neve egységesen települési támogatás lett, amelynek jogosultsági feltételeit, típusait az önkormányzatok határozhatják meg.

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresői segélyben részesülők száma

Év	15-64 év közötti állandó népesség száma	Álláskeresői segélyben részesülők (fő)	Álláskeresői segélyben részesülők %
2012	19 854	28	0,1%
2013	19 639	32	0,2%
2014	19 396	39	0,2%
2015	19 140	44	0,2%
2016	18 786	39	0,2%
2017	18 489	39	0,2%
2018	18 089	42	0,2%
2019	17 666	49	0,3%

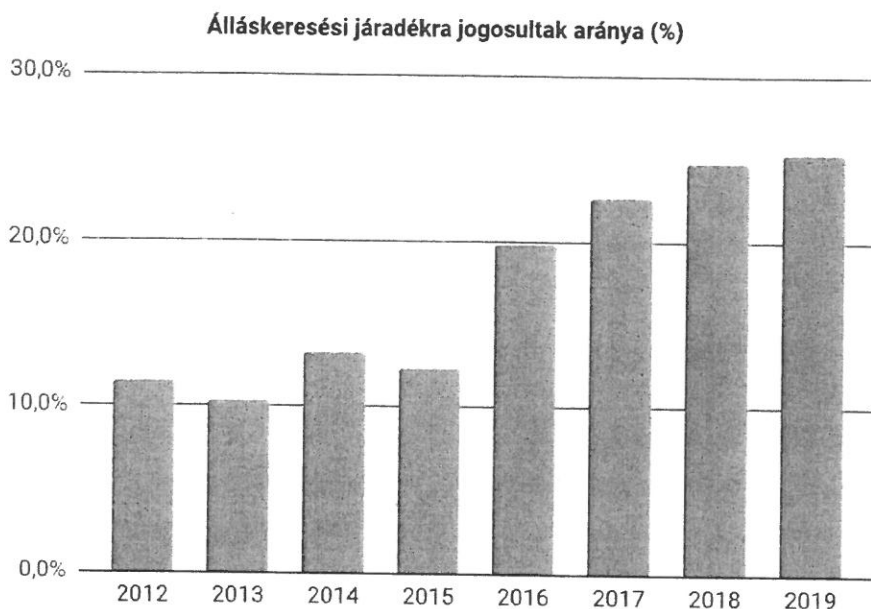
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma	Álláskeresési járadékra jogosultak	
	Fő	Fő	%
2012	1 388	160	11,5%
2013	1 293	133	10,3%
2014	930	123	13,2%
2015	811	100	12,3%
2016	525	104	19,8%
2017	443	100	22,6%
2018	449	111	24,7%
2019	463	117	25,3%

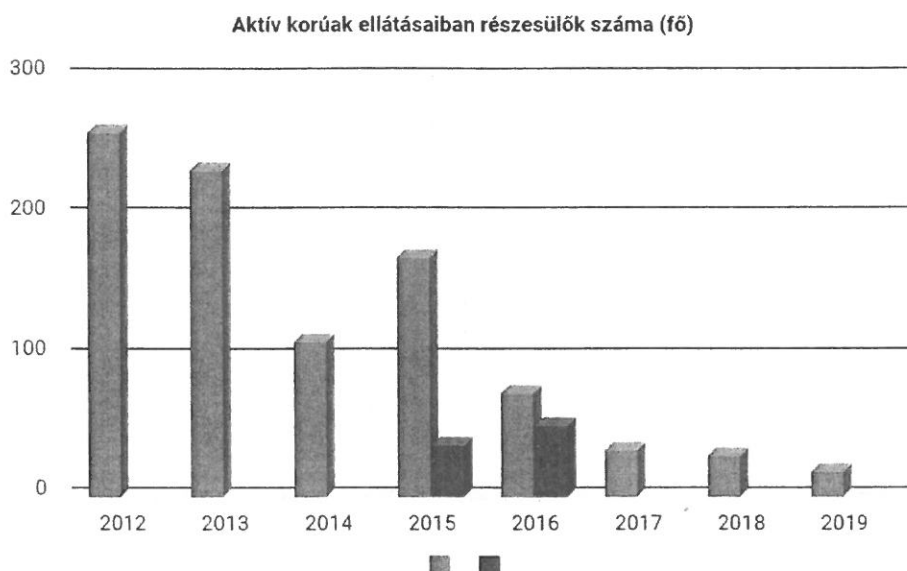
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.3. számú táblázat - Aktív korúak ellátása - Rendszeres szociális segélyben, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban, valamint foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

Év	Rendszeres szociális segélyben részesített regisztrált munkanélküliek száma (negyedévek átlaga)	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők átlagos száma 2015. márc. 1-től érvényes módszertan szerint		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma	
	Fő	Fő	15-64 évesek %-ában	Fő	Munkanélküliek %-ában
2012	260	n. a.	1,31%	n. a.	0,00%
2013	233	n. a.	1,19%	n. a.	0,00%
2014	110	n. a.	0,57%	n. a.	0,00%
2015	170	36	0,89%	n. a.	0,00%
2016	73	50	0,39%	n. a.	0,00%
2017	33	n. a.	0,18%	n. a.	0,00%
2018	29	n. a.	0,16%	n. a.	0,00%
2019	17	n. a.	0,10%	n. a.	0,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Szentes 15 és 64 év között lakossága 18786-19854 fő között mozgott 2012-2016 között, **míg ez a szám 2019-re 17666 főre csökkent**. Az álláskeresők 10-22 %-a jogosult álláskeresési járadékra.

A 3.3.3. számú táblázat adatsora azt jelezni, hogy az adott településen a szociális segély és a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, mint az aktív korúak támogatása milyen mértékben van jelen. Rendszeres szociális segélyt az az aktív korú személy kaphatott az önkormányzattól, aki nem munkavállaló, vagy egészségkárosodott, vagy támogatott álláskereső, vagyis olyan hátrányos munkaerő-piaci helyzetű aktív korú személy, aki nem rendelkezik rendszeres, megélhetést biztosító jövedelemmel. Rendszeres szociális segély nevű ellátás 2015. március 1-től megszűnt. A korábban erre a támogatásra jogosult személyek más ellátásokra szerezhettek jogosultságot.

Az aktív korúak ellátása az aktív korú, nem foglalkoztatott személyeknek nyújtott ellátás, amely olyan személyeknek állapítható meg, akiknek a családjában az egy fogyasztási egységre jutó jövedelem az öregségi nyugdíjminimum 90%-a alatt van, és a családnak nincs a törvényi értékhatárt meghaladó vagyona. Az aktív korúak ellátása keretében kétféle támogatás állapítható meg, a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, valamint a rendszeres szociális segély helyébe lépő egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás. Az aktív korúak ellátásának megállapítása 2015. március 1-től a járási hivatal hatáskörébe került. Aktív korúak segélyére ezen belül foglalkoztatást helyettesítő támogatásra - azok a munkanélküliek jogosultak, akik jövedelemmel nem rendelkeznek, munkanélküli ellátásukat kimerítették, és szociális rászorultságuk megállapítható. Szociálisan rászorult az a munkanélküli, akinek a családjában az egy fogyasztási egységre jutó jövedelem nem éri el a mindenkori öregségi nyugdíjminimum 90 %-kát (jelenleg 25.650,-Ft) és vagyona nincs. 2015. március 01-től az ellátásra való jogosultság megváltozott. Ugyancsak aktív korúak segélyének minősül a rendszeres szociális segély, amely azon kérelmezők esetében kerülhetett megállapításra, akiknek valamilyen szintű egészségkárosodása van.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és

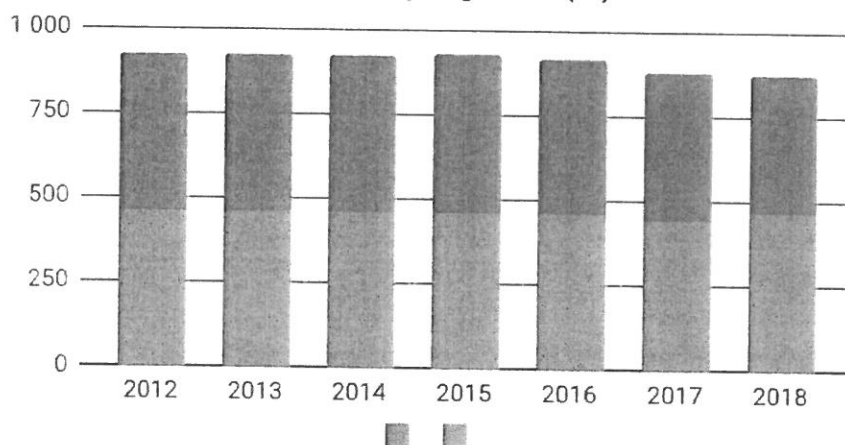
hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

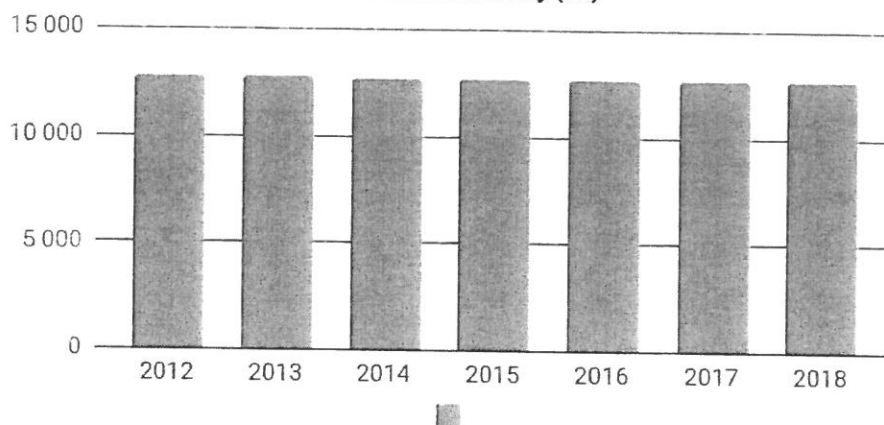
Év	Lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2012	12 739	n.a.	460	48	460	48	n.a.	n.a.
2013	12 734	n.a.	460	48	460	48	n.a.	n.a.
2014	12 723	n.a.	460	48	460	48	n.a.	n.a.
2015	12 714	n.a.	463	48	463	48	n.a.	n.a.
2016	12 708	n.a.	463	48	452	48	n.a.	n.a.
2017	12 712	n.a.	445	48	434	48	n.a.	n.a.
2018	12 692	n.a.	464	48	409	48	n.a.	n.a.

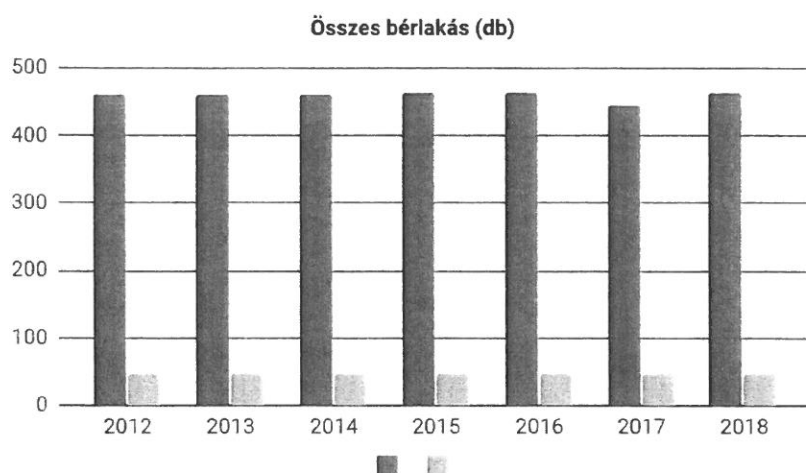
Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

Lakásállomány megoszlása (db)

Összes lakásállomány (db)

a) bérlakás-állomány

Az önkormányzati bérlakások közül 217 db összkomfortos, 150 db a komfortos, 19 db félkomfortos és 47 db a komfortnélküli, 1 db szükséglakás van.

b) szociális lakhatás

Az bérlakások zöme komfortos vagy összkomfortos. Ez megfelel annak a törekvésnek, hogy minél több bérlő korszerű, jó körülmények közé kerüljön. A lakások műszaki állapotának megítélése alapvetően eltérő a lakásokat kezelő Szentes Városi Szolgáltató Kft. és a bérlők szempontjából. A Szolgáltató Kft. úgy ítéli meg, hogy a bérlakások mintegy 10%-a rossz műszaki állapotú. Szentes Város Önkormányzatának Lakásügyi Bizottsága dönt a szociális lakások kiutalásáról a város lakásrendelete alapján.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

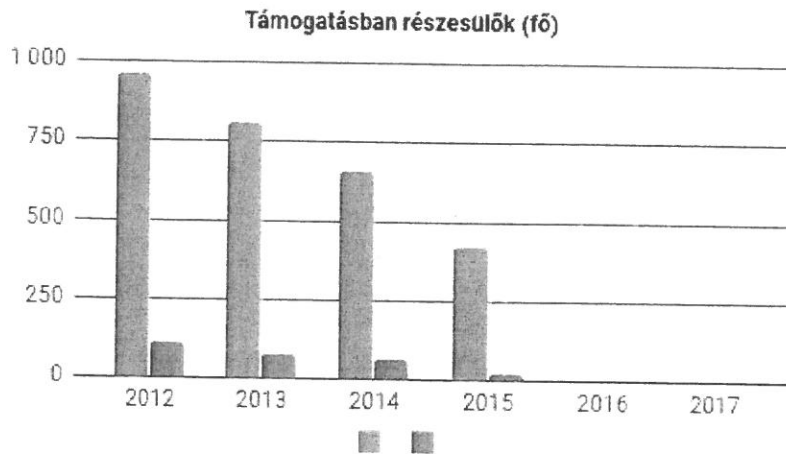
Szentesen az önkormányzat nyilvántartása szerint nincs ilyen.

d) lakhatást segítő támogatások

3.4.2. számú táblázat - Lakásfenntartási és adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma

Év	Lakásfenntartási támogatásban részesített személyek száma	Adósságcsökkentési támogatásban részesítettek száma
2012	957	115
2013	806	76
2014	657	64
2015	423	21
2016	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A lakásfenntartási támogatás a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásaik viseléséhez nyújtott hozzájárulás volt. A jegyző a villanyáram-, a víz- és a gázfogyasztás, a távhő-szolgáltatás, a csatornahasználat és a szemétszállítás díjához, a lakbérhez vagy az albérleti díjhoz, a lakáscélú pénzügyi kölcsön törlesztő-részletéhez, a közös költséghez, illetve a tüzelőanyag költségeihez lakásfenntartási támogatást nyújthatott.

A lakásfenntartási támogatás szabályai 2015. március 1-étől kikerültek a szociális törvényből. Ettől az időponttól kezdődően a támogatás ebben a formában nem állapítható meg a kérelmezők részére. Az önkormányzatok a települési támogatás keretében biztosíthatnak támogatást a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez.

A törvényi rendelkezés értelmében az alább felsorolt támogatások megítélése teljes egészében az önkormányzat hatáskörébe került, az önkormányzat dönti el, hogy mely segélyeket biztosítja a rászorulóknak részére, és ehhez megteremti a szükséges forrást települési támogatás keretében.

Települési támogatás keretében nyújtható támogatás különösen

- a) a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez,
- b) a 18. életévét betöltött tartósan beteg hozzátartozójának az ápolását, gondozását végző személy részére,
- c) a gyógyszerkiadások viseléséhez,
- d) a lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó hátralékot felhalmozó személyek részére.

A helyi rendelet alapján a lakásfenntartási támogatás akkor adható, ha a háztartásban élők egy főre jutó jövedelme nem haladja meg a mindenkori öregségi nyugdíjminimum háromszorosát, amelytől méltánylást érdemlő esetekben el lehet térni. Méltánylást érdemlő körülmény különösen, ha kérelmező idős, vagy egyszemélyes háztartásban lakik, vagy kiskorú gyermek tartásáról gondoskodik. A lakásfenntartási támogatás összege havonta egységesen 3.000,-Ft volt. **2020-tól a támogatás összege 4000,-Ft, valamint az idős, egyedülálló személyek esetében a jövedelemhatár a nyugdíjminimum 350%-ra emelkedett.**

A képviselő-testület a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére rendkívüli települési támogatást köteles nyújtani. A törvény értelmében ezek az élethelyzetek különösen betegséghez, halálesethez, elemi kár elhárításához, a válsághelyzetben lévő várandós anya gyermekének megtartásához, iskoláztatásához, a gyermek fogadásának előkészítéséhez, a nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartásához, a gyermek családba való visszakerülésének elősegítéséhez kapcsolódó kiadások - , valamint a gyermek hátrányos helyzete miatti anyagi segítség.

A régen nagyon jól működő adósságkezelési szolgáltatás megszünése helyett adósságcsökkentési támogatás megállapíthatósága került a helyi rendeletbe. Az eljárási szabályok szerint évente 4 alkalommal maximum 10 eFt lehet a támogatás.

Adósságcsökkentési támogatásban részesülhet az a család vagy egyedül élő személy a helyi rendelet szerint,

- a) akinek közüzemi díjtartozása nem éri el az 50.000,-Ft-ot,
- b) közüzemi díjtartozása miatt a szolgáltatást kikapcsolták, továbbá
- c) akinek a háztartásában az 1 főre eső havi nettó jövedelem nem haladja meg
 - több személy együttélése esetén az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 200 %-át, és a háztartás tagjai egyikének sincs vagyona,
 - egyedül élő esetén az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 250 %-át, és vagyona nincs.

Az önkormányzat lakbértámogatást nyújt a bérlők jövedelmétől függően. A támogatás egy évre állapítható meg, készpénzben nem fizethető ki; a bérlőnek a támogatás összegével csökkentett lakbért kell fizetnie.

A lakbértámogatás mértéke:

a bérlakásban jogszerűen tartózkodó támogatás mértéke	jövedelem átlaga/fő
30.000 Ft/hónap	a lakbér 90 %-a
30.001 – 40.000 Ft/hónap	a lakbér 75 %-a
40.001 - 55.000 Ft/hónap	a lakbér 50 %-a
55.001 – 75.000 Ft/hónap	a lakbér 25 %-a

A Lakásügyi Bizottság a lakbér 50 %-ának megfelelő támogatást adhat az 50.000,- Ft/fő havi jövedelmet meghaladó jövedelemmel rendelkező bérlőnek kivételesen nehéz élethelyzetbe kerülése esetén: haláleset, megrokkulás, súlyos betegség, a munka elvesztése. A támogatás legfeljebb fél évig tarthat.

e) eladósodottság

A bérlők többsége az alacsony jövedelmi csoportokba tartozik. A jövedelmek alacsony volta visszatükröződik a jövedelmek felhasználásában, a kiadásaik szerkezetében.

A bérlők alacsony foglalkoztatottsági mutatói mellett azok, akik foglalkoztatottak többségében a legalsóbb fizetési osztályba tartoznak. Legnagyobb részük minimálbérért vagy annál kevesebb fizetésért, részmunkaidőben dolgozik. A kedvezőtlen iskolázottsági mutatók mellett jelen gazdasági és jogi körülmények között rövidtávon nem látszik esély a bérlakásban élők munkajövedelmének emelkedésére.

Nemcsak a munkajövedelmek, hanem a nyugellátások mértékének vonatkozásában is kijelenthető, hogy a bérlők többsége az alacsonyabb összegű nyugellátásban részesül.

f) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

A külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakásokban élők minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatókhoz való eljutásában segít a Szentesi Családsegítő Központ tanyagondnoki szolgálata.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

a) a telep/szegregátum mint lakókönyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

A területi szegregáció a társadalmi kirekesztődés egyik lényeges dimenziója. Akkor beszélhetünk erről, ha egy település térbeli társadalomszerkezetét vizsgálva a legrosszabb helyzetű fizikai terek (mind a fizikai infrastruktúra és a közszolgáltatások színvonala tekintetében) és a legrosszabb helyzetű társadalmi csoportok fedésbe kerülnek, és egymást erősítő, leszakadással járó társadalmi folyamatokat generálnak. A település társadalmi és fizikai terében bekövetkező leszakadás eredményeként szegregátumok alakulnak ki, melyek léte, esetleges növekedése, számbeli gyarapodása a városi társadalmak egészének integráltsága szempontjából rendkívül kedvezőtlenül hat és felgyorsítja a szegénység és társadalmi kirekesztés újratermelődését.

Szegregátumnak nevezhetjük azon 50 főt meghaladó népességszámú területeket, ahol a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül (15-64 éves) eléri, illetve meghaladja az 50%-ot.

A 2011. évi népszámlálás adatai alapján készült KSH lehatárolás, Szentesen egy szegregátumot azonosít be és jelöl ki, mégpedig a város déli, belterületi határánál, a Kisér városrészben. Ez a kisebb terület Berekhát tanya - Vajdatelep - Akácfa u. - Berekhát tanya - Bihari sor mindkét oldala - Magyar Imre u. mindkét oldala lehatárolású.

Szentesen a telep vagy szegregátum jellegű lakókönyezet sajátos jellemzőkkel bír, mivel mindenütt szilárd burkolatú utak, kiépített víz- és csatornahálózat és villamos energia használata biztosított. A lakóingatlanok felújításra szorulnak.

b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)

Nincs adat

c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

Szentes Város Önkormányzata a TOP 5.3.1. A helyi identitás és kohézió pályázaton sikeresen vett részt. Ennek eredményeként 2018 februárjától 2021 decemberéig valósul meg a Cselekvőképesség növelése Szentesen. A projekt célterülete a várostól 12-15 km-re lévő szegregálódó településrészek: Magyartés, Kajánújfalu, Lapistó, és ezeket a településrészeket körülölelő tanyavilág: a magyartési tanyák, Zalota, Felsőrért, Mentettrét, Kaján tanyák, Kajánújfalu tanyák, Lapistó tanyák. A meghatározott célterület lakosságának száma: 588 fő

A célterületen élők 44,73%-a nő és 55,27%-a férfi. Az idős korosztályhoz 153 fő tartozik, ami az összlakosságszám 26,02%-a. Az aktív munkavállaló korú felnőtt lakosság száma 305 fő, azaz 51,86%, a 19-25 éves korosztály ebből 47 fő, alig 8 %. A középiskolás 3,4%, általános iskolás 6,63%, óvodás 1,7% és ennél fiatalabb 2,38% korúak, együttesen az összlakosságszám 14,12%-át teszik ki. Mindezek alapján megállapítható, hogy ezek a településrészek előregedő tendenciát mutatnak, kevés a fiatalok száma.

Területi lebontásban:

- Magyartés és a környező tanyavilág lakosainak száma: 246 fő
- Kajánújfalu és tanyavilága lakosainak száma: 115 fő
- Lapistó és tanyavilága lakosainak száma: 186 fő
- Felsőrért tanyavilág lakosainak száma: 41 fő

A fentiekből látszik, hogy a célterületek közül Magyartés és annak környező tanyavilága a leglakottabb.

A célterületen élő családok társadalmi helyzete nagy eltérést mutat. A lakosok nagy része inaktív (nyugdíjas, gyes-gyed-en lévő, vagy munkanélküli). Ezek a családok folyamatosan küzdenek a mindennapi megélhetésért, a munkaképes korú lakosság körében ez a probléma leggyakrabban a munkába járás nehézségeiben csúcsosodik ki, sokszor a településrészek hátrányaiból adódóan, ami főként a várostól való távolságból adódik, elszigetelődnek és mélyszegénységbe kerülnek. Azok a családok, akik a városba napi szinten járnak be dolgozni átlagos színvonalon élnek, viszont kulturális szempontból hátrányt szenvednek, mivel nincs lehetőségük helyi szinten a kulturális szolgáltatások igénybevételére. A lakosság csekély része az, aki iskolai végzettségét és társadalmi helyzetét tekintve kiemelkedik az ott élő lakosságból. Ők azok, akik próbálnak a közösségért tenni, próbálják a közösséget formálni, próbálnak a településeken élő gyermekeknek pozitív mintát mutatni, társadalmilag pozitív értékeket közvetíteni több, kevesebb sikerrel.

A projekt kapcsán megtörtént a célterületi lakosság közösségi felmérése, melyek interjúkkal, közösségi beszélgetésekkel és kérdőíves megkeresésekkel valósultak meg. A kérdőív egyik kérdése volt, hogy "Ön szerint mi az, ami megnehezíti az Ön és az itt élő lakosok mindennapi életét?" Erre az alábbi válaszok érkeztek, melyek jól tükrözik az ott élő lakosok problémáit.

az utak állapota	54	80,59%
a tömegközlekedés hiánya	42	62,68%
nincs összetartás az emberek között	28	41,79%
nincs munkalehetőség	42	62,67%
nincs orvosi ellátás	49	73,13%
nincs helyben bolt	18	26,86%
nincs megfelelő ivóvíz	38	56,71%
nincs kikapcsolódási lehetőség	27	40,29%
nem megfelelő a közbiztonság	10	14,92%
szociális ellátórendszer hiánya	21	31,34%
egyéb (kocsma, munkahely hiánya, orvosi rendelő és gyógyszerár hiánya. Internet	5	7,46%

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a) a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- b) a fogorvosi alapellátásról,
- c) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- d) a védőnői ellátásról,
- e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

A települési önkormányzat a környezet- és település-egészségügyi feladatok körében gondoskodik

- a) a köztisztasági és településtisztasági feladatok ellátásáról,
- b) biztosítja a rovarok és rágcsálók irtását,
- c) folyamatosan figyelemmel kíséri a település környezet-egészségügyi helyzetének alakulását és ennek esetleges romlása esetén – lehetőségeihez képest – saját hatáskörben intézkedik, vagy a hatáskörrel rendelkező és illetékes hatóságnál kezdeményezi a szükséges intézkedések meghozatalát,
- d) együttműködik a lakosságra, közösségekre, családi, munkahelyi, iskolai színterekre irányuló egészségfejlesztési tevékenységekben, valamint támogatja és aktívan kezdeményezi ezeket.

A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. A Szt. értelmében a személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat. Szociális alapszolgáltatások a falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás, étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, közösségi ellátások, támogató szolgáltatás, utcai szociális munka, nappali ellátás mindegyikét magas színvonalon látják el az önkormányzat intézményei.

Személyes gondoskodás körébe tartozó szakosított ellátások: az ápolást, gondozást nyújtó intézmény, a rehabilitációs intézmény, a lakóotthon, az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény, az egyéb speciális szociális intézmény.

Az Ebkvtv. rendelkezése értelmében az egyenlő bánásmód követelményét érvényesíteni kell a társadalombiztosítási rendszerekből finanszírozott, továbbá a szociális, illetve gyermekvédelmi pénzbeli és természetbeni, valamint személyes gondoskodást nyújtó ellátások igénylése és biztosítása, a betegségmegelőző programokban és a szűrővizsgálatokon való részvétel, a gyógyító-megelőző ellátás, a tartózkodás céljára szolgáló helyiségek használata, az élelmezési és egyéb szükségletek kielégítése során.

Az egyenlő bánásmódhoz való jog magában foglalja különösen az azonos egészségügyi intézmények használatának, az ugyanolyan színvonalú és hatékony, illetőleg nem magasabb kockázattal járó gyógykezelésben, valamint betegségmegelőző programokban (szűrővizsgálatokban) való részvétel jogát.

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

3.6.1. számú táblázat – Orvosi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma
2012	0	13	6
2013	0	13	6
2014	0	13	6
2015	0	13	6
2016	0	13	6
2017	0	13	6
2018	0	13	6
2019	0	13	6

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A lakossági egészségügyi ellátása területén az egészségügyi reform (1992) az alapellátás elsőrendű fontosságát hangsúlyozta. Az alapelvként a háziorvosi munka került előtérbe, amely tartós, évtizedeken át működő orvos-beteg kapcsolatot feltételez különböző szociális helyzetű és műveltségű lakosokkal. A szentesi háziorvosok, fogorvosok vállalkozói formában működnek. A

házi orvosi rendelők épületét folyamatosan az EU előírásoknak megfelelően pályázati pénzekből újítja fel az önkormányzat, a szükséges műszerpark karbantartója és felújítója a házi orvos. Az alap- és szakellátás orvosgárdája évek (évtizedek) óta a városban dolgozik, családjukkal itt telepedtek le. Jelentős szerepet kapnak a prevencióban.

Felnőtt házi orvosok: A házi orvosi tevékenységük során különböző prevenciók szűréseket végeznek (hyperlipidaemia, diabetes, hypertonia, mycosis, obesitas).

Házi gyermekorvosok: A gyermekorvosok kiterjedten végzik prevenciók szűréseiket (hallás, látás, szem, bőr stb.). Az iskolaorvosi teendőket az általános iskolákban, óvodákban, bölcsődében ellátják. A középiskolások iskola-egészségügyi orvosi ellátását külön iskolaorvos végzi.

b) prevenciók és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A szűrővizsgálatok célja a lakosság egészségének védelme és az egyén életminőségének, illetve élettartamának növelése a rejtett betegségek, az egyes betegségeket megelőző kórállapotok, valamint az arra hajlamosító kockázati tényezők korai - lehetőleg panaszmentes - szakaszban történő aktív felkutatásával és felismerésével.

A kötelező egészségbiztosítás keretében igénybe vehető betegségek megelőzését és korai felismerését szolgáló egészségügyi szolgáltatásokról és a szűrővizsgálatok igazolásáról szóló miniszteri rendelet szerinti, 0-18 év közötti szűrővizsgálatok kötelezőek.

A gyermekorvosok kiterjedten végzik prevenciók szűréseiket (hallás, látás, szem, bőr stb.). Az iskolaorvosi teendőket az általános iskolákban, óvodákban, bölcsődében ellátják. A középiskolások iskola-egészségügyi orvosi ellátását külön iskolaorvos végzi. Ezen kívül az önkormányzat költségvetésében évente jelentős összeget különít el szűrési programokra, egészségügyi és életmód-formáló rendezvényekhez.

Szentes Város Önkormányzata Képviselő-testülete 160/2016.(VI. 22.) határozata alapján a 8. osztályosok drogmegelőző egészségnevelés oktatására is forrást biztosított. A 2016/2017-es tanévben indult el a 8. osztályosok drogmegelőző oktatása.

2011-ben a Képviselő-testület döntött az "Egészség a Célkeresztben" ingyenes HPV oltást is magába foglaló szűrési program elindításáról, mely azóta is folyamatos. A program elindítása óta eltelt 3 évben 20 rendezvényen a prevencióban közel 3000 fő vett részt, az elvégzett vizsgálatok (mérések, oltások) száma meghaladta a 6500-at. A program sikere felülmúlta várakozásokat, az önkormányzat úttörő szerepét vállalt az ingyenes HPV vakcinálásban, amit azóta magyar állam vállalt magára. A program folytatása a 2018. és 2019. évekre vonatkozóan 3 részből áll:

I/szűrés

szív-érrendszeri szűrés (érelmeszesedés , érszűkület szűrése)

II/védőoltások

1. Tüdőgyulladás elleni védőoltás a 70 év felettek részére
2. Bólyhimlő elleni védőoltás 2 illetve 3 éves gyermekek részére
3. Rotavírus elleni védőoltás csecsemők részére

III/ Elsősegélynyújtó tanfolyam és drogmegelőző oktatás 8. osztályosok részére

A Covid miatt 2020-ban elmaradtak a város által a két praxisközösséggel tervezett szűrőprogramok. Azonban ettől függetlenül az orvosok saját körzetükben végeztek szűréseket. A Rota vírus elleni oltást is támogatja az Önkormányzat, mely továbbra is megmaradt. A szűrésre tervezett többi költségvetési összeg a koronavírus járvánnyal kapcsolatos intézkedésekre lett átcsoportosítva. Ezen kívül az Önkormányzat a Szentesi Dr. Bugyi István Kórházat is jelentős mértékben támogatta a kialakult járványügyi veszélyhelyzetben felmerült költségek enyhítésében.

A Szentesi Egészségfejlesztési Iroda (röviden: Szentés EFI) és a Magyar Vöröskereszt is szervez szűrőprogramokat évente több alkalommal is.

A TOP 5.3.1. Csoportkohézió erősítése Szentesen pályázat keretében a város peremterületein élők felmérése során került megfogalmazásra, hogy az ott élők szeretnék szűrőprogramokat, azért ne kelljen bejönniük a városba. Az idősöknek és a tanyákon élőknek jelent ez hátrányt elsősorban. **2019-ben két alkalommal is történt szűrés Magyartés és Kajánújfalu és a környező tanyákon élők számára.**

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A Csongrád Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Szentesi Tagintézménye magas színvonalon és pályázati aktivitásának köszönhetően egyre kvalifikáltabb és többféle fejlesztésben kompetens munkatársai által már a bölcsődés kortól elkezd a korai fejlesztést, amely az óvodában és iskolákban is folytatódik. A jelzőrendszer tagjaival történő jó kapcsolattartás által időben tudomást szereznek a fejlesztésre szoruló gyermekekről.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Egészséges táplálkozás szempontrendszerét figyelembe véve főznek, ami jogszabályi kötelezettség is. Ezenkívül a központi konyha vezetője felnőttek és diákok számára egészséges táplálkozást népszerűsítő programokat is szervezett egy évben 2 alkalommal.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Szentés a nemzet sportvárosa, kiemelt területként kezeli a sporthoz való hozzáférés esélyének biztosítását minden egyes szentesi gyermek tekintetében. Uszoda-használatot, jégpálya-használatot támogatott, mindennapos testnevelést és a diáksport aktív működését szorgalmazza.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az ápolást, gondozást nyújtó intézmény, a rehabilitációs intézmény, a lakóotthon, az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény, az egyéb speciális szociális intézmény.

A Szentesi Családsegítő Központ személyes gondoskodást nyújtó szociális, és gyermekvédelmi alapellátásokat biztosító intézmény, mely ezen túlmenően, alaptevékenységként szabadidős szolgáltatásokat és ifjúságvédelmi feladatokat is ellát. Gazdálkodási szempontból részben önálló gazdálkodó költségvetési szerv. A pénzügyi-gazdálkodási feladatait a Városi Intézmények Gazdasági Irodája látja el az érvényben lévő együttműködési megállapodás alapján.

Alapfeladatai: Család és Gyermejjóléti Központ, Tanyagondnoki Szolgálat, Népkonyha, Családok Átmeneti Otthona, Gyermekek Átmeneti Otthona, Helyettes szülői hálózat, Szentés Városi Üdülőtábor, Közösségi tér

A Család- és Gyermejjóléti Központ 2018. januárjában kezdte el 3. évét ebben a formában. Havi rendszerességűek a járás településeivel is és a szentesi szolgálattal is az esetmegbeszélések. Az esetmenedzserek heti/kétheti vagy szükség szerinti látogatást tesznek a településeken családlátogatás és szakmai konzultáció céljából. Speciális szolgáltatásaik az iskolai, óvodai szociális munka. Számos olyan program, szolgáltatás lett beépítve, mely a már korábban felmerült, a korosztályt érintő problémákra próbál választ adni, azok káros hatásait mérsékelni. Az egyéni megsegítésben, közösségi, sport és kulturális programokon túl hangsúlyt fektettek a fiatalok

körében tapasztalható pszichés problémák, agresszió csoportos kezelésére, illetve a bűnmegelőzésre, drogprevencióra.

Kórházi szociális munkásnak 2016. januárjától a kórházi kontaktórák száma heti 4 órától 6-ra emelkedett. 2016. év során a kórházi szociális munka keretein belül 322 személy esetében 383 regisztrált tevékenység történt. Ennek jelentős részét a szülészeti osztályon fekvő kismamák szociális ellátásokhoz kapcsolódó tájékoztatás, valamint a gyermeknevelési tanácsadás tette ki. Ezenfelül 36 esetben kellett jelzést tenni az illetékes család- és gyermekjóléti szolgálatok/központok felé.

2017-ben a szülészeti- nőgyógyászati osztályról 9 esetben történt hatósági intézkedés, ebből 2 gyermek esetében örökbefogadás történt, 7 gyermek esetében pedig ideiglenes hatályú elhelyezés. Az ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermekek közül 1 szentesi volt. Ezeknek nagy részére a szülők életviteli, életvezetési problémái miatt került sor. Ezenfelül a nőgyógyászat 2 alkalommal tett jelzést bántalmazott nőről, ezekben az esetekben is megtörtént a jelzés a helyileg illetékes család- és gyermekjóléti szolgálatok felé, valamint személyesen is tájékoztatást kaptak a sértettek a lehetőségeikről.

Az osztályra bekerülés 6 gyermek esetben (1 fő szentesi) alkoholmérgezés, 1 fő esetében pedig kábítószer fogyasztás miatt történt. A korábbi évekhez hasonlóan, magas volt a szuicid kísérletek miatt bekerülők száma, 5 szentesi gyermek került ebből kifolyólag az osztályra.

Ezenfelül 3 gyermeknél derült fény pszichoszomatikus (ok nélküli fejfájás, hasfájás) eredetű problémára, közülük 1 szentesi lakhelyű. 4 gyermek (1 szentesi) esetében volt szükség jelzésre szülői elhanyagolás okán, ezenfelül egy szentesi kisgyermek kóros alutápláltsága miatt több alkalommal került be az osztályra. Sajnos az osztályon 2 szentesi gyermek esetében állapították meg bántalmazás nyomait, mindkét esetben szülő követte el a bántalmazást. Ezenfelül 1 gyermekről jeleztek, hogy felmerült a szexuális bántalmazás gyanúja.

A jelzőrendszer tagjaitól 355 jelzés érkezett irányukba 183 gyermekkel, 172 felnőttel kapcsolatosan, ami az érintett személyek számát tekintve 96 gyermek és 146 felnőttet jelentett. Az összes beérkezett jelzésből az Új jelzések száma 255 volt, ami a szolgálat látókörében még nem ismert, vagy egy már gondozásban álló személyhez kapcsolódó, korábban még nem jelentkező problémát jelentett. Ez átlagosan 5 új jelzést - esetfelvételt jelentett hetente.

Ideiglenes hatályú elhelyezést 4 gyermek esetében javasolt a szolgálat (pl. szexuális bántalmazás, kórházban hagyott gyermek, házi gyermekorvos javaslatára súlyos gondozási hiányosságok okán), illetve több esetben történt családba fogadás, mely gyakorlati szempontból a gyermek más személynél történő elhelyezését jelentette azokban az esetekben, ahol a gyermek saját családban történő nevelkedése, gondozása nem volt megfelelően biztosítva.

Szakmai szempontból azt tapasztalták a szolgálat munkatársai, hogy a korábbi évektől eltérően, megemelkedett azoknak az eseteknek a száma, ahol az éppen nagykorúvá vált gyermeket a szülők elküldik, kirakják otthonról. A szociális ellátórendszerben ezeknek a fiatal felnőtteknek a hajléktalan ellátás biztosít különböző szolgáltatásokat, azonban vannak közöttük olyan „gyermekek”, akik még nappali tagozaton járnak iskolába, és nem ez az ellátási forma lenne a legmegfelelőbb a számukra. Ez a fiatal felnőtt korosztály a népkonyhai ellátás tekintetében is megjelent. Míg a korábbi években általában a 40-60 éves korosztály vette elsősorban igénybe ezt az étkeztetési formát, addig tavaly már több, a 18. évét éppen betöltő, de még tanuló fiatal evett az intézményben, ha lyukas órája volt abban az időben, mert nem kapott otthon ellátást.

Átmeneti Gondozási Formák:

Gyermekek Átmeneti Otthona

Bekerülési okok 2017- ben:

1. lakhatási problémák miatt: 31 fő
2. bántalmazás miatt: 6 fő
3. családi konfliktus miatt: 23 fő

Három hónapon belül az intézményben lakók kb. 62%-a került kigondozásra, a fél éves bentlakást megközelítve pedig kb. 18%. 12 hónapnál tovább három család vette igénybe az intézmény szolgáltatásait. Az egy fizetésből élő, vagy gyesen lévő szülők számára megfizethető és lakhatási szempontból is alkalmas lakást, házrészt nehéz találni. A szakmai munka szempontjából az anyákkal folytatott segítő munkán túl, az intézmény igyekszik a gyermekek szükségleteit, fejlődést elsődlegesen szem előtt tartani. A szakemberek délutánonként a gyermekek életkorának megfelelő programokat, kézműves foglalkozásokat, vetélkedőket szerveznek. A különböző ünnepekre való készülődésbe a családokat folyamatosan bevonják. A gyermekek nagyon várják és szeretik a játékos feladatokkal, kreatív foglalkozásokkal, adott esetben sütemények készítésével, dekorálásával eltöltött délutánokat.

Családok Átmeneti Otthona

A Családok Átmeneti Otthona 2017. évben közel 10.000 ellátási nappal működött. A lakószobák kihasználtsága 96% körüli. 2017. évben hatalmas lépést tett az intézmény a családjaik foglalkoztatása terén. Az apák közül szinte mindenki dolgozott, többségük bejelentett munkaviszonyban. Az anyák esetében is jelentős a foglalkoztattak száma, aki bölcsődébe tudta elhelyezni a gyermekét az szinte kivétel nélkül mind munkát vállalt.

Ezek a gyermekes fiatal családok, amelyek nem rendelkeznek tartalékokkal, jelentősebb támogatással járó rokonai háttérrel, de rendelkeznek stabil, alacsony vagy közepes szintű jövedelemmel, egy nagyon racionális előtakarékoság esetén esélyük lehet lakhatásuk saját erőből történő megteremtésére.

Hajléktalan Segítő Központ

(étkeztetés-népkonyha, nappali melegedő, éjjeli menedékhely, átmeneti szállás)

Étkezést biztosít azoknak a szociálisan rászorultaknak, akik önmaguknak tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek legalább napi egyszeri meleg étkezéssel gondoskodni. Az étkeztetés alkalmi jelleggel és helyben fogyasztással legalább napi egyszeri egy tál meleg ételt biztosít, azoknak a szociálisan rászorult személyeknek, akik más étkeztetési formát nem vesznek igénybe.

A hajléktalan személyek nappali tartózkodására nyújt lehetőséget a Hajléktalanok Nappali Intézménye. A nappali ellátás lehetőséget biztosít a hajléktalan személyek részére a közösségi együttlétre, a pihenésre, a személyi tisztálkodásra, a személyes ruházat tisztítására, az étel melegítésére, tállalására és elfogyasztására.

A hajléktalanok éjjeli menedékhelye és átmeneti szállása az önellátásra képes hajléktalan személyek éjszakai pihenésére vagy tartózkodására szolgáló intézmény. A hajléktalanok átmeneti szállása biztosítja az éjszakai pihenésre, a személyi tisztálkodásra, az étel melegítésére, étkezésre, a betegek elkülönítésére, a közösségi együttlétre szolgáló helyiségeket. Az átmeneti szálláson az önellátásra képes rászorulókat saját kérelmére helyezik el. Az elhelyezésen túl szociális szolgáltatással, hivatalos ügyek intézésével, családi és társadalmi kapcsolatok helyreállításával, egyénre szabott esetkezeléssel segítik a hajléktalanság állapotának megszűnéséig.

Az alábbi szolgáltatásokat nyújtja az intézmény: kenyérosztás, szakrendelésre betegek beszállítása, elkísérése, gyógyszereszedők gyógyszereinek biztonságos tárolása és rendeltetés szerű kiadása, vérnyomás és vércukorszint mérés, hajnyírás, kapcsolattartás bv. intézetbe került lakóikkal, elsősegélynyújtás, hűtőszekrény használat, iratpótlás segítése, hivatali ügyek segítése, szabadidő hasznos eltöltésére sportolási lehetőség, házi könyvtár (adomány könyvekből), tömegkommunikációs eszközök (TV, rádió, újság) használata.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

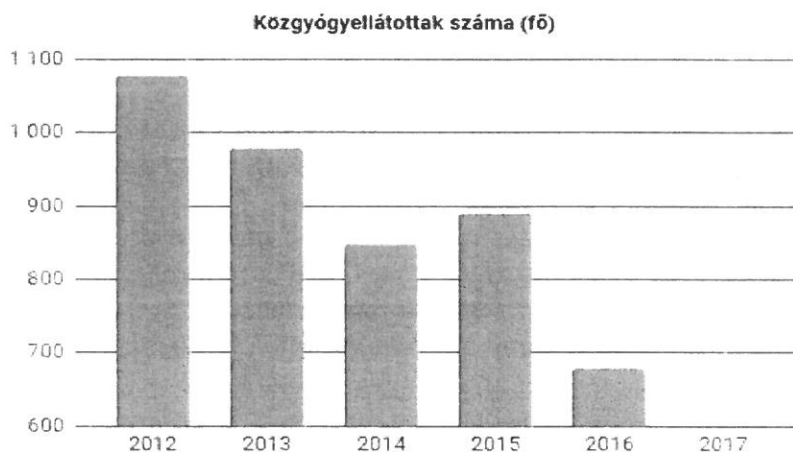
Az önkormányzat és az intézmények munkatársai a segítségnyújtásra helyezik a hangsúlyt, különös tekintettel vannak a hátrányos helyzetű célcsoportokra. Képzettségük és szakmai hozzáállásuk erősíti és nem hátráltatja az esélyegyenlőség szempontrendszerének érvényesítését.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

Év	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma
2012	1 078
2013	979
2014	847
2015	889
2016	678
2017	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A rászorulóknak közgyógyellátási igazolvánnyal ingyenesen szerezhetik be létfontosságú gyógyszereiket. A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére - egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához - az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos kiadások kompenzálását célzó hozzájárulás. Három jogcímen kaphatott valaki közgyógyellátási igazolványt: alanyi jogon, a normatív alapon és méltányosságból.

A pénzbeli és természetbeni szociális ellátások rendszere azonban 2015. március 1-től jelentős mértékben átalakult. Az állam és az önkormányzat segélyezéssel kapcsolatos feladatai élesen elválasztásra kerültek. A helyi önkormányzatok felelőssége növekedett a helyi közösség szociális biztonságának erősítésében, a szociális segélyek biztosításában.

A kötelezően nyújtandó ellátásokat 2015. március 1-től a járási hivatalok állapítják meg. Ezek az ellátások a következők:

- aktív korúak ellátása,
- időskorúak járadéka,
- ápolási díj (alapösszegű, emelt összegű és kiemelt ápolási díj),
- közgyógyellátás (alanyi és normatív formák),

- egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság.

A hatáskörváltás tehát az aktív korúak ellátását érinti, a felsorolt többi ellátást az eddigiekben is a járási hivatalok állapították meg. Az önkormányzat a jogszabályi változás miatt méltányosságból nem adhat közgyógyellátási igazolványt.

Ápolási díj folyósításával segítik a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozót feladata ellátásában.

3.6.3. számú táblázat - Ápolási díjban részesítettek száma

Év	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma	Ápolási díj, méltányossági alapon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma	Összesen
2012	104	n. a.	104
2013	106	n. a.	106
2014	113	n. a.	113
2015	n. a.	n. a.	n. a.
2016	80	n. a.	80
2017	n. a.	n. a.	n. a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A TeIR-ben 2012-2014-ig az alanyi és méltányossági jogon ápolási díjban részesülők egyben, összesítve található. A táblázat ezen soraiban tehát az ápolási díjban részesítettek átlagos száma található. 2015. évi adat hiányzik a nyilvántartásból. Ebben az évben jelentősen változott a jogszabály. A 2016. évi adatsor az alanyi jogon megállapított ápolási díjban részesítettek átlagos számát tartalmazza.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

Szentes városa jelentős figyelmet és anyagi forrást szentel a város közösségi és kulturális életére, a hétköznapokat is gazdag kulturális, zenei, művészeti élet jellemzi. A civil szervezetek, az

önkormányzat és a szentesi vállalatok összefogásának köszönhetően pezsgő közösségi élet zajlik a városban.

a) közösségi élet színterei, fórumai

Szentes nagyon gazdag kulturális hagyományokkal rendelkezik. Rangos kulturális és tudományos intézményei állnak a lakosság rendelkezésére. A felújított megyeházában, reprezentatív környezetben található az 1897-es alapítású Koszta József Múzeum, ahol az állandó helytörténeti-, néprajzi-, ipartörténeti-, egyháztörténeti tárlatok mellett megtekinthető Koszta József (1861–1949) világhírű festőművész értékes hagyatéka. Az európai hírű régészeti gyűjtemény legjellegzetesebb darabjai kétévenként váltakozó időszakos kiállítások keretében láthatók. A múzeum helytörténeti raktára 1997. óta a Péter Pál Polgárház, amely eredeti bútorzatával és berendezésével bepillantást enged a jómódú polgárcsaládok életvitelébe, emellett orvoslástörténeti műszereket, gyógy- és dísznövényeket mutat be. Szentesen található az ország egyetlen vidéki fényirdája: a Fridrich-fényirda. Ugyancsak rangos tudományos intézménye a városnak a Csongrád Megyei Levéltár Szentesi Levéltára, amely az egykori megyeháza falai között őrzi a történelmi Csongrád vármegye, a volt járások és községek 1720-as évektől keletkezett iratait, térképeit és egyéb dokumentumait.

A felújított megyeháza épületében Konferencia- és Kulturális Központ működik, mely egyedi a régióban.

A Lajtha László Alapfokú Művészeti Iskola mellett a Szent Anna Római Katolikus Templom, az Evangélikus Templom és a Református Nagytemplom is állandó színhelye a komolyzenei hangversenyeknek, melyeket az itt élő és az innen elszármazott művészek adnak Szentesen. Mindemellett állandóak a helytörténeti kutatások.

Városunkban szinte minden napra jut egy kulturális rendezvény, melyek között megtalálhatók a nagy tömegeket megmozgató események is.

Az önkormányzat által fenntartott közművelődési intézmények közül a legnagyobb a Szentesi Művelődési Központ. Szentesi Művelődési Központ az alábbi épületekben végzi közművelődési tevékenységét:

- Művelődési és Ifjúsági Ház (Tóth J. u. 10-14.)
- Móricz Zsigmond Művelődési Ház (Ady E. u. 36.)
- Megyeháza Konferencia és Kulturális Központ (Kossuth tér 1.)
- Tokácsli Galéria (Kossuth tér 5.)
- Hangversenyközpont (Kiss B. u. 11.)
- „Nádas-ház” (Dankó Pista u. 31.)
- Szecessziós Ház (Petőfi u. 2.)
- Szentes Ház (Petőfi u. 1.)

A Művelődési és Ifjúsági Ház 1980-ban épült, itt található az intézmény irodái, és ez az épület ad helyet a művelődési központ legtöbb eseményének. Pódiumtermében kamara előadások, pódiumműsorok, vetélkedők, kamarakonzertek zajlanak, az előadóteremben ismeretterjesztő programok és filmvetítések hallhatók, láthatók. Ebben az épületben működik a szakkörök és a klubok egy része – Szentesi Fotókör, Pengető Citerazenekar, Díszítőművész Kör, Pedagógus Tánc és Népdalkör stb.-, helyet ad szakmai rendezvényeknek, konferenciáknak, vásároknak. A Klubpresszóban kiállításokat rendeznek. Az épület melletti Ifjúsági Parkban nagyszabású szabadtéri rendezvényeket tartanak.

A Móricz Zsigmond Művelődési Ház 1951-től a városi közművelődés egyik jelentős színtere. Az épületben különböző klubok, szakkörök működnek, mint pl. a Király István Kertbarát Kör, a Nyugdíjasok klubja, az Életmód klub, a Díszmadártenyésztők Köre, a Sakkszakkör. Helyet ad

különböző civil szervezeteknek is, így többek között a Városi Fúvószenekar, a Mozgáskorlátozottak, és a Csökkentlátók klubja is itt tartja foglalkozásait. A Tóth József Színház bezárása óta a gyerek-előadások, rendhagyó irodalomórák helyszíne is ez az épület. A nagyteremben évente több alkalommal kiállításokat rendeznek (Kertbarát Kör terménykiállítása, díszmadár-tenyésztők kiállítása), különböző csoportok bálakat, rendezvényeket tartanak.

A Kossuth téren lévő Galériát 1974-ben adták át, 2010. július 1-től felvette a Tokácsli Galéria nevet. A Tokácsli Galéria a Dél-Alföld egyik legszebb kiállítóhelye, ahol rangot jelent kiállítani, itt évente 10-12 kiállítást rendeznek. Az intézménynek fontos szerepe van a helyi művészek támogatásában, így évente lehetőséget ad a szentesi tehetségek bemutatkozására is, de rendszeresen szerepelnek a kiállító teremben országos hírű művészek alkotásai is.

A Megyeháza Konferencia és Kulturális Központ adottságai révén ideális környezetet nyújt mind a vállalati, mind a családi rendezvények résztvevőinek, illetve az aktív kikapcsolódást kedvelőknek. Ebben az épületben konferenciákat, előadásokat, szakmai értekezletet, különböző megemlékezéseket, tanácskozásokat, zenés esteket, koncerteket, bálakat, kiállításokat szerveznek. A lakosság egyre többször veszi igénybe ezt a szép épületet esküvők, lakodalmak lebonyolítására.

Nagy sikerrel szervezik meg a Megyeháza udvarán a nyári színházi előadásokat, ahol musical, színdarab, zenés előadás, koncert, operett, néptánc és népzenei bemutató is szerepel, de itt rendezik meg a Fúvószenekari találkozót is.

A Hangversenyközpont hosszú távú terveinek alapját kultúránk ápolása, az értékekre való fókuszálás, figyelemfelkeltés képezi. Az így évről évre összeálló szakmai program fő célja, azon szegmensek egymás mellé állítása, amelyek sok esetben, akár eltérő szakmai irányultságot mutatnak. A művészetek, a zene világának sokszínű területei így rendhagyó módon jelennek meg egymás mellett, ill. sok esetben fuzionálnak, létrehozva azt az egyedi koncepciót, amely igazán unikum lehet a befogadó közönség számára. Az értékek középpontban tartása, a tradíciók továbbvitele minden esetben távolba mutató folyamat, ha úgy tetszik hosszú távú „befektetés”, amely mindannyiunk közös érdeke.

A szakmai továbbfejlődés fontos pontja az együttműködés, az együtt gondolkodás megteremtése azon intézményekkel, szakmai fórumokkal, akik hasonlóképpen gondolják korunk szakmai, közművelődéssel kapcsolatos kihívásait országos szinten.

„Nádas-ház” 1994-ben közösségi háznak épült. Szentes Város Önkormányzata Képviselő-testülete 2016. december 14-én döntött a „Nádas-ház” 6600 Szentes, Dankó Pista utca 31. számú, 6504/2 hrsz-ú ingatlan adásvételéről és hasznosításáról. A Szentesi Roma Nemzetiségi Önkormányzat kérését támogatva nevezett ingatlan kulturális célú hasznosítás céljából került megvásárlásra. 2017 februárjától bővíti a Szentesi Művelődési Központ telephelyeinek körét, akárcsak a Szentes Szecessziós Ház, melynek kialakítására 2014 májusában pályázott Szentes Város Önkormányzata. Az eredményes pályázat alapján megvalósult Szentes Szecessziós Ház kialakítása az egykori Petőfi Szálló műemlék épület megújításával, fenntartható kulturális közösségi funkciók létrehozásával” c. HU07-0028-A1-2013 azonosítószámú projekt az egykori Petőfi Szálló utcai homlokzatok felújítását, valamint a sarok épületrész és a Petőfi utcai szárny földszintjén közösségi és kulturális terek – galéria- kávézó, kiállítóter, előadó- és próbaterem létrehozását tartalmazta. A fejlesztés eredményeként a sokszínű közösségi, multikulturális funkció kialakításával a létrejövő Szentes Szecessziós Ház a helyi kulturális, művészeti és közösségi élet színterévé válhat.

A település egyik leglátogatottabb közművelődési intézménye a helyi önkormányzat által fenntartott Városi Könyvtár. A szépen felszerelt könyvtár hozzáférést biztosít a korszerű műszaki és tudományos információkhoz, irodalmi alkotásokhoz, pihentető- és szórakoztató könyvekhez. A több

mint 160 féle folyóirat friss hírekkel, aktuális információkkal látja el az olvasókat. A 14 éven aluliak könyvtári ellátását a technikailag jól felszerelt Gyermekkönyvtár végzi. A hagyományos szolgáltatások mellett rendszeresen a könyvtárbemutatók és könyvtárhasználati órák, ismeretterjesztő előadások, szabadidős és kézműves programok. A gyermekek olvasásra nevelése érdekében óvodás csoportokat is fogadnak játékos foglalkozásokon. Gazdag kulturális programkínálattal, közösségi tér biztosításával hozzájárul a szabadidő kellemes, hasznos és igényes eltöltéséhez.

2011. január 10-én kezdte meg működését a Családsegítő Központoz tartozó Közösségi tér. Az épületben ifjúsági tanácsadó iroda működtetését és drogalternatíva programok szervezését és koordinálását végzik. A közösségi-tér nyitott házként működik, azaz a civil szervezetek és önszerveződő csoportok előzetes egyeztetést követően ingyenesen használhatják az épületet és annak berendezéseit közösségi céljaik megvalósítására. Az épület kihasználtsága nagyon magas. A Ház programjait sokszínű klubszerű foglalkozások, konferenciák, ismeretterjesztő előadások jellemzik, sport, egészségmegőrzés, hagyományőrzés, környezetvédelem, ifjúsági képzések témakörökben. A sokszínű programokon magzati kortól egészen a legidősebb korosztályig terjedően fordulnak meg látogatók.

Örömteli tapasztalat, hogy az elsődleges célcsoportba tartozó, csellengő hátrányos helyzetű fiatalok egyre növekvő számban keresik fel a közösségi teret.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

A Városi Könyvtárban a vakok és gyengén látók részére speciális gyűjteményt (Hangos- könyvtár) alakítottak ki, ahol öregbetűs könyvet, Braille-írást dokumentumot, hangos könyveket használhatnak helyben és kölcsönözhetnek az érintettek. Speciális, felolvasó szoftverrel és internet eléréssel ellátott számítógép áll a fogyatékkal élők rendelkezésére. A siketek és nagyothallók könyvtárhasználatát indukciós hurok kifizetésével kívánják segíteni.

A művelődési központ évtizedek óta támogatja - az önkormányzat segítségével - a mozgássérülteket, a hallássérülteket, a gyengén látókat, szívbetegeket, a cukorbetegeket és a rokkantnyugdíjasokat. A mozgássérültek és a járásban korlátozottak a Móricz Zsigmond Művelődési Házban kaptak állandó helyiséget, valamint évente több alkalommal nagyrendezvényekre várják, hívják a szervezet tagjait. A csökkentlátók szentesi csoportja szintén a művelődési házban tart állandó összejövetelt és szaktanácsadást, valamint alkalmanként rendezvényeket szerveznek a város érintettjei részére. Speciális feladatot lát el a Szívügy Klub, amelyben a település szívbetegai találkozhatnak havonta egy alkalommal. Alkalmanként helyet ad az intézmény a szentesi Cukorbeteg Egylet rendezvényeihez. Már több éve a Művelődési és Ifjúsági Házban működik a Rokkantnyugdíjasok Egyesülete (ennek országos, megyei és városi hatókörű csoportjai).

A LÁTDE Egyesület önálló helyiséget kapott az önkormányzattól, amely találkozóhelyként és érzékenyítő programjaik helyszínéül szolgál.

A Közösségi tér építésekor is fontos szempont volt az esélyegyenlőség biztosítása a nagyothallók, a csökkentlátók és a mozgássérültek számára segítséget jelentő eszközök beépítésével, kialakításával.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

Szinte megszámlálhatatlan a magánkezdeményezések száma városunkban. A civil szervezeteknek, az egyéneknek nagyon sok kiváló ötlete van. Mindez nyilvánul előadások, zenés-irodalmi estek, jótékonybái bálak és programok, hangversenyek, gyermekprogramok szervezésében, városi nagyrendezvényeken való közreműködésben stb. teszik mindezt önzetlenül a városukért, az itt élő emberek közösségéért.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A Szentesi Romák Nemzetiségi Önkormányzata eredményesen működik városunkban. Fő feladata a „híd” szerepének betöltése a többségi és a kisebbségi társadalom között. Példaértékűen képviseli a szentesi roma lakosság érdekeit, esélyegyenlőségük megteremtését.

A Szentesi Romák Nemzetiségi Önkormányzata 2010-től az Önkormányzat partnereként közreműködött a TÁMOP-3.3.2-08/2-2008-0038, Az egyenlő esélyért Szentesen projekt megvalósításában. Alapvető cél volt a halmozottan hátrányos helyzetű és roma gyerekek iskolai és iskolán kívüli szegregációjának csökkentése, valamint az, hogy a HHH (halmozottan hátrányos helyzetű) és roma gyerekek minél nagyobb arányban részesüljenek az óvodai nevelésben és a korai fejlesztést támogató szolgáltatásokban. Tényfeltáró munkában, családlátogatások lebonyolításában segédkeztek. Véleményező, javaslattevő szerepben a pályázati program kidolgozási szakaszától a program végéig részt vettek a munkában. A pályázati fenntartási idő 2017 év végén telt le.

Szentés Város Önkormányzata és a Szentesi Roma Nemzetiségi Önkormányzat között együttműködési megállapodás van érvényben. A helyi önkormányzat a helyi nemzetiségi ügyek ellátása körében biztosítja a nemzetiségi jogok érvényesülését, ellátja a település a kulturális szolgáltatással, nyilvános könyvtári ellátással, muzeális intézmények fenntartásával, közművelődéssel, tájékoztatással, a nemzetiség szellemi, épített és tárgyi örökségével, írott és nyomtatott sajtójával, a szociális alapellátással, a helyi közfoglalkoztatással kapcsolatos helyi önkormányzati feladatokat. A helyi önkormányzat Polgármesteri Irodáján keresztül segíti a nemzetiségi önkormányzat pályázati lehetőségeinek feltárását és azok elkészítését. Támogatja a településen működő roma hagyományőrző együttesek, klubok és civil szervezetek működését.

A Szentesi Roma Nemzetiségi Önkormányzat külön pályázik közfoglalkoztatási programra, mely által 10 fő roma foglalkoztatására nyílik lehetőség. Jelenleg **7 fő dolgozik a programban.** **Romákra vonatkozó nagy, átfogó felmérés, kutatás utoljára 2003-ban volt, amit időszerű lenne megismételni annak érdekében, hogy aktuális képet kapjon a város a szentesi romák élet-, munkaügyi, oktatási, szociális és egészségügyi helyzetéről.**

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
a hajléktalanokból hiányzik az elhelyezkedéshez szükséges pozitív hozzáállás	az értékteremtő tevékenységek a siker megélése érdekében
a szegregálódó peremterületeken élők összetartó ereje, érdekérvényesítő képessége gyenge	közösségépítő programok szervezése

2018-19-ben a mélyszegénységben élők és romák helyzetének elősegítése érdekében megvalósuló programok, intézkedések:

A Szentesi Hajléktalansegítő Központ országos mintaprojektje a hajléktalanok bevonása kerámia és egyéb dísz tárgyak, valamint rongyszőnyegek készítésébe. Mellékelt beszámolójukból részletesen megismerhető értékes tevékenységük. Az EFI Boldogság Klub tagjai rendszeresen, évente több alkalommal kimennek a Hajléktalansegítő Központba és palacsintával, közös kis kézműveskedéssel kedveskednek az ott lévőknek.

A foglalkoztatás elősegítése érdekében Csongrád-Szentes-Mindszent Járás Foglalkoztatási Paktum készült.

A Magyar Vöröskereszt Szentesi Szervezete széleskörű összefogás eredményeként évente jótékonyági kórushangversenyt szervez a Szent Anna Római Katolikus Templomban, melyből élelmiszercsomagokat állítanak össze a rászoruló családok részére. A Magyar Máltai Szeretetszolgálat önkéntesei a Spar áruházakban gyűjtenek adományokat karácsony előtt, melyeket szétosztják a rászoruló családok között. Mindkét karitatív szervezet ezen kívül ruhagyűjtést és -osztást tartanak, valamint a máltaisok ételosztást is szoktak szervezni.

Az Árpád Szabadidős Sportklub több évtizedes múlttal (2019-ben a 32.) rendelkező programja a Szeretetakció a szegények karácsonyáért, mely adománygyűjtést, gálaműsort és csomagosztást foglal magában. 2019-ben 283 család vehetett át csomagot. Ezt a kezdeményezést az önkormányzati képviselők is előszeretettel támogatják keretükből.

2019. december 5-én immáron hatodik alkalommal lepte meg a Szentesi Kultik Mozi Mikulás alkalmából azokat a gyermekeket, akiknek családja nem engedheti meg a mozi látogatást és ezért kimaradnak ebből a szórakozásból. 150 gyerkőccel és kísérőikkel telt meg a szentesi mozi mindkét vetítőterme a Családsegítő Központ segítségével.

A romák érdekében a Szentesi Roma Nemzetiségi Önkormányzattal együttműködési megállapodást kötöttünk. Ennek keretében kulturális, kézműves programok kerültek megszervezésre. Művelődési Házuk mellé kulturált, az úttól biztonságosan elkerített játszótér és főzési lehetőség lett kialakítva, mely régi álmuk volt.

A Hídő Közhasznú Egyesület az EFOP-1.4.4-17 BARI SHEJ - NAGYLÁNY-FÁTÁ MÁRÉ pályázatán sikeresen pályázott Maradj című projektjével, mely roma lányok továbbtanulási esélyeinek növelésére irányult.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen	Férfiak	Nők
Állandó népesség száma 2016. évben	13 452	14 586	28 038	47,98%	52,02%
0-2 évesek	n.a.	n.a.	766	2,73%	
0-14 éves	1 881	1 778	3 659	6,71%	6,34%
15-17 éves	420	383	803	1,50%	1,37%

Forrás: TelR, KSH-TSTAR

Szentesen 5228 fő 0-17 éves korú gyermek él (2016-os adat), ez a teljes népesség 18,65 %-a. A nemek aránya közelítően 50-50 %. A születésszám alacsony: mind kevesebb a gyerek a városban. Az öregedési index öregedő települést mutat. A városban kevés, vagy nem megfelelő a munkahely, a fiatalok máshol keresnek munkát.

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

Veszélyeztetettség: olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza (Gyvt. 5. § n) pont)

A **védelembe vétel** a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. A kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében a gyermek védelembe vételére a gyermekjóléti szolgálat tesz javaslatot. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a Járási Gyámhivatal a gyermeket védelembe veszi (Gyvt. 68. § (1) bekezdés).

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

Az önkormányzat által a gyermekek védelmét biztosító ellátások

1) pénzbeli és természetbeni ellátások

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény
- települési támogatás

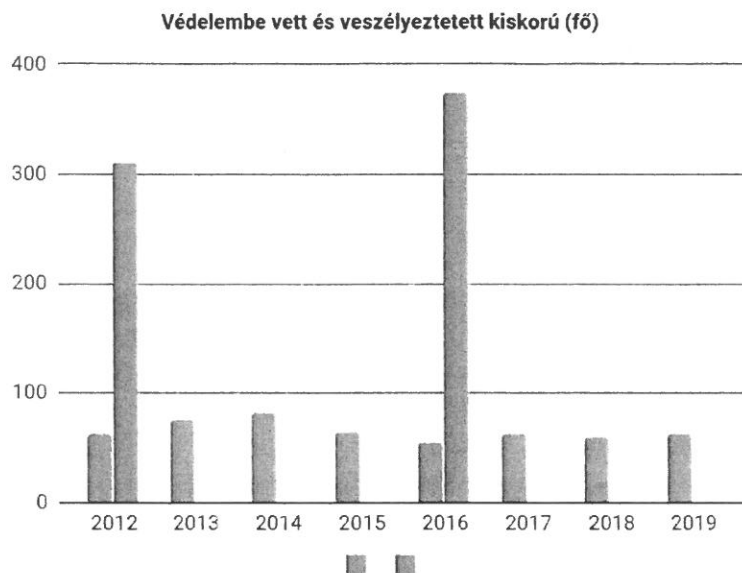
2) személyes gondoskodás keretébe tartozó ellátási formák

- gyermekjóléti szolgáltatás
- gyermekjóléti alapellátás keretében biztosított gyermekek napközbeni ellátása
 - bölcsődei ellátás
 - óvodai napközbeni ellátás
- családok átmeneti otthona
- gyermekek átmeneti otthona
- helyettes szülői hálózat

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma december 31-én	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma december 31-én
2012	62	311
2013	76	n. a.
2014	81	n. a.
2015	64	n. a.
2016	55	374
2017	63	n. a.
2018	59	n. a.
2019	63	n. a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

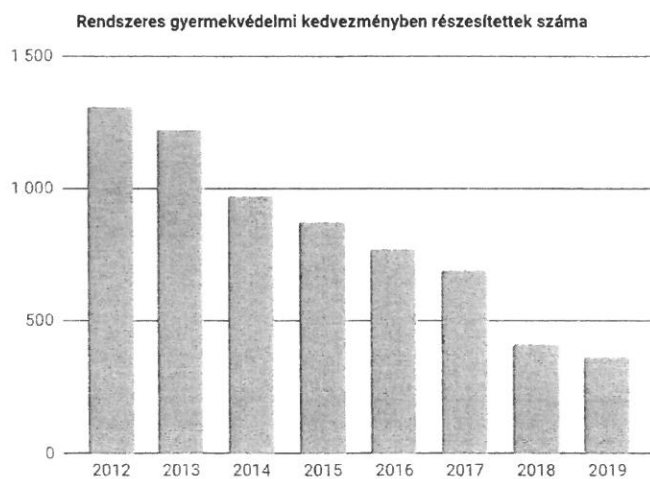
2016-ban a 0-17 évesek (5228 fő) 7,15 %-a, 374 fő volt veszélyeztetett.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma

Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma
2012	1 307
2013	1 224
2014	973
2015	872
2016	773
2017	693
2018	414
2019	365

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

2017. évben a Gyvt. szerint rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság állapítható meg abban az esetben, ha a gyermeket gondozó családban az egy főre eső jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 130 %-át. Az egy főre jutó összeghatár az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 140 %-a volt,

- ha a gyermeket egyedülálló szülő, illetve más törvényes képviselő gondozta,
- ha a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos,
- ha a nagykorúvá vált gyermek a nappali oktatás munkarendje szerinti tanulmányokat folytat és a 23. életévét még nem töltötte be vagy felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanul és a 25. életévét még nem töltötte be.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kapcsolódik a hátrányos helyzet, valamint a halmozottan hátrányos helyzet megállapítása.

Hátrányos helyzetű (HH) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról - önkéntes nyilatkozata alapján - megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,
- b) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy
- c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált városfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéshez szükséges feltételek.

Halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az előző a)-c) pontokban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll, vagy

- b) nevelésbe vett gyermek,
- c) utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

A minimálbérek emelkedésével a családok elvesztik a jogosultságukat a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre, mivel a jövedelmük csekély összegben ugyan, de emelkedik, a megállapíthatóság jövedelemhatára, amely a mindenkori öregségi nyugdíjminimumhoz kötődik viszont 10 éve nem emelkedett. A Gyvt. pedig nem ad lehetőséget méltányosság gyakorlására.

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

4.1.3. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma

Év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-el látásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
2012	100	n.a.	n.a.	n.a.	34	423
2013	84	n.a.	n.a.	n.a.	27	624
2014	71	n.a.	n.a.	n.a.	15	511
2015	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	11	411
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	519
2017	688	346	n.a.	n.a.	n.a.	366
2018	661	217	n.a.	n.a.	n.a.	184

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek óvodáztatási támogatásra is jogosult. Az óvodáztatási támogatásra való jogosultság megállapításának célja a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek minél korábbi életkorban történő rendszeres óvodába járásának elősegítése. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek óvodáztatási támogatásra való jogosultságának megállapíthatósága 2015. szeptember 1-vel megszűnt.

Törvényi rendelkezés alapján 2016-tól bővült az ingyenesen étkezők köre a bölcsődés és óvodás korosztály tekintetében. Azok a családok, akik nyilatkoztak, hogy az egy főre eső havi nettó jövedelmük nem haladja meg a minimálbér 130 %-át, ingyenes ellátásban részesülnek.

A jelenlegi szabályozás alapján az 1-9. évfolyamon minden diák térítésmentesen juthat hozzá a tankönyvekhez, ahogy a gyógypedagógiai vagy nemzetiségi nevelésben-oktatásban részt vevő diákok is. 10-12. évfolyamon továbbra is igényelni kell az ingyen tankönyvellátást. Térítésmentes a tankönyvellátás a tartósan beteg, a sajátos nevelési igényű (mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral rendelkezik, pszichés fejlődés zavarai miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott), három- vagy többgyermekes családban élő, nagykorú és saját jogán iskoláztatási támogatásra jogosult, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, nevelésbe vett vagy utógondozói ellátásban részesülő diák.

Az Önkormányzatnak az étkeztetés megszervezése, biztosítása feladata, amely kötelezettségét minden évben teljesíti, 2016. január 1-jétől már nemcsak a nyári, hanem a tavaszi, őszi és téli szünetben is eleget tesz e kötelezettségének.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya
Ld. 4.1.3. táblázat

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

Magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek: Elsősorban a menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény szerinti menedékjogot kérő, menekült, menedékes, oltalmazott vagy humanitárius tartózkodási engedéllyel rendelkező gyermekek helyzetére szükséges kitérni. A menedékes - rászorultsága esetén - jogosult a befogadás anyagi feltételeire, valamint ellátásra és támogatásra. A nem magyar állampolgárságú gyermekek esélyegyenlőségnek biztosítása esetén az elsődleges cél, hogy a gyermekek bejussanak a számukra megfelelő közoktatási intézményekbe, illetve oktatásuk során az interkulturális pedagógiai program megszervezésének feltételei biztosítottak legyenek. A köznevelési törvény minden Magyarországon élő vagy tartózkodó gyermek számára előírja az oktatásban történő kötelező részvételt, a magyar menedékjogi törvény pedig kifejezetten hivatkozik a gyermek mindenképp felelő érdekének elvére.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A Gyvt. gyermeki jogokat szabályozó §-a szerint minden gyermeknek joga van a testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését, jólétét biztosító saját családi környezetében történő nevelkedéséhez, személyiségének kibontakoztatásához, a társadalomba való beilleszkedéséhez, önálló életvitelének megteremtéséhez. Joga van arra, hogy a fejlődésére ártalmas környezeti és társadalmi hatások, az egészségre káros szerek elleni védelemben részesüljön.

Lényeges kitérni e ponton belül a gyermekjóléti alapellátás keretében végzett feladatokra, különösen a gyermekjóléti szolgáltatásokra. A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

A Gyvt. 94. § (1) A települési önkormányzat, fővárosban a fővárosi kerületi önkormányzat, illetve a fővárosi önkormányzat által közvetlenül igazgatott terület tekintetében a fővárosi önkormányzat feladata a gyermekek védelme helyi ellátó rendszerének kiépítése és működtetése, a területén lakó gyermekek ellátásának megszervezése.

(2) A települési önkormányzat az e törvényben foglaltak szerint, a (2a)-(4) bekezdésben meghatározottak figyelembevételével biztosítja a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátásokat, valamint, ha a (2a)-(4) bekezdés alapján nem köteles az ellátás biztosítására, szervezi és közvetíti a máshol igénybe vehető ellátásokhoz való hozzájutást.

(2a) Polgármesteri hivatalt működtető települési önkormányzat, a közös önkormányzati hivatal székhelye szerinti települési önkormányzat, a fővárosban a fővárosi kerületi önkormányzat, illetve a fővárosi önkormányzat által közvetlenül igazgatott terület tekintetében a fővárosi önkormányzat lakosságszámtól függetlenül köteles gyermekjóléti szolgálatot működtetni. A Gyvt. 96. § (6) bekezdése értelmében a települési önkormányzat minden év május 31-ig átfogó értékelést készít a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról, és a Képviselő-testület határozatával értékelésre megküldi a megyei gyámhivatalnak.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A Mötv. rendelkezése értelmében az egészségügyi alapellátás, a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások és ellátások a helyi önkormányzat feladata.

Egészségügyi ellátás: az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény adja, amely előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

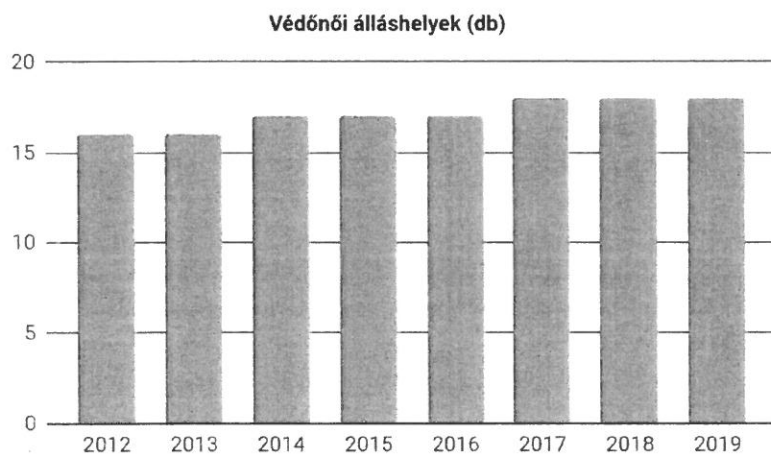
- a) a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- b) a fogorvosi alapellátásról,
- c) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- d) a védőnői ellátásról,
- e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

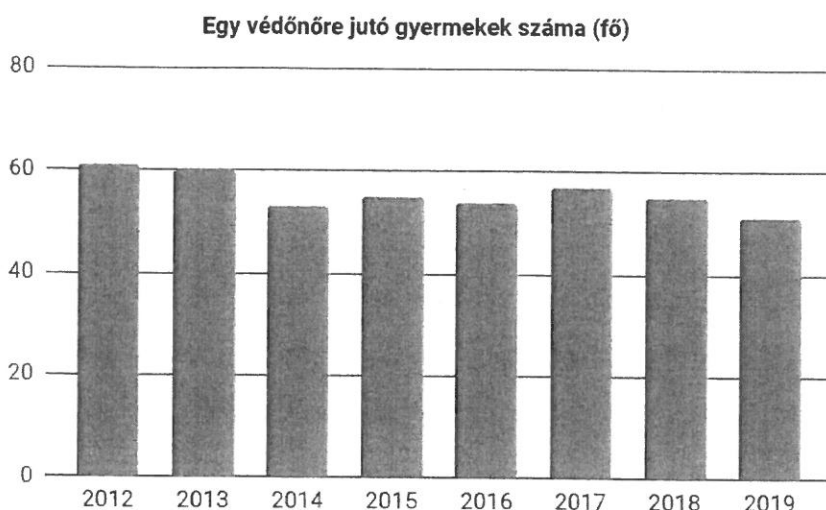
a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2012	16	61
2013	16	60
2014	17	53
2015	17	55
2016	17	54
2017	18	57
2018	18	55
2019	18	51

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

Szentesen 15 védőnői körzet működik. A védőnői körzetek vegyesek: területi és iskolai munkát egyaránt ellátnak. A védőnői feladatokat 14 védőnő látta el. Egy körzet folyamatos helyettesítés alatt állt. A középiskolákban 2 ifjúsági védőnő dolgozik. Az elmúlt öt évben csökkent az egy védőnőre jutó gyermekek száma. **2017-től összesen 18 védőnő dolgozik.**

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás jellemzői

Év	Betöltetlen felnőtt házi orvosi praxis/ok száma	Házi orvos által ellátott személyek száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma	Házi gyermekorvosok száma
2012	0	n.a.	n.a.	0	6
2013	0	n.a.	n.a.	0	6
2014	0	n.a.	n.a.	0	6
2015	0	n.a.	n.a.	0	6
2016	0	n.a.	n.a.	0	6
2017	0	n.a.	n.a.	0	6
2018	0	n.a.	n.a.	0	6
2019	0	n.a.	n.a.	0	6

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

Szentesen nincs betöltetlen felnőtt házi orvosi praxis. A felnőtt-, a gyermek- és a fogorvosi körzetek megállapításánál figyelembe van véve a szakorvosi ellátáshoz való egyenlő hozzáférés elve.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A korai fejlesztést a Csongrád Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Szentesi Tagintézménye végzi a jelzőrendszer tagjai által ajánlott gyermekeken. Ennek helyszínt Szentés Város Önkormányzatának Bölcsődéje biztosít, majd 3 éves kortól az óvodákban folytatódik a fejlesztő munka. A Pedagógiai Szakszolgálat nagyon jó kapcsolatot ápol a jelzőrendszer tagjaival. Munkatársai folyamatos

képzésekkel érik el, hogy minél többféle fejlesztést végezhesse a teljes körű szolgáltatásnyújtás igényének kielégítése érdekében.

d) gyermekjóléti alapellátás

A gyermekek számára nyújtott gyermekjóléti szolgáltatás, szociális ellátások: A hatályos jogi szabályozás alapján a gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

A gyermekjóléti alapellátás keretében biztosított gyermekek napközbeni ellátásának formái

- a) a bölcsőde, a hetes bölcsőde,
- b) a családi napközi,
- c) a családi gyermekfelügyelet,
- d) a házi gyermekfelügyelet,
- e) az alternatív napközbeni ellátás.

4.3.3. számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

Év	Önkormányzati bölcsődék száma	Bölcsődébe beírt gyermekek száma	Szociális szempontból felvett gyerekek száma (munkanélküli szülő, veszélyeztetett gyermek, nappali tagozaton tanuló szülő)	Nem önkormányzati bölcsődék száma (munkahelyi, magán stb.)
2012	1	136	8	0
2013	1	122	21	0
2014	1	142	10	0
2015	1	129	8	0
2016	1	128	8	0
2017	1	129	n.a.	0
2018	1	118	n.a.	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

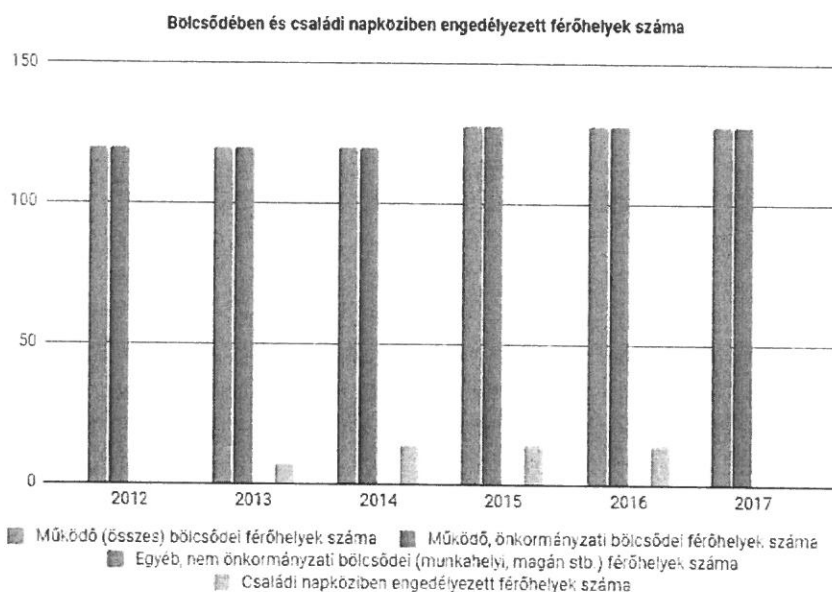
Szociális szempontból felvett gyermekek a Szentesi Családsegítő Központ és a Védőnői szolgálat ajánlása alapján kerültek felvételre.

4.3.4. számú táblázat - Bölcsődében és családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma

Év	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Egyéb, nem önkormányzati bölcsődei (munkahelyi, magán stb.) férőhelyek száma	Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma
2012	120	120	0	0
2013	120	120	0	7
2014	120	120	0	14
2015	128	128	0	14
2016	128	128	0	14

2017	128	128	0	n.a.
2018	128	128	0	n.a.
2019	128	128	0	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Intézményi

A bölcsődei ellátás iránt továbbra is nagy igény mutatkozik a kisgyermekes családok körében. 2015-től szinte állandóan vannak a várólistán. A Szentesi Családsegítő Központtal, védőnői hálózattal, jelzőrendszeri tagokkal folyamatos az információáramlás. Az alapellátáson túl családi nevelést támogató szolgáltatás is elérhető. Van időszakos és házi gyermekfelügyelet, játszócsoport. Szentés Város Önkormányzat Bölcsődéje a gyermekjóléti alapellátás része. A családban nevelkedő gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését biztosító intézmény a gyermekek 20 hetes korától-3 éves koráig. A felújított és kibővített intézményben 5 egységben, 10 gyermekcsoport elhelyezése biztosított. Az egységek maximálisan kielégítik a gyermekek igényeit. A tárgyi feltételek, a berendezés, bútorzat, kiválóan mondható. 2012-ben a tárgyi feltételek bővültek, május hónapban udvari játék (mászóka-csúszda), valamint udvari árnyékoló beszerzésére nyílt lehetőség. A bölcsődébe járó gyermekek intézményen belüli egészségügyi gondozását, a bölcsődét szerződés szerint látogató gyermekorvos látja el. Játszócsoporthoz működtet az intézmény, ahol a gyermekek szüleikkel, illetve hozzátartozóikkal együtt játszanak az intézmény által megteremtett kedvező körülmények között. Szolgáltatásaik közé tartozik az időszakos, valamint házi gyermekfelügyelet. A szolgáltatás lényege, hogy a szülő elfoglaltságának idejére néhány órára kérheti gyermeke felügyeletét a bölcsődében, vagy saját lakásában.

A családi napközik kis létszámmal működnek és csak azoknak nyújt megoldást, akik a szolgáltatást meg tudják fizetni.

e) gyermekvédelem

Ld. 4.3. d) pontban

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a

krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás. 2016. januárjától két szakterület van.

1. a Szentesi Családsegítő Központ család-és gyermekjóléti szolgálata, ahol alapellátás keretein belül gondozzák az eseteket helyi szinten.

2. Szentesi Családsegítő Központ Család-és Gyermekjóléti Központja, ahol a hatósági intézkedés alá vont esetek kezelése koordinálása történik meg (tehát védelembe vett, nevelésbe vett, családba fogadott gyermekek, vagy ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermekek és családjaik) járási szinten.

Van külön ügyeletes telefonuk, ami munkaidőn túl él. Minden nap 16.30-másnap reggel 8.00-ig, illetve hétvégén pénteken 14.00-hétfő reggel 8.00-ig. Ez egy úgymond diszpécser szolgálat szakemberek működtetésével. Ezen felül van egy országos krízisvonal, ami országos: OKIT szám.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

Igény szerint biztosítják az oktatási intézmények a szabadidős foglalkozásokat, prevenció programokat. Mennyiségük és szervezettségük megfelelő, minden tanév elején megtörténik az igények összegyűjtése, s a jelentkezéseknek megfelelően indítják el a foglalkozásokat. Számos szabadidős foglalkozás működik. Ezek egy része sporttevékenység, amely nagyon sokféle, pl. atlétika, labdarúgás, kézi-és kosárlabda, ritmikus sportgimnasztika, vívás, szertorna. Vannak művészeti iskolák által szervezett szakkörök: kézműves, tánc, zenei, és dráma-színjáték; de működnek TAMOP pályázatos szakkörök is, melyek az ismeretsajátítást szolgálják: informatika, matematika, idegen nyelvi, barkács, kémia. A gyerekek szívesen és nagy számban vesznek részt ezeken a foglalkozásokon. A versenyfelkészítéseket is segítik ezek az alkalmak. Iskolai prevenció céllal folynak több intézményben bűnmegelőzési és közlekedési témában előadásorozatok. Felzárkóztató foglalkozások is folynak az oktatási intézményekben. Az „Egyenlő eséllyel Szentesen” pályázat fenntartásaként heti 1-1 órában SNI-s és HHH-s diákoknak, valamint több tantárgyból tartanak a pedagógusok korrepetálásokat a tananyag elsajátításában lemaradóknak. Mindenhol széles a kínálat, a pedagógusok igyekeznek rendszerességet és megfelelő tájékoztatást kialakítani minden foglalkozásnál, ahol az iskola egész közösségére számítanak. A Dózsa házban a Közösségi tér jól működik. Egyre szélesebb gyerekreteget megszólítva, sokrétű programot kínál.

Változatos és érdekes sportolási lehetőségekkel, szabadidős tevékenységekkel igyekeznek az középiskolák kielégíteni a tanulók igényeit, mint például kosárlabda, röplabda, diákszínpad, idegen nyelvű színjátszó kör, erdei iskola, virágkötő és informatika szakkör, diáksport szakkör, angol nyelvi tábor, történelem, matematika, elméleti gazdaságtan, magyar szakkör. Mindezek mellett a Közösségi tér aktív segítséget nyújt az osztályfőnököknek a színes és igényes szabadidős tevékenységek szervezésében. Visszajelzésük alapján szívesen viszik el osztályaikat, a diákok pozitív élményekkel gazdagodnak a programok kapcsán. A Sportközpont évente két alkalommal sportágválasztó rendezvényt tart. A szünidőkben főként különböző táborokat kínálnak a gyermekek részére, melyek egy része figyelembe veszi a szociális rászorultságot. Szentés Város Önkormányzata a Hódmezővásárhelyi Tankerülettel közösen nyári napközit szervez, ahol szintén szem előtt tartják a szociális és esélyegyenlőségi szempontokat.

A Szentés Egészségfejlesztési Iroda az év folyamán folyamatosan biztosít ingyenesen igénybevehető szűréseket és sportolási lehetőségeket. Ezen kívül előadásokat tartanak rendezvényekhez kapcsolódóan és a civil szervezetek meghívására, felkérésére azok klubfoglalkozásain, rendezvényein. Az egészségfejlesztéshez kapcsolódnak a városban működő karitatív szervezetek és szeretetszolgálatok is szűrésekkel, előadásokkal. A város az “Egészség a Célkeresztben” programjával járul hozzá többek közt az egészségfejlesztéshez.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétfélig, szünidei) ingyenes tankönyv

Az Önkormányzatnak az étkeztetés megszervezése, biztosítása feladata, amely kötelezettségét minden évben teljesíti, 2016. január 1-jétől már nemcsak a nyári, hanem a tavaszi, őszi és téli szünetben is eleget tesz e kötelezettségének.

A jelenlegi szabályozás alapján az 1-9. évfolyamon minden diák térítésmentesen juthat hozzá a tankönyvekhez, ahogy a gyógypedagógiai vagy nemzetiségi nevelésben-oktatásban részt vevő diákok is. 10-12. évfolyamon továbbra is igényelni kell az ingyen tankönyvellátást. Térítésmentes a tankönyvellátás a tartósan beteg, a sajátos nevelési igényű (mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral rendelkezik, pszichés fejlődés zavarai miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott), három- vagy többgyermekes családban élő, nagykorú és saját jogán iskoláztatási támogatásra jogosult, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, nevelésbe vett vagy utógondozói ellátásban részesülő diák.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselek észrevételei

A középsúlyos fogyatékossgal élő gyermekek oktatásba integrálása akadályba ütközik. Hódmezővásárhelyen (Kozmutcza Flóra, Gemma központ stb.) és Szegeden vannak speciális iskolák, ahová el kellene jutniuk. A szülőknek komoly anyagi terhet, időbeni ráfordítást okoz. Így akadályoztatva vannak a mindennapi feladataikban.

Problémaként jelentkezik, hogy az iskolában kiszűrt és különböző speciális szakorvosi, vagy gyógypedagógiai ellátásra szoruló gyermekek nem jutnak el a megfelelő helyre. Vagy a szülő nem viszi el, vagy a gyermek már eleve a jelző lapot a kukába dobja az iskolában. (pl. a gyógytestnevelésről). Így lesznek később fogyatékkal élők.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

Prevenációs programok:

- Bűnmegelőzési előadások
- Drog-prevenációs oktatócsomag és előadások
- Egészségmegőrző programok
- Tantárgyak tananyagába is be van építve: biológia, egészségügyi szakmacsoportos órák, osztályfőnöki óra, önismeret, pályaorientáció

A helyi rendelkezések értelmében évente, szociális rászorultságtól függően önkormányzati ösztöndíjat kaphatnak azok a felsőfokú oktatási intézményekben tanuló fiatalok, akik anyagi helyzetüknél fogva erre rászorulnak.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek, tanulók:

- a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:
 - aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,
 - ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,

ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló
(Nkntv. 4. §-ának 13. pontja)

Fogyatékossgal élő gyermekeket érintően 2018. június 15-től nyílt fogyatékossgügyi tanácsadás érhető el a Szentesi Családsegítő Központ Ady Endre u. 10. szám alatti épületében Információs és Koordinációs Pont (IKOP) néven. A tanácsadó az EFOP 1.9.2. A fogyatékos személyek számára nyújtott szakmai és közszolgáltatások hozzáférhetőségének kialakítása, fejlesztése” projekt keretében vannak foglalkoztatva. A család-és gyermekjóléti központokhoz integráltan működnek országosan. Általában a megyeszékhelyeken 2 fővel. Kivételt képez Csongrád megye, mert felkérésre a mi megyénkben a másik fő Szentesen látja el a feladatokat. Feladataik megyei szintűek, de elsődlegesen a két járásban Szeged, Szentes kezdik meg a feladataikat, és ütemezve bővítik a szolgáltatási lefedettséget.

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

A hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermek definiálása fentebb leírásra került. Sajátos nevelési igényű (SNI) gyermek,tanuló a mozgásszervi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, több fogyatékossg együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, az autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdők csoportja. (Nkntv. 4. § 25. pont)

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló (BTMN) az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek (Nkntv. 4. § 2. pont).

Az Ebktv. alapján mindenkit egyenlő bánásmód illet meg az oktatással és képzéssel kapcsolatban. A jogellenes elkülönítés (szegregáció) leggyakrabban az oktatásban tapasztalható.

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma
2012	970	41	1005	11	889	1
2013	962	42	1041	11	911	1
2014	906	42	1041	11	881	1
2015	937	41	1059	11	930	1
2016	911	40	1009	10	890	1
2017	936	40	1009	10	920	1
2018	994	40	1009	10	940	1
2019	988	40	1009	10	n.a.	1

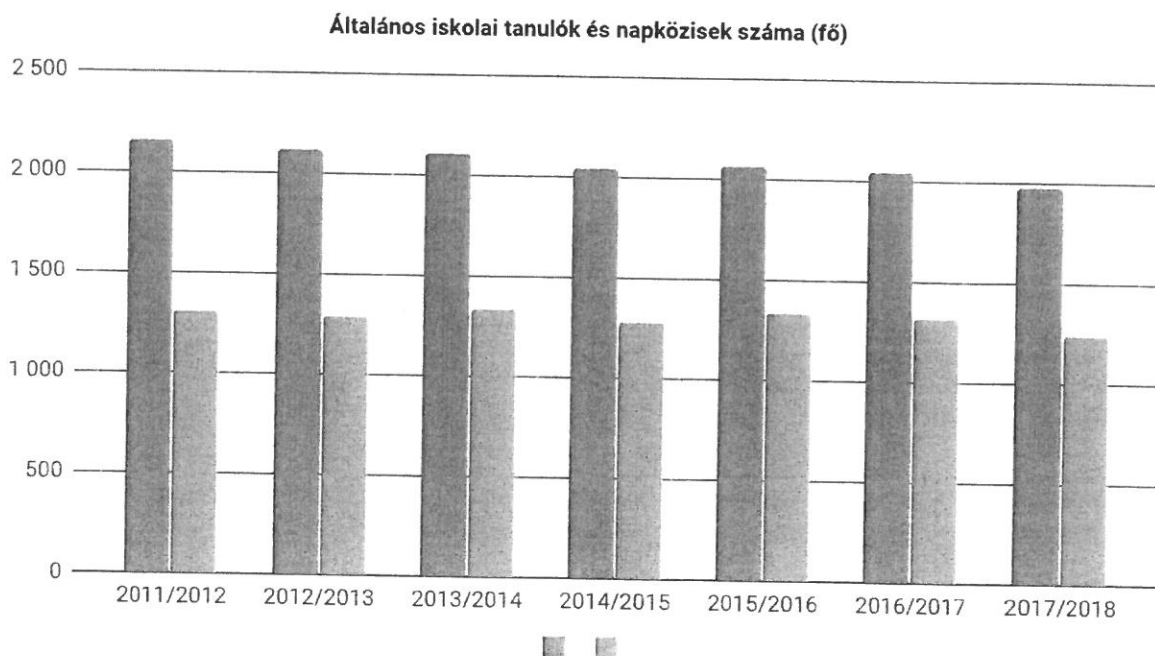
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

A 3-6 éves korú gyermekek száma évről évre csökkent (a 2015. év kivételével); **2017-től újból emelkedő tendenciát mutat.**

4.4.7. számú táblázat - Általános iskolában tanulók száma, általános iskolai napközis tanulók száma

Tanév	Általános iskola 1-4. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)	Általános iskola 5-8. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)	Általános iskolások száma	Napközis általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (iskolaotthonos tanulókkal együtt)	
	fő	fő	fő	fő	%
2011/2012	1 028	1 122	2 150	1 309	60,9%
2012/2013	1 019	1 095	2 114	1 284	60,7%
2013/2014	1 055	1 057	2 112	1 339	63,4%
2014/2015	1 011	1 031	2 042	1 277	62,5%
2015/2016	1 013	1 046	2 059	1 334	64,8%
2016/2017	990	1 049	2 039	1 313	64,4%
2017/2018	953	1 024	1 977	1 241	60,8%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

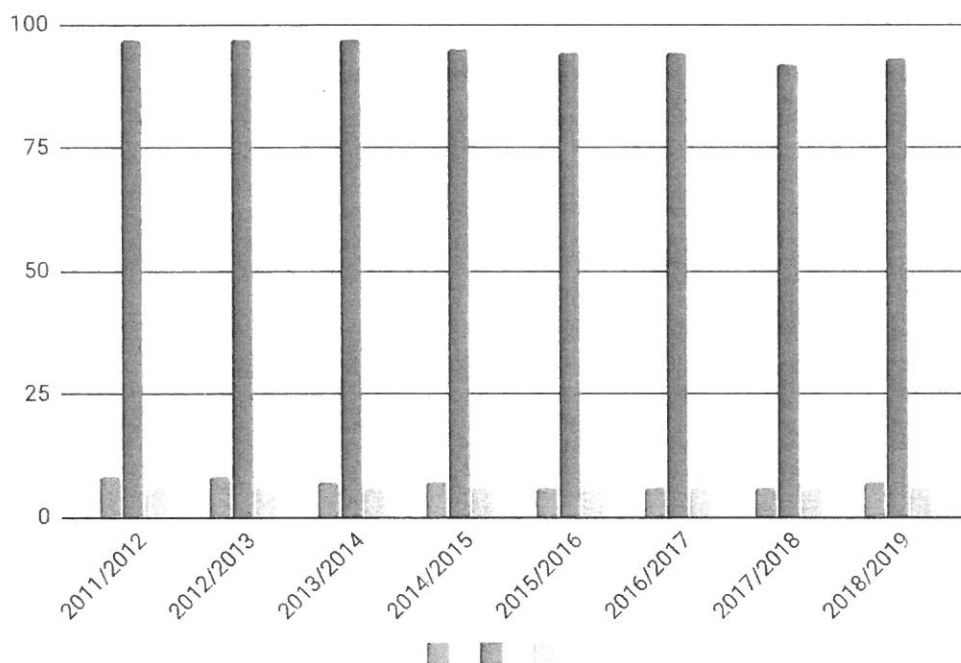
Minimális a csökkenés az általános iskolák létszámának tekintetében. Az általános iskolai képzésben tanulók 60,7 - 64,8%-a napközis köszönhetően a törvényi előírásoknak.

4.4.8. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek

Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt)	Általános iskolai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)
	1-8 évfolyamon összesen	1-8 évfolyamon összesen	db
2011/2012	8	97	6
2012/2013	8	97	6
2013/2014	7	97	6
2014/2015	7	95	6
2015/2016	6	94	6
2016/2017	6	94	6
2017/2018	6	92	6
2018/2019	7	93	6

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Általános iskolák adatai - gyógypedagógia

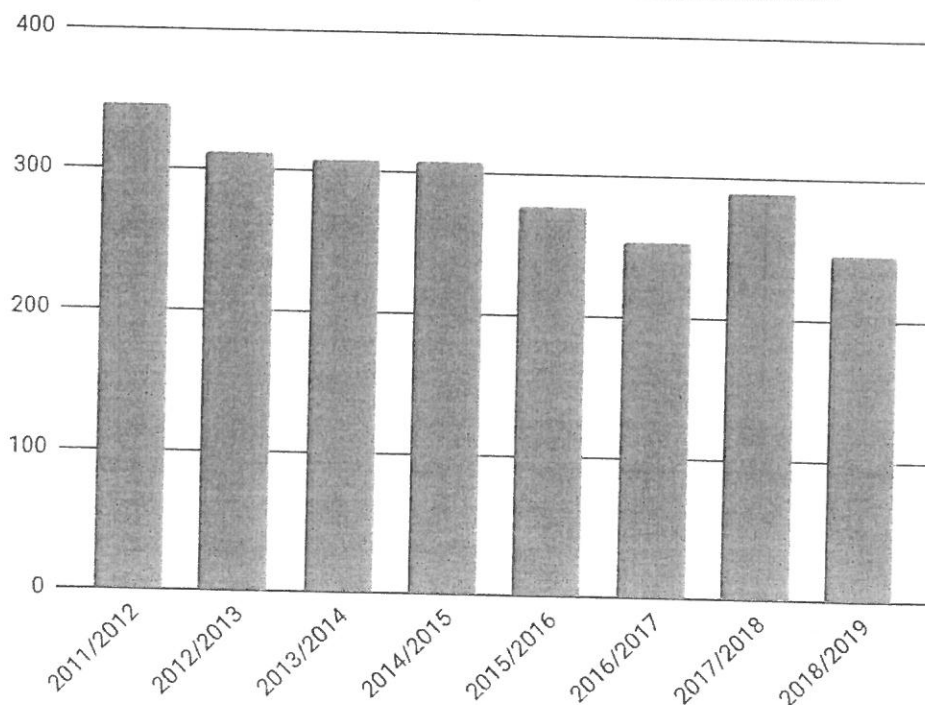

4.4.12. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek a nappali oktatásban

Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban
	Fő
2011/2012	346
2012/2013	313
2013/2014	308
2014/2015	308
2015/2016	278
2016/2017	253
2017/2018	290
2018/2019	246

Forrás: TeIR, KSH Tstar

8. évfolyamot eredményesen befejezők száma a nappali oktatásban

A gyermekkorúaknál jellemző a csoportba verődés és a jogsértő cselekmények ily módon történő elkövetése, mert jellemzően egymást erősítik tettük véghezvitelében. Ezen korosztályú elkövetők esetében a „kivagyiság” dominált, illetve a „majd én megmutatom, hogy milyen bátor vagyok” magatartás. Gyermekkorúaknál előforduló cselekmény elsősorban a vagyon elleni bűncselekmény, ezen belül jellemzően lopás. A cselekmények számának növekedése mindenesetre elgondolkodtató a következő időszak tekintetében, és a továbbiakban is nagy hangsúlyt szükséges fektetni a bűnmegelőzési tájékoztató, prevenciók foglalkozások minél szélesebb körű megszervezésére.

A TOP 5.3.1. pályázat keretében végzett közösségi interjúk, közösségi beszélgetések és - felmérések eredménye is azt erősítette, hogy prevenciók előadásokra van szükség, melynek keretében:

bűnmegelőzés, önvédelem, kábítószerfogyasztás veszélyei, szexuális felvilágosítás, illetan, higiéniaival, inkontinenciával kapcsolatos tájékoztatások; egyéb előadások keretében: szociális ellátórendszeréről, közlekedésbiztonságról, elsősegélynyújtásról szóló előadásokat szükséges tartani a lakosság részére.

2012. évben 331 gyermek esetében került megállapításra, hogy halmozottan hátrányos helyzetű.

Diákok száma	HH diákok száma	HH diákok	HHH diákok száma	SNI diákok száma	Veszélyeztetett diákok száma
Deák F. Ált.Isk.	298	137	49	30	12
Kiss B. Ref. Ált. I.	447	62	13	58	5
Klauzál G. Ált. I.	421	208	86	106	32
Kosztá J. Ált I.	569	115	10	59	12
Szt. Erzsébet Kat. Ált. I.	371	62	17	14	0

Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

Iskola	Év	HH	HHH	SNI	Veszélyeztetett
Kiss Bálint Református Általános Iskola	2013.	47	11	50	7
	2014.	7	8	43	3
	2015.	7	7	42	10
	2016.	4	7	38	14
	2017.	6	5	40	0
	2018.	2	5	33	4
	2019.	4	5	35	7
	2020.	3	3	32	0
Iskola	Év	HH	HHH	SNI	Veszélyeztetett
Szent Erzsébet Katolikus Általános Iskola és Óvoda	2013.	53	19	16	0
	2014.	16	6	24	10
	2015.	12	6	19	4
	2016.	9	5	21	7
	2017.	6	4	24	3
	2018.	3	1	21	3
	2019.	5	1	25	1
	2020.	6	1	25	2
Iskola	Év	HH	HHH	SNI	Veszélyeztetett
Szentesi Klauzál Gábor Általános Iskola	2013.	185	63	96	46
	2014.	91	24	97	41
	2015.	55	39	94	34
	2016.	69	25	89	32
	2017.	70	25	88	28
	2018.	54	15	68	29

	2019.	44	16	65	24
	2020.	45	15	53	18
Iskola	Év	HH	HHH	SNI	Veszélyeztetett
Szentesi Deák Ferenc Általános Iskola	2013.	82	44	68	27
	2014.	23	17	66	27
	2015.	42	14	71	14
	2016.	36	10	75	14
	2017.	36	0	80	26
	2018.	34	2	70	12
	2019.	28	0	64	17
	2020.	18	0	70	16
Iskola	Év	HH	HHH	SNI	Veszélyeztetett
Szentesi Koszta József Általános Iskola	2013.	9	13	62	10
	2014.	12	2	73	7
	2015.	12	4	54	0
	2016.	14	3	63	2
	2017.	8	2	65	5
	2018.	6	1	69	8
	2019.	7	2	66	8
	2020.	10	3	63	6

Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

A magántanulók száma az iskolák létszámához viszonyítva kevés, 1-4 fő. A Kiss Bálint Református Általános Iskola és a Szentesi Klauzál Gábor Általános Iskola azt jelezte, hogy nekik problémáik vannak az ilyen formában náluk tanuló gyermekekkel. A szülők nem tartják és nem is keresik a kapcsolatot az iskolával. Az osztályfőnök próbál információkhoz jutni a családról, ami számos akadályba ütközik: az átmenetileg külföldön élő családdal szinte lehetetlen a kapcsolattartás, más esetben a szülők nem reagálnak a megkeresésre, illetve sok a hiányzás ezeknél a tanulóknál. A Szentesi Deák Ferenc Általános Iskolában és a Szentesi Koszta József Általános Iskolában azonban a magántanulókkal kapcsolatos észrevételek nagyon pozitívak. Magántanulói jogviszonyba olyan tanuló kerül, akinek súlyos magatartási és beilleszkedési problémája van, vagy szakorvos javasolja számára ezt az oktatási formát. A diákok motiváltsága, tanulmányi eredményei javulnak. Egyéni tempóban sajátítják el a tananyagot, van sikerélményük, maximális figyelmet kapnak az egyszemélyes órákon, és társaik is nyugodtabban, tempósabban dolgozhatnak. Esetükben ez az egyetlen forma, hogy felkészül az adott foglalkozásra, hogy hajlandó tanulni, egyéni felkészítéssel képes az adott évfolyam követelményeit teljesíteni. Közülük néhányan a készségtárgyak óráin az osztályközösséggel dolgoznak, így nem szakadnak el társaiktól, szívesen részt vesznek az iskola, az osztályközösség programjain. A szülőktől, fejlesztőpedagógusoktól is pozitív visszajelzések érkeznek. Pozitív tapasztalatot mutat a Szentesi Koszta József Általános Iskolában magántanulóvá vált kisdíák esete is, akinek felügyelete biztosított iskolán belül, elkerülve ezzel a gyermek kirekesztődését, deviancia felé sodródását, ennek hozományként nagy előrelépést mutat a tanulmányi fejlődése, társaihoz való viszonya.

A középiskolában tanuló diákok létszáma megközelítőleg 10%-al csökkent a megelőző évhez képest, az októberi statisztikák alapján 2361 tanuló jár szentesi középiskolába. Ebből hátrányos helyzetű 428 diák, halmozottan hátrányos helyzetű 92, veszélyeztetett 3 (csak a HMG jelezte), valamint 232 diák részesül kollégiumi ellátásban. Korrepetálás, felzárkóztatás kapcsán elsősorban érettségire való felkészítésben kapnak segítséget a diákok, valamint speciális felzárkóztató osztályba járnak

azok, akik a 16. életévüket betöltötték és a 7. évfolyamot sikeresen befejezték, illetve akik a 15. életévüket betöltötték, a 7. évfolyamot sikeresen elvégezték. A Zsoldos Ferenc Szakiskolában fejlesztő pedagógus dolgozik a SNI-s diákokkal havonta 16 órában, amire nagy igény mutatkozik a többi középiskolában is, illetve gyógypedagógus, iskolapszichológus, szakirányú végzettséggel rendelkező kollégák munkáját teszi szükségessé a tanulási nehezítettséggel küzdő és tanulásban akadályoztatott diákok növekvő létszáma.

Az Egységes Pedagógiai Szakszolgálat által nyújtott szolgáltatásban részesültek száma a 2012. évi októberi statisztika alapján:

Életkor	Nevelési tanácsadás fő	SNI ellátás fő	Logopédiai ellátás fő	Pályaválasztási tanácsadás fő	Gyógytest nevelés fő	Vizsgálatok száma fő	Iskolaérettségi vizsgálat fő
3-6 éves	633	24	215	0	0	4	28
7-10 éves	332	68	106	0	19	79	0
11-14 éves	458	143	10	445	26	49	0
15-18 éves	95	27	10	11	23	57	0
Összesen:	1518	262	341	456	68	189	28

Nevelési tanácsadást igénybe vevők közül:

- tanácsadáson résztvevők száma: 620 fő
- pályaválasztási tanácsadáson résztvevők száma: 456 fő
- terápiás gondozásban résztvevők száma: 1349 fő
- egyéni pszichológiai terápiás gondozásban résztvevők száma: 612 fő
- csoportos pszichológiai terápiás gondozásban résztvevők száma: 737 fő
- egyéni tanulási megsegítésben részesültek száma: 22 fő
- csoportos tanulási megsegítésben részesültek száma: 1054 fő
- vizsgálatra, tanácsadásra fordított órák száma: 4450 óra
- nevelési tanácsadó terápiás gondozásra fordított órák száma: 19 488 óra

Logopédiai ellátásban részesült gyermekek csoport száma: 135 csoport

Ki és hányszor igényelte szolgáltatást?

- Szülő: 108 fő
- Óvoda: 904 fő
- Iskola: 1828 fő
- Gyermekjóléti szolgálat: 11 fő
- Gyermekpszichiátriai gondozó: 8 fő
- Védőnői szolgálat: 3 fő

2014. évben 156 gyermek esetében került megállapításra, hogy halmozottan hátrányos helyzetű.

Iskola	Létszám	HH	HHH	SNI	Veszélyeztetett	Magántanuló
Kiss B. Ref. Ált. Isk.	434	17	9	45	7	3
Szent E. Kat. Ált. Isk.	392	13	6	24	10	1
Deák F. Ált. Isk.	280	40	17	66	27	Nincs adat
Klauzál G. Ált. Isk.	367	75	25	100	41	6
Kosztla J. Ált. Isk.	592	11	6	78	5	12

Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

Két év alatt a HHH-s tanulók száma 175 főről 63 főre csökkent, míg az SNI-s diákok száma 267-ről 313 főre emelkedett. Az általános iskolák közül a Szentesi Klauzál Gábor Általános Iskola emelkedik ki a sajátos nevelési igényű tanulók magas számával.

A magántanulóság kapcsán változatlanul az alábbiak kerültek megfogalmazásra:

1. a külföldön tartózkodó jó képességű gyermek sikeresen felkészül az osztályozó vizsgára.
2. a gondokkal küzdő magántanuló számára ez az egy esély van a motiváltságra, sikerélményre. Továbbra is problémát jelent, hogy külföldi tartózkodás esetén a lakcím ismeretlen, nem tartják a kapcsolatot az iskolával, vagy időnként, hazajövetelkor keresik fel az intézményt, így nehezebb az óralátogatás betartására készíteni őket, igazolható hiányzásuk mennyisége nincs pontosan meghatározva.

Az iskolai pedagógusok sok segítséget kapnak a Családsegítő Központtól, nagyon jó az együttműködés a problémák feltárásában, megoldásában. Évek óta visszatérő probléma, hogy nincs iskolapszichológus az intézményekben. A Pedagógiai Szakszolgálat iskolapszichológusa havonta egy fogadóórát tart, ahol szülők kíséretében jelenhetnek meg a gyermekek. Egyre több a problémás gyermek, nagy szükség lenne rendszeres iskolai jelenlétre, figyelemmel arra is, hogy a tapasztalatok szerint az eddigi gyakorlattal ellentétben a szülők jobban fogadják a pedagógus javaslatát, rendszeresen elviszik gyermeküket a foglalkozásokra, és ennek jótékony hatása tapasztalható. Terápiás foglalkozások is csak a szakszolgálatnál lehetségesek, ahol a szakemberek túlterheltek, ritkán kerül sor a gyerekekre. Súlyos esetben továbbra is működött a soronkívüliség. Ugyancsak nagy problémát jelent, hogy kevés a gyógypedagógus is az iskolákban, a szakszolgálatnál lévők pedig nem tudnak mindenkit ellátni. Iskolán belüli bántalmazás kapcsán súlyosabb esetek nem történtek az intézményekben, két iskola jelzett komolyabb bántalmazást. Továbbra is a verbális agresszió a leggyakoribb probléma, amit mindenütt állandó pedagógus jelenléttel, fegyelmezett tanári ügyelettal próbálják megoldani.

Jellemző problémák gyermekvédelmi szempontból:

- anyagi problémák,
- a család szerkezetében történő változás,
- a családi konfliktusok,
- nevelési hiányosságok,
- szülői elfogultság, érdektelenség.

A pedagógusok véleménye szerint a szülők gyermeknevelési gondokkal küzdenek, a gyerekek délutánjaikat egyedül töltik, a média, az internet, a számítógépes játékok rossz hatással vannak a gyerekekre. Ebből nő ki aztán az, hogy csavarognak, bandáznak, rossz társaságba keverednek.

Iskola	Létszám	HH	HHH	Kollégista
Bartha J. Szakk.	175	43	17	18
Horváth M. Gimnázium	637	8	3	142
Pollák A. Szakk.	261	1	0	8
Zsoldos F. Szakk.	696	38	23	42
Boros S. Szakk.	nem érkezett adat			

Iskola	Év	Létszám	HH	HHH	SNI	Kollégista
Horváth Mihály Gimnázium	2013.	646	92	12	3	140
	2014.	627	12	2	2	142
	2015.	634	7	2	1	150
	2016.	567	6	2	0	141
	2017.	546	3	1	3	143
	2018.	543	0	0	5	139
	2019.	559	1	0	1	139
	2020.	552	0	0	4	129
Iskola	Év	Létszám	HH	HHH	SNI	Kollégista
HSZC Szentesi Boros Sámuel Technikum	2013.	431	39	17	3	
	2014.	415	42	14	9	
	2015.	397	6	4	12	
	2016.	344	12	9	11	
	2017.	373	14	1	12	
	2018.	345	7	3	11	
	2019.	336	6	0	18	
	2020.	321	3	0	18	3
Iskola	Év	Létszám	HH	HHH	SNI	Kollégista
HSZC Szentesi Pollák Antal Technikum	2013.					
	2014.					
	2015.	295	31	2	18	9
	2016.	361	19	2	26	8
	2017.	333	12	0	30	11
	2018.	315	4	0	26	15
	2019.	327	5	1	22	17
	2020.					
Iskola	Év	Létszám	HH	HHH	SNI	Kollégista
HSZC Szentesi Zsoldos Ferenc Technikum	2013.	788	15	35	46	33
	2014.	696	40	23	43	29
	2015.	778	46	25	52	31
	2016.	875	30	33	63	33
	2017.	816	37	17	85	28

	2018.	810	32	10	96	37
	2019.	755	39	12	111	33
	2020.	836	19	22	101	43
Iskola	Év	Létszám	HH	HHH	SNI	Kollégista
AASZC Bartha János Kertészeti Technikum és Szakképző Iskola Szentés	2013.	192	32	7	26	20
	2014.	178	19	11	22	19
	2015.	176	18	18	52	23
	2016.	153	11	3	35	16
	2017.	131	10	10	31	15
	2018.	166	7	7	35	10
	2019.	127	3	3	30	8
	2020.	114	1	2	25	3

Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

A járásban országos szinten is egyedülálló óvoda-, iskolapszichológiai hálózat működik. Jelen vannak minden óvodában és általános iskolában. Az infrastrukturális háttér a Szakszolgálat miatt adott, bútorokkal, korszerű eszközökkel rendelkeznek, melyeket pályázatoknak és adományoknak köszönhetően fejlesztenek. Az intézmények többségében élhető módon meg tudják szervezni a foglalkozások zavartalanságát. Az óvodás gyermekek fejlesztését az óvodákban, az iskolások fejlesztését és csoportos pszichológiai ellátását az iskolákban végzik, így a szülők időbeosztásától nem függ egy-egy terápia sikere. A logopédiai ellátást is megkapják az oktatási intézményekben a gyermekek. Az ambulancián elsősorban pszichológiai terápiákat tartanak. Pályaválasztási tanácsadást az általános iskolák 7. és 8. osztályában látnak el csoportos tájékoztatás formájában. Természetesen egyéni igények alapján is végzik a pályatanácsadást, mely konkrétabb és egyénre szabottabb. Most Megmutatom Magam Fesztivált szerveznek, melynek célja, hogy a Szakszolgálat gondozásában álló gyerekek - akik pszichológiai, logopédiai, fejlesztő pedagógiai vagy gyógytestnevelés ellátásban részesülnek - kapjanak egy lehetőséget arra, hogy megmutathassák a környezetüknek, hogy ők is tehetségesek valamely területen. Célcsoportjuk továbbá a nevelési-oktatási intézményekben integráltan tanuló SNI és BTMN gyerekek, akiknek különösen szükségük van arra, hogy önbizalmukat így módon erősíteni tudják.

Az iskolai, óvodai szociális munka egy új szolgáltatása a Család- és Gyermejkölési Központnak, melyet pályázati keretek között, 2017. augusztus elsejétől vezettek be a járás köznevelési intézményeiben. A megvalósítás tekintetében kifejezetten Szentés vonatkozásában, ez a Központi Óvodai Körzethez tartozó intézményeket, a Kiss Bálint Református Általános Iskolát, illetve a Horváth Mihály Gimnáziumot és a HSZC. Zsoldos Ferenc Szakiskolát jelenti. A pályázatban az intézmények önkéntes alapon vettek, vesznek részt. A többi intézményben, törvényi kötelezettség alapján, 2018. szeptember elsejétől lett ez a szolgáltatás bevezetve.

A szakemberek tapasztalatai alapján elmondható, hogy a diákok nagyon túlterheltek, naponta 7-8 órájuk van, emellett szinte minden tantárgyból kapnak házi feladatot, vagy járnak korrepetálásra, edzésekre, nincs idejük gyermeknek lenni. Számos olyan gyermekkel találkozik a szakember, akik pszichésen túlterheltek, többen szenvednek depresszióban, alvászavarban. A diákok közül sokan használnak valamilyen szert. A szakember meglátása szerint rendkívüli veszélyeket rejt magában, hogy a diákok nem rendelkeznek megfelelő és hiteles információkkal az internethasználattal, illetve az őket körülvevő veszélyekkel kapcsolatban. Nem tudják például, hogy milyen következményei vannak annak, ha magukról meztelen, félmeztelen képeket osztanak meg, és nincsenek tisztában

azzal sem, hogy ha tovább küldik az ismerőseikről készült képeket, azoknak milyen jogi következményeik lehetnek. A középiskolás korosztály egy részénél megfigyelhető, hogy nem tudják, hogyan működik egy jó párkapcsolat, hogyan kell felépíteni azt, milyen szakaszai vannak. Jellemzően testileg érettek, és nagyon korán kezdik a szexuális életet, azonban a szexualitással kapcsolatos tudásukat a médiából, illetve az internetről szerzik, nincsenek tisztában a fogamzásgátló módszerekkel.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregáció

A halmozottan hátrányos helyzetben lévő gyermekek, tanulók elkülönítése társaiktól sérti az egyenlő bánásmód követelményét, ezért szükséges figyelemmel kísérni a működési körzetek kialakítását, az iskolai felvételi eljárást, az egyes csoportok, osztályok összetételét.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

A településen 2017-ben két nagy, összevont önkormányzati fenntartású (összesen 10 feladatellátási hellyel) és egy katolikus egyházi fenntartású óvoda működik. A két egyházi általános iskola mellett három állami fenntartású általános iskola található a városban. Az öt középfokú oktatási intézmény közül a gimnáziumnak a Hódmezővásárhelyi Tankerületi Központ, a szakképzési intézményeknek a Hódmezővásárhelyi Szakképzési Centrum a fenntartója, míg a kertészeti iskola közvetlenül minisztérium alá tartozik.

Az alapfokú művészetoktatási intézmény és a kollégium mellett elérhetők még a kollégium és az Egységes Pedagógiai Szakszolgálat logopédia és nevelési tanácsadási szolgáltatásai.

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

2017 decemberében zárult a TÁMOP 3.3.2-08/2-2008-0038 „Az egyenlő esélyért Szentesen” projekt fenntartási időszaka, melyben az önkormányzat minden nevelési-oktatási intézményével vett részt, különös figyelmet szentelve a hátrányos helyzetű és sajátos nevelési igényű gyerekek esélyhez juttatásának. A két évet átölelő pályázat keretében az óvodákban kiemelt figyelmet fordítottak arra, hogy a halmozottan hátrányos helyzetű, illetve a szociálisan rászoruló gyermekek minél hamarabb elkezdjék az óvodai nevelést, számukra, valamint az általános iskolák 7-8. osztályos halmozottan hátrányos helyzetű (továbbiakban: HHH) tanulóinak fejlesztő órákat biztosítottak. Pályázati támogatásból tovább folytatódott a Szentesi Klauzál Gábor Általános Iskolában, a Szentesi Deák Ferenc Általános Iskolában és a Vásárhelyi úti Tagóvodában a HHH-s tanulók/gyermekek integrációs felkészítése.

A nyolcadik osztályos tanulók számára az önkormányzat támogatja a hátrányos helyzetű tanulók Arany János Tehetséggondozó Programjába történő jelentkezést.

Valamennyi oktatási-nevelési intézmény esetében elmondható, hogy a Művelődési, Ifjúsági és Sportbizottság anyagi lehetőségei függvényében támogatja az intézményekben megrendezésre kerülő kulturális rendezvényeket, tanulmányi versenyeket és nemzetközi kapcsolatokat.

A TOP 5.3.1. pályázat keretében végzett közösségi interjúk, közösségi beszélgetések és - felmérés során is feltárásra került, hogy cselekedeteiket követő felelősség és az őket érintő veszélyhelyzetekkel kapcsolatosan mennyire tájékozatlanok a fiatalok és szüleik egyaránt. Prevenációs előadásokra van szükség ezért, melynek kereteiben: bűnmegelőzés, önvédelem, kábítószerfogyasztás veszélyei, szexuális felvilágosítás, illetőleg, higiéniaival, inkontinenciával

kapcsolatos tájékoztatások; egyéb előadások keretében: szociális ellátórendszeréről, közlekedésbiztonságról, elsősegélynyújtásról szóló előadásokat szükséges tartani a lakosság részére.

A Szentesi Lajtha László Alapfokú Művészeti Iskolában az Nkt. 16.§ (3) alapján kapnak mentességet a térítési- és tandíj fizetés alól a hátrányos helyzetű tanulók. Valamint a fenntartó szabályzata alapján szociális rászorultság alapján van lehetőség díjkedvezmény igénylésére.

A Csongrád Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Szentesi Tagintézményével közös összefogással egyéni differenciálás folyik a szolfézs órákon. A szakszolgálat részéről Misku Mártonné Farkas Szilvia az intézmény tanszak-vezető kolléganőjével, Kocsis Györgyivel dolgozik együtt harmadik éve. Az innováció jegyében törekednek arra, hogy a gyermekek egyéni fejlődésének megfelelően, a számukra optimális módszerekkel, játékos formában tanítsák meg őket arra a zene-elméleti tudásanyagra, amelyek elengedhetetlenül szükségesek a sikeres hangszer tanuláshoz.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
a fiatalok tájékozatlansága nagy, hiányos ismeretekkel rendelkeznek a drog, bántalmazás, egészséges szexuális élet, stb. témakörökben	felvilágosító és prevenciók előadások, tájékoztatók tartása egyéni és közösségi beszélgetések alkalmával
a dis-es, autista, hátrányokkal küzdő gyerekek mindennapi nehézségeit sokszor a velük foglalkozó szakembereknek is nehéz átérezni	érzékenyítés szakemberek részére

Gyermekeket érintő intézkedések 2018-2019-ben:

- Az Önkormányzat Gyermekeinkért, A Városért címmel ifjúsági konferenciát szervezett, melynek során az együttműködés erősítéséről és további lehetséges formáiról, a szakemberek egy-egy speciális esethez való helyes hozzáállásáról, a kortárssegítésről és az iskolai közösségről esett szó. (ld. mellékelt plakát és képes összeállítás)
- Széles összefogás keretében minden tanévben megszervezésre kerül a Közbiztonsági Nap az általános iskola 7-8. osztályosai számára. Partnerek: Hódmezővásárhelyi Tankerületi Központ, Családsegítő Központ, Szentés Városi Rendőrkapitányság, Profi Autósiskola, Drogambulancia, Magyar Vöröskereszt Szentesi Szervezete, Szentés Városi Polgárőrség, Szentesi Mentőállomás, Tűzoltóság, mint aktív szervezők és a rendezvényt támogatók. Szervezők: Szentés Város Önkormányzata és a Benignus Egyesület (ld. szerződés). Érintett témák: drog, alkohol, életmentés, diszkós balesetek Doku dráma formájában, egészséges életmód, stb.
- A Szentesi Családsegítő Központ óvodai és iskolai szociális munkásai egyéni, csoportos és közösségi szociális munka keretében látják el feladataikat és nyújtanak többek közt felvilágosítást különféle témakörökben (ld. melléklet statisztika az óvodai-iskolai szociális munka során 2019 címmel; az internet veszélyei szórólap).
- A Csongrád Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Szentesi Intézménye több programot, előadást szervez a gyermekek érdekében. A teljesség igénye nélkül: óvodáskorú gyermekek szüleinek beszédfejlesztési tanácsadás, segítségnyújtás a

gyermek számfogalmának kialakulásához, de kifejezetten óvónők részére is tartanak beszédfejlesztéssel kapcsolatos interaktív előadásokat, tanulástechnikai csoportot szerveztek általános iskola 5-6. osztályos tanulók részére. Külön kiemelném az *Most Megmutatom Magam Fesztivált*, mely az óvodástól a középiskolás korú fejlesztés alatt álló gyermekek önbizalom erősítésére szolgáló rendezvény, ahol megmutathatják, ők miben kiemelkedőek hátrányaik ellenére. *Bújj bele a bőrömbé!* programjuk már évek óta nagy sikerrel megy. Ennek során szakemberek (pedagógus, védőnő, orvos, stb.) és szülők tapasztalhatják meg, milyen autistának vagy épp "diszesnek" lenni. (Mindezekről plakátok, meghívók, képes összeállítás a mellékletben.)

- A Felhőcsikó Gyermekfejlesztő Egyesület mozgásfejlesztés témakörben szervezett szakmai napot szakemberek és érdeklődők számára (meghívó a mellékletben)
- A Hódmezővásárhelyi Tankerületi Központ Antiszegregációs Intézkedési Tervet dolgozott ki a városban leginkább érintett iskolának, a Szentesi Klauzál Gábor Általános Iskolának, melyet széleskörű társadalmiasítás követett.
- A Csongrád-Szentes Rotary Club középiskolások részére írt ki ösztöndíjpályázatot. (felhívás és képes összefoglaló mellékelve) Ezenkívül minden évben nyáron gyermek tábort szervezett, egyedi támogatásokat nyújtott rászoruló gyermekek és családjaik részére.
- A Legrand Magyarország Zrt. "Két keréssel egészségesebb!" programja az általános iskolák körében nagy sikernek örvend. A cég hol az iskolák falain belül, hol egy nagy kerékpározást és kapcsolódó műsort szervezve népszerűsíti a mozgást, azon belül a kerékpározást és az egészséges életmódot. (képes összeállítás a mellékletben.)
- A város "Egészség a célkeresztben" programja keretén belül az általános iskolai tanulók elsősegély és életmentés ismeretek, mentőtisztek által pedig drogmegelőző egészségnevelési ismeretek oktatásban részesülnek.
- Bertók Róbert sportoló, sportedző és rendezvényszervező a város támogatásával szervezi meg a "Harc a kincsért" kalandvetélkedőt, valamint a *Gyermekfesztivált* az általa működtetett Kurca-part Kalandparkban.
- A KIÚT XXI. Közhasznú Egyesület által szervezett hátrányos helyzetű gyermekek táboroztatásához az önkormányzat is hozzájárult, akárcsak a magyartési gyermekek számára játékok vásárlásához vagy az Árpád Szabadidős Sportklub által szervezett nyári nemzetközi nyári táborhoz, de említhetném a Pom-pom együttes Mikulásbuliját, amelyen valamennyi gyermek számára ingyenes csomagot biztosított a város Művelődési Bizottságán keresztül. Az Önkormányzat a Hódmezővásárhelyi Tankerületi Központtal együttműködve nyári tábort biztosít az általános iskolai diákok részére elsősorban szociális alapon, ezáltal tartalmas nyarat biztosítva a gyermekek számára.
- Az önkormányzati képviselők és a Művelődési Bizottság támogatja a diák külföldi csereprogramjait iskoláikon keresztül, mely a versenyképes és a továbbtanuláshoz elengedhetetlen idegennyelv ismeretüket mélyíti. Így támogatásban részesült a Deák Ferenc és a Koszta Általános Iskola, valamint a Horváth Mihály Gimnázium és a HSZC Boros Sámuel Szakgimnáziuma, Szakközépiskolája.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Jogi alapvetések a nők esélyegyenlőségéhez:

- Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.
- a Tanács 76/207/EGK irányelve a nőkkel és a férfiakkal való egyenlő bánásmód elvének a munkavállalás, a szakképzés és az előmenetel lehetőségei, valamint a munkafeltételek terén történő végrehajtásáról és az azt módosító 2002/73/EK irányelv,
- a Tanács 79/7/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról,
- a Tanács 86/378/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben történő megvalósításáról.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. A munka egyenlő értékének megállapításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piaci viszonyokat kell figyelembe venni.

Az Ebktv. megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot és terhességet is.

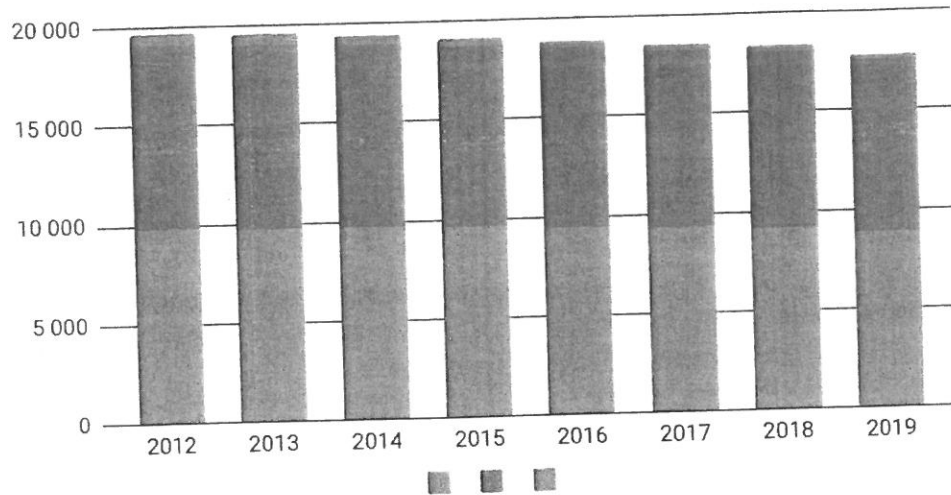
a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

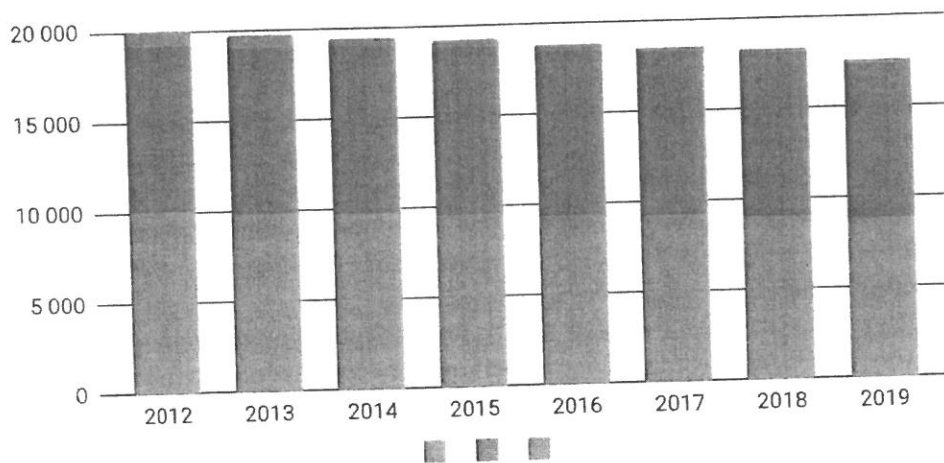
Év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	Férfiak	Nők	Férfiak	Nők	Férfiak	Nők
2012	9 846	10 008	9 243	9 222	624	765
2013	9 755	9 884	9 234	9 112	643	650
2014	9 695	9 701	9 243	9 223	472	458
2015	9 570	9 570	9 161	9 168	402	409
2016	9 410	9 376	9 081	9 123	287	295
2017	9 295	9 194	8 980	9 067	228	214
2018	9 112	8 977	8 980	9 067	227	222
2019	8 884	8 782	8 640	8 564	244	218

Forrás: Telr és helyi adatgyűjtés

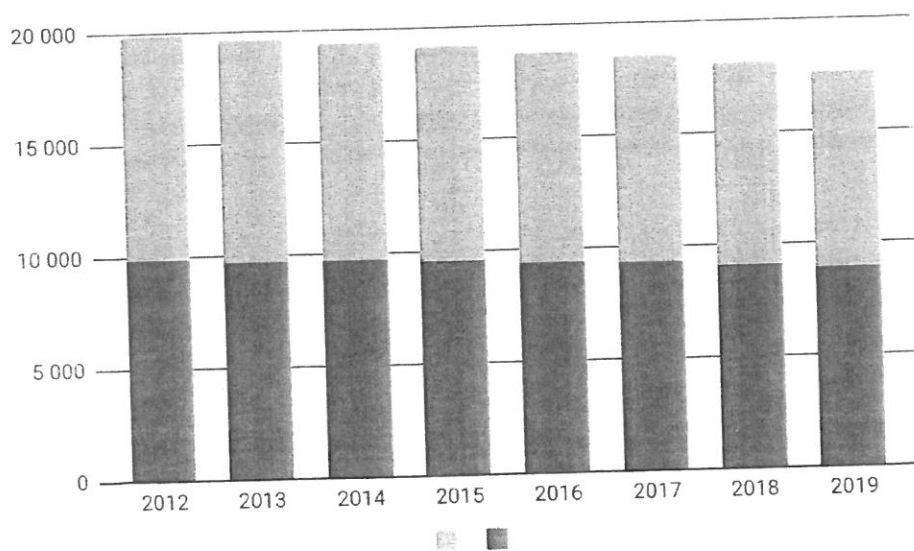
Férfiak foglalkoztatási helyzete (fő)

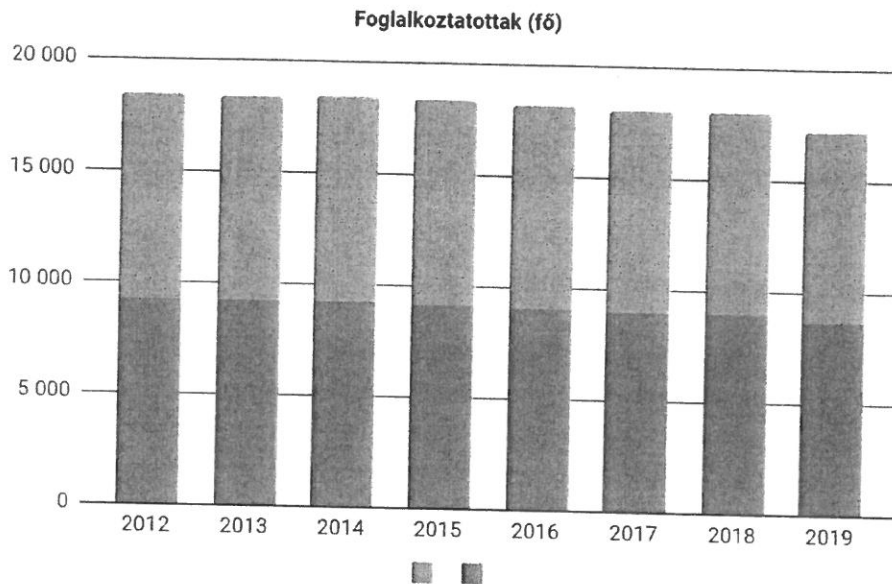

Nők foglalkoztatási helyzete (fő)

Munkavállalási korúak száma (fő)

A munkavállalási korúak közt a nők és a férfiak egyenlő, fele-fele arányban vannak, akárcsak a foglalkoztatottak esetében. A munkanélküli nők aránya a munkaképeskorú nőkhöz viszonyítva 2012. évben 7,6%. **Ez az arány évről évre lassan csökken, 2019. évben már csak 2,5%.** Férfiaknál tekintetében ez az arány 2012. évben 6,3%, **2019. évben 2,7%.** A munkanélküliek közel fele nő. Tehát nem mondható, hogy a nők teszik ki a munkanélküliek zömét. Nem mutatkoznak a diszkrimináció jelei.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban
Erre vonatkozóan nincs adat.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Mezőgazdasági ideny munka, a szentesi Hungerit Zrt-nél segédmunka, betanított munka

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A nők munkaerő-piaci hátrányos megkülönböztetése nehezen vizsgálható jelenség, megmutatkozhat a munkára való jelentkezéskor (ha a munkakör betöltésére mindkét nem képviselője alkalmas, azonos kvalitásokkal rendelkeznek, a munkáltató mégsem szeretne nőt alkalmazni), az azonos munkáért járó eltérő bérezésben, vagy az előmeneteli lehetőségek szűkösségében (üvegplafon-jelenség).

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A nők munkaerő-piaci elhelyezkedése szempontjából lényeges a gyermekek számára nyújtott napközbeni ellátásokhoz történő hozzáférés.

A bölcsőde a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését biztosító intézmény. Szentesen egy önkormányzati fenntartású bölcsőde működik, mely számos szolgáltatást nyújt az érintett lakosság számára. 2015 óta küzd az intézmény férőhelyhiánnyal a megnövekedett igények miatt. 2016.01.01-től, bővült a gyed extra. A munkába

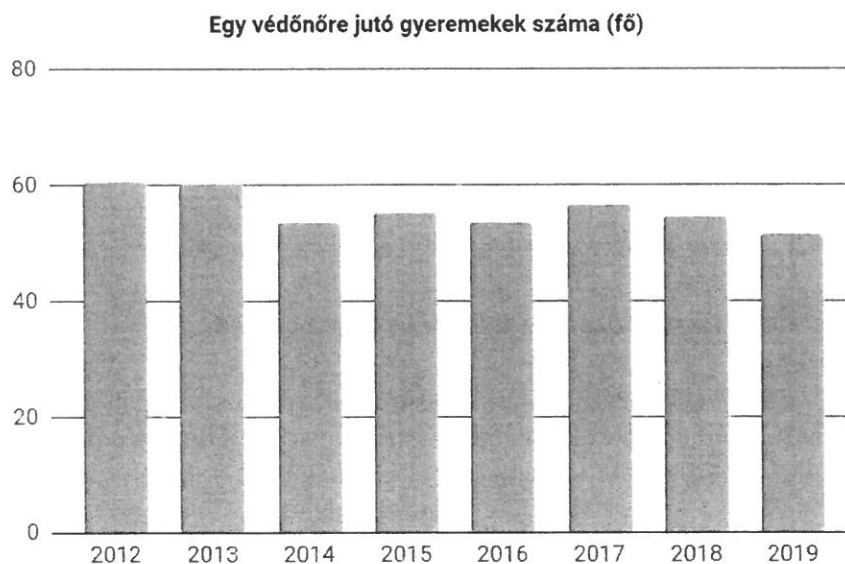
visszatérő édesanyák, már gyermekük 6 hónapos korától igénybe vehetik a gyed extrát a kormány döntése értelmében. Ingyenessé vált a gyermekétkeztetés azoknak a két- és egygyerekes családoknak is, ahol az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg a minimálbér nettó összegének 130 százalékát. Az ingyenes bölcsődei étkeztetés szintén arra motiválhatja a nehéz anyagi helyzetben élő családokat, hogy még többen igénybe vegyék a bölcsődei ellátást. A családi napközis kis létszámkeretük miatt nem nyújtanak megoldást. Ráadásul korlátozott azok száma, akik ezt a szolgáltatást meg tudják fizetni.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

5.3. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

Év	Védőnők száma	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
2012	16	970	61
2013	16	962	60
2014	17	906	53
2015	17	937	55
2016	17	911	54
2017	18	1017	57
2018	18	981	55
2019	18	924	51

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A családon belüli erőszak esetén elmondható, hogy - bár csökkenést mutat azon ügyek száma, melyben intézkedést foganatosítottak -, azonban nagyfokú látenciával kell számolni. Az áldozatok bejelentési kedve hullámzó, egy része még mindig nem bízik a rendőrségben, csak az utolsó stádiumban hívják segítségül hatóságokat, és vannak olyanok, akik minden családi veszekedés kapcsán a rendőrséget hívják segítségül, hogy „tegyen papír” és bizonyítékként szolgáljon esetleges bírósági válóperes tárgyalás során.

2017. évben az alább felsorolt bűncselekmények kapcsán intézkedtek családon belüli erőszak kapcsán:

1. kiskorú veszélyeztetése
2. tartás elmulasztás vétség
3. testi sértés
4. szemérem elleni erőszak
5. személyi szabadság megsértése
6. magánlaksértés
7. zsarolás
8. kényszerítés
9. szexuális erőszak
10. nemi erkölcs elleni bűncselekmény
11. önbíráskodás
12. kiskorú elhelyezésének megváltoztatása
13. garázdaság
14. kapcsolati erőszak miatt 4 esetben
15. rablás
16. kitarottság.

A sértettek közel 80%-a nő, 15% gyermek, illetve 5% a férfi.

Az elkövetői oldalt tekintve: Az elkövetők 87% férfi és csekély mindössze 13% nő. 2017. évben összesen 9 alkalommal éltek jelzéssel olyan családon belüli erőszak ügyekben, amelyben érintett volt gyermekkorú.

A felsorolt bűncselekmények elkövetésének sajátosságai között említendő, hogy a cselekmények elkövetését minden esetben családi jellegű vitatkozás előzte meg, valamint az elkövető részéről az italozó életmód a jellemző. Helyszíne minden esetben a lakóház vagy ahhoz tartozó bekerített helyek, a cselekmények motivációja is családi jellegű konfliktus volt. Ideiglenes hatályú elhelyezést a tárgydőszakban a hatóság nem rendelt el.

A rendőrségi bűnmegelőzési tevékenység fontos területe az áldozattá válás megelőzése és az áldozatok segítése. Utóbbit az általános rendőri feladatot ellátó szerv esetében alapvetően az áldozatvédelmi referensekből álló áldozatvédelmi hálózat koordinálja. Csongrád megyében nyolc áldozatvédelmi referens látja el rendkívül sokrétű feladatait a megyei rendőrfőkapitányság mellett valamennyi rendőrkapitányságon. A referensek közreműködnek az áldozatsegítéssel kapcsolatos általános feladatok végrehajtásában, ellenőrzésében - ezek közé tartozik az is, hogy a rendőrségi eljárások során az áldozati jogok megfelelően érvényesüljenek, és az áldozat megkapja a számára szükséges tájékoztatást, segítséget. Speciális feladataik körében számos egyéb tevékenységük mellett a rendelkezésükre álló eszközökkel segítséget nyújtanak a hozzájuk forduló áldozatok problémáinak megoldásában, illetve közvetítik más szervezetek - különösen az illetékes áldozatsegítő szolgálat - segítségét is.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaoththon, családok átmeneti otthona)

Gyermekek Átmeneti Otthonába a bekerülési okok:

1. lakhatási problémák miatt: 31 fő
2. bántalmazás miatt: 6 fő
3. családi konfliktus miatt: 23 fő

Három hónapon belül az intézményben lakók kb. 62%-a került kigondozásra, a fél éves bentlakást megközelítve pedig kb. 18%. 12 hónapnál tovább három család vette igénybe az intézmény szolgáltatásait. Az intézmény szakembereinek tapasztalatai szerint, az egyedülálló édesanyák számára igen komoly problémát okoz megfelelő albérletet találni. Az egy fizetésből élő, vagy gyesen lévő szülők számára megfizethető és lakhatási szempontból is alkalmas lakást, házrészét nehéz találni.

A Családok Átmeneti Otthona 2017. évben közel 10.000 ellátási nappal működött. A lakószobák kihasználtsága 96% körüli. A szociális bérlakásban tartozást felhalmozók, az új szabályok szerint kiköltöztetés sorsára jutnak, mivel Szentesen minimális szinten működik az albérletpiac, ezek a családok az átmeneti otthonokba jelentkeznek. 2017. évben hatalmas lépést tett az intézmény a családjaik foglalkoztatása terén. Az apák közül szinte mindenki dolgozott, többségük bejelentett munkaviszonyban. Az anyák esetében is jelentős a foglalkoztattak száma, aki bölcsődébe tudta elhelyezni a gyerekeit az szinte kivétel nélkül mind munkát vállalt.

Ezek a gyermekes fiatal családok, amelyek nem rendelkeznek tartalékokkal, jelentősebb támogatással járó rokonai háttérrel, de rendelkeznek stabil, alacsony vagy közepes szintű jövedelemmel, egy nagyon racionális előtakarékosság esetén esélyük lehet lakhatásuk saját erőből történő megteremtésére.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Szentes Város Önkormányzatának Képviselő-testülete tagjainak száma 15 fő közülük 3 fő nő. A 30 db városban működő és az önkormányzati intézmények élén 15 esetben nő áll.

Azon civil szervezetek vezetői, amelyek a város közéletébe programjaikkal, rendezvényeikkel bekapcsolódnak, szintén a hölgyek tábort erősítik.

A nők a közéletben ugyanolyan eséllyel érvényesülnek, mint férfi kollégáik. A megfelelő végzettséggel, szakmai tapasztalattal rendelkező hölgyek ugyanolyan bérért ugyanolyan szerepet láthatnak el, mint a férfiak.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Az önkormányzat tudomása szerint nincs kirívó probléma a településen.

Szentes peremterületein (12-15 km-re) élő családok társadalmi helyzete nagy eltérést mutat. A lakosok nagy része inaktív (nyugdíjas, gyes-gyed-en lévő, vagy munkanélküli). Ezek a családok folyamatosan küzdenek a mindennapi megélhetésért, a munkaképes korú lakosság körében ez a probléma leggyakrabban a munkába járás nehézségeiben csúcsosodik ki, sokszor a településrészek hátrányaiból adódóan, ami főként a várostól való távolságból adódik, elszigetelődnek és mélyszegénységbe kerülnek. Azok a családok, akik a városba napi szinten járnak be dolgozni átlagos színvonalon élnek, viszont kulturális szempontból hátrányt szenvednek, mivel nincs lehetőségük helyi szinten a kulturális szolgáltatások igénybevételére. Óvodás, iskolás korú gyermekeik a városba járnak köznevelési, közoktatási intézményekbe, így ők könnyebben csellengőkké válhatnak és jobban ki vannak téve veszélyeknek, ezért szükséges nemcsak számukra, hanem szüleik részére is (bűnmegelőzési, közbiztonsági) tájékoztató előadások, preventív programok (drog és egyéb

függőségek, stb.) tartása. A nők számára szervezett szűrővizsgálatokról is kevésbé értesülnek. Az itt élő nők sokkal elszigeteltebben élnek, mint a városban élő társaik, ezáltal kiszolgáltatottabbak, hamarabb válhatnak erőszak áldozatává.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
a peremterületeken élő nők nagymértékű információs elszigeteltsége jellemző	tájékoztatás, preventív programok
az erőszak áldozatává válás kockázata magas a nők körében	“bújtatott” programok szervezése

Nők célcsoporttal kapcsolatban megvalósult tevékenységek a városban:

2019-ben a Szentesi Művelődési Központ szervezett nyáron két rendezvényt Szentes peremterületein (szerződés mellékelve), melyek alkalmasak az elszigeteltség csökkentésére, tájékoztatók kihelyezésére, kulturális esélyegyenlőség elősegítésére, stb. Rajtuk kívül a Mosolygósabb Régióért Kulturális Egyesület szervez évek óta Lapistón kulturális rendezvényt évente 1-2 alkalommal.

A TOP 5.3.1 Csoportkohézió erősítése Szentesen című pályázat éppen ezekre a szegregálódó peremterületeken élőkre koncentrál. A közösség igényeire épülve, őket bevonva - közösségfejlesztő és szakmai vezető segítségével - kerül megvalósításra a projekt. A pályázat megvalósításában partnerek: Polgárőrség, Rendőrség, Családsegítő Központ tanyagondnoki, Terra-Coop Zrt, Református Egyház és a közművelődési és közgyűjteményi intézmények. Fontos feladata az Önkormányzatnak az egyenlő esélyek megteremtése és biztosítása, ezért is kiemelkedő jelentőségű ez a program, melynek lényege, hogy olyan aktív, cselekvőképes közösségek jöjjenek létre, melyek tudják az érdekeiket érvényesíteni és külső segítség nélkül saját rendezvényeiket megszervezni. A szakmai vezető és a közösségfejlesztő arra is képessé teszi a célterületen élőket, hogy ha külső segítségre van szükségük, megtalálják a megfelelő segítőt legyen az cég, képviselő, közintézmény. A projekt segíti az információáramlást, a különböző intézmények munkatársaival a kapcsolatépítést.

“Bújtatott” rendezvények - a teljesség igénye nélkül - az elmúlt években: Pribránszky Marianna “Gyerkcöcckel suttagó” két előadása, a Legrand Zrt által szervezett Görög Ibolya előadás is. A Legrand Zrt szentesi munkavállalói részére NANE előadást is szervezett.

Újszerű, egyre inkább népszerű és hatékony módja a nők összefogásának a közösségi oldalakon létrehozott zárt csoportok. Szentesen a Szentesianyu és a Szentesi Szívesség Csoport évek óta nagy sikerrel működik önszervező csoportokként. 2019-ben viszont tovább fejlődött és az online térből kiléptek az offline térbe. Összefogva, önkéntesen, a városért egy őszi dekorációt készítettek a város főterére, advent időszakában pedig egy Meseház dekort hoztak össze a városlakók nagy örömeire.

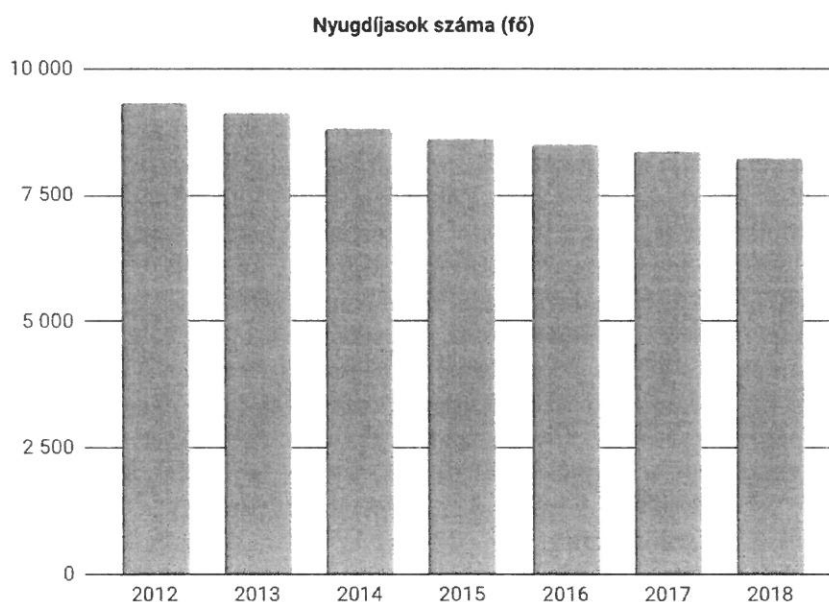
6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma	Összes nyugdíjas
2012	3 745	5 591	9 336
2013	3 620	5 485	9 105
2014	3 494	5 330	8 824
2015	3 352	5 248	8 600
2016	3 292	5 216	8 508
2017	3 204	5 151	8 355
2018	3 139	5 103	8 242

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A szentesi lakosság közel egyharmada nyugdíjas, de számuk a lakosságszám csökkenésével egyenesen arányosan évről évre kevesebb. Lényegesen több az időskorú nő, mint férfi. Az öregedési index jóval 100 felett van és fokozatosan növekszik, ami azt jelenti, hogy előregedő a település.

6.2 Idősök munkaerő-piaci helyzete

a) idősök, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

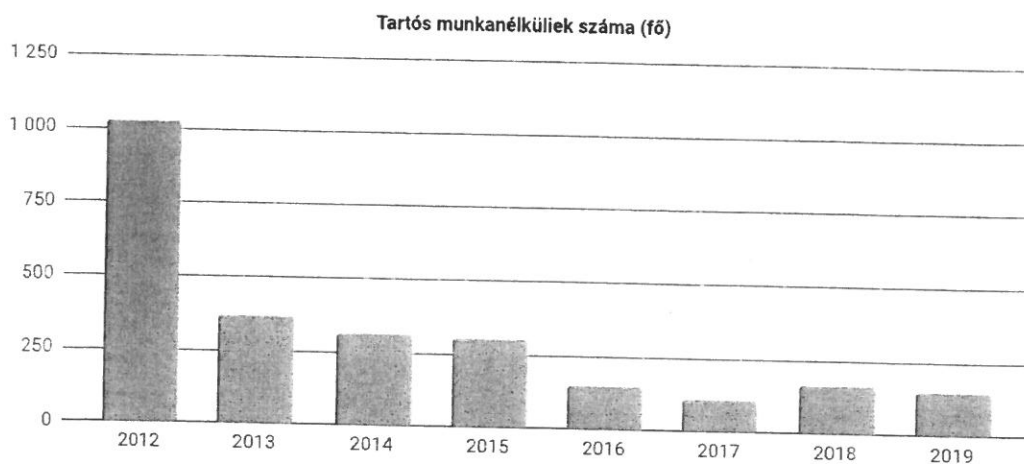
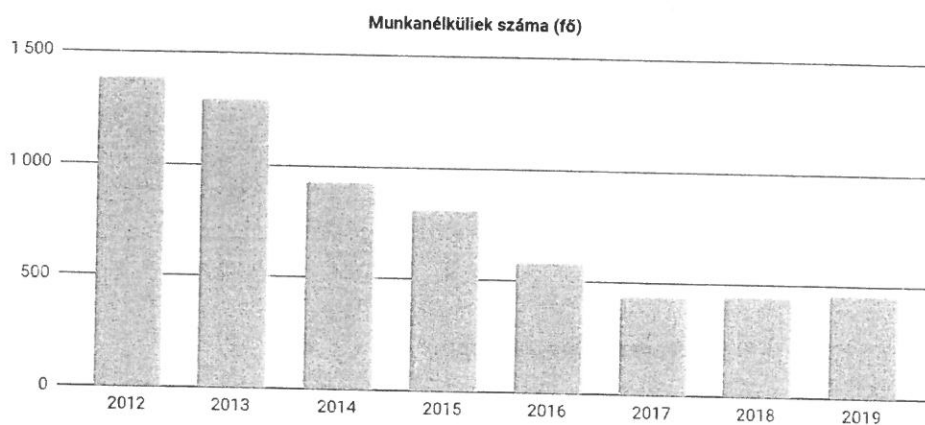
A helyi adatgyűjtés célja, hogy feltérképezze az idős korosztály (jellemzően az 55 év feletti) foglalkoztatottsági mutatóit és a kapott mutatókból hosszabb távú megoldási javaslatok legyenek

kidolgozhatók. A településen élő idősebb korosztály munkaerő-piaci mutatói rávilágítanak arra, hogy milyen arányú a foglalkoztatottságuk, milyen szektorokban dolgoznak, vagy hogy a már nyugdíjas személyek vállalnak-e munkát kereset-kiegészítésként.

6.2.3. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

Év	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma		Tartós munkanélküliek száma	55 év feletti tartós munkanélküliek száma	
	Fő	Fő	%	Fő	Fő	%
2012	1 388	175	13%	1 023	n.a.	0%
2013	1 293	181	14%	367	n.a.	0%
2014	930	156	17%	309	n.a.	0%
2015	811	140	17%	299	n.a.	0%
2016	582	106	18%	147	n.a.	0%
2017	443	87	20%	107	n.a.	0%
2018	449	85	19%	165	n.a.	0%
2019	462	97	21%	144	n.a.	0%

Forrás: Helyi adatgyűjtés, TeIR

Az idősebb korosztály körében évről évre növekszik a munkanélküliek aránya a településen.

b) tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

A törvényi szabályozás eléggé megnehezíti az idősek, nyugdíjasok foglalkoztatását. Amint az is, hogy kevés a munkahely, és a fiatalok is nehezen, vagy sehogy sem jutnak munkához a településen.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Nincs adat.

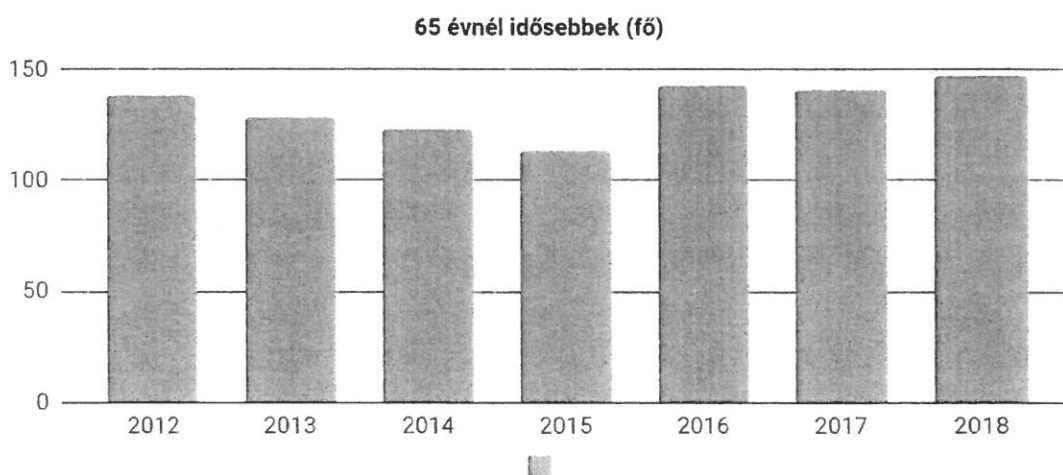
6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

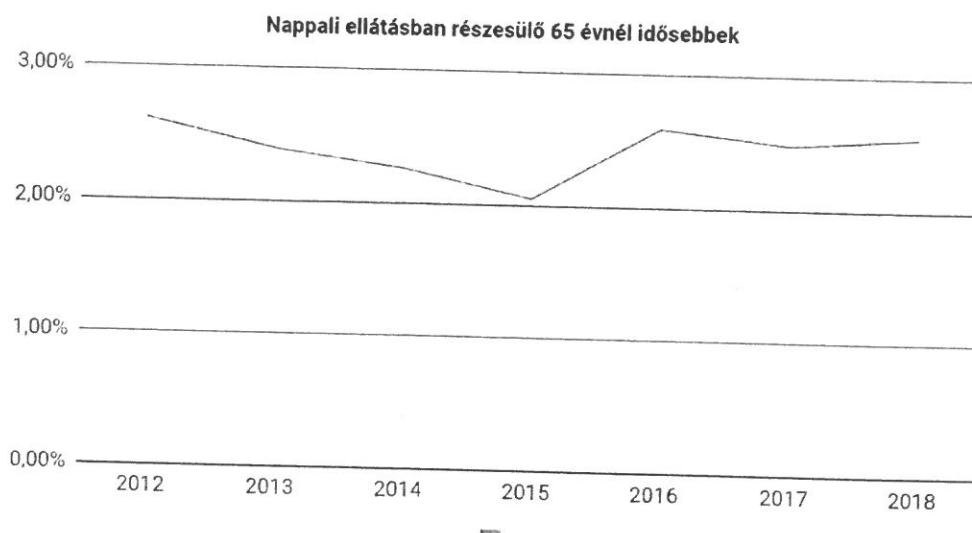
a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma	
	Fő	Fő	%
2012	5 278	138	2,61%
2013	5 349	128	2,39%
2014	5 442	123	2,26%
2015	5 511	113	2,05%
2016	5 593	143	2,56%
2017	5 674	141	2,49%
2018	5 767	147	2,55%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Dr. Sipos Ferenc Parkerdő Otthon célja az időskorú személyek életminőségének javítása a komplex gondozás és a szociális munka eszköztárának alkalmazásával.

A szakosított ellátás keretén belül ápolást, gondozást nyújt, elsősorban nyugdíjkorhatárt betöltött idős személyek részére, akiknek egészségi állapota rendszeres gyógyintézeti kezelést nem igényel, valamint szociális helyzetük miatt szükségben szenvednek, önmaguk ellátására nem, vagy csak segítséggel képesek, valamint az 1993. évi III. törvény 68/A §(3) bekezdésében meghatározott gondozási szükséglettel rendelkeznek. Az intézmény 1 Ha területen épült a városhoz közel, mégis nyugodt, erdős területen, a Kurca partján. Az épület két szinten, közel 5000 négyzetméteren nyújtja szolgáltatásait. Az intézmény 132 fő idős ember részére nyújt ápoló-gondozó otthoni ellátást négy részlegen.

Az intézmény teljes körűen biztosítani tudja az 1/2000. (I. 7) SZCSM rendeletben előírt személyi és tárgyi feltételeket.

Az intézmény az alábbi szolgáltatási elemeket nyújtja:

- lakhatás fűtés, világítás (folyamatos hideg-melegvíz ellátás, szennyvíz elvezetése)
- szükség szerint ruházattal, textíliával való ellátás
- textíliák mosása, vasalása, javítása
- napi ötszöri étkezés, szükség szerint diéta
- közös helyiségek használata
- berendezési tárgyak használata
- 24 órás ápolói-gondozói felügyelet
- egészségügyi alapellátás
- gyógyszerek, gyógyászati segédeszközök beszerzése
- mentális gondozás
- foglalkoztatás
- alapápolás
- szakorvosi és sürgősségi ellátáshoz, kórházi kezeléshez való hozzájutás segítése
- kórházi kezelés utáni rehabilitáció, szükség szerint fizioterápiás ellátáshoz hozzájutás
- demens személyek fejlesztő, és preventív szemléletű gondozása
- tisztálkodási szerek biztosítása
- pénzkezeléssel kapcsolatos segítségnyújtás
- érték és vagyontárgyak megőrzése
- szabadidős programok biztosítása

- alapfeladaton túli szolgáltatások (fodrászat, pedikűr, kirándulások)
- takarítás
- fűtés, világítás
- folyamatos hideg-melegvíz ellátás.

2008. januárjában nyitotta meg kapuit a Szentés Nagytemplomi Református Egyházközség fenntartásában a Szentési Református Idősek Otthona. **Az otthon vegyes profilú intézmény, melynek keretén belül idősök tartós bentlakásos elhelyezését és átmeneti ellátását biztosítja.**

Szentés Város Gondozási Központja több évtizede nyújt szociális alapszolgáltatásokat a település szociálisan rászorult ellátottai részére. Az intézmény keretében ellátott szociális feladatok: szociális étkeztetés, idősök, pszichiátriai betegek és fogyatékosok nappali ellátása, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, közösségi ellátás.

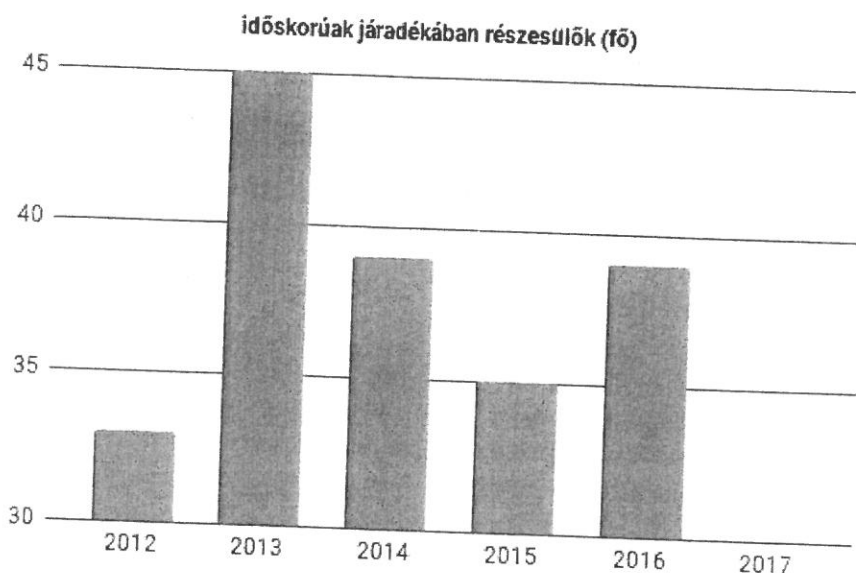
A Szentés-Felsőparti Református Egyházközség 2009. januártól működteti a „Dorkász” házi segítségnyújtást végző szolgálatát. **2019-ben 18 fő ellátására rendelkeztek működési engedéllyel.**

Ezekkel a szolgáltatókkal az önkormányzat, valamint a szociális intézmények szoros kapcsolatot építettek ki az ellátottak érdekében, ugyanúgy, mint a civil, valamint karitatív szervezetekkel annak érdekében, hogy lehetőség szerint minden rászoruló megismerhesse a szociális ellátórendszert.

6.3.2. számú táblázat - Időskorúak járadékában részesítettek átlagos száma

Év	Időskorúak járadékában részesítettek (évi) átlagos száma (fő)
2012	33
2013	45
2014	39
2015	35
2016	39
2017	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az időskorúak járadékában részesülők szinte mind egyedülállók.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

6.4.1. számú - Művelődési közintézmények adatai

Év	A nyilvános/települési könyvtárak száma	A nyilvános/települési könyvtárak egységeinek száma (leltári állomány)	Muzeális intézmények száma	Közművelődési intézmények száma
2012	1	122 041	2	4
2013	1	117 572	4	2
2014	1	115 079	4	6
2015	1	113 063	4	6
2016	1	114 328	4	5
2017	1	117 184	4	7
2018	1	114 985	4	8

Forrás: Teir

A kulturális, közművelődési szolgáltatásokról a 3.7. a), b) és c) pontokban számoltunk be. A városban e szolgáltatásokhoz való hozzáférés megfelelő az aktív idősök körében valamint azok számára, akik a Gondozási Központ általi vagy más nappali ellátásban részt vesznek vagy az idősök otthonának lakói. Korlátozott a hozzáférés a tanyákon élő és a város peremterületein (Magyartés, Lapistó, Kajánújfalu) élők számára. A TOP 5.3.1. pályázat keretében végzett felmérésből kiderült, hogy Magyartés és környező tanyái a leglakottabbak, s az itt lakók igényeként jelent meg a kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés.

c) idősök informatikai jártassága

Az elmúlt több mint öt évben számos idősök számára is meghirdetett informatikai képzés valósult meg intézményi (könyvtár) és civil szervezésben (Nyugdíjasok Szövetsége) egyaránt. Jelenleg is megvalósítás alatt áll egy pályázat, melynek keretén belül számítógépeket kaptak otthonukba a pályázati feltételeknek megfelelt idősök, akiket képzés után az eszköz használatában segítenek a programban foglalkoztatott segítők.

6.4 . Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Az adatgyűjtés célja, hogy a helyi önkormányzattól, vagy helyi civil, állami vagy egyházi szervezettől információkat kapjunk kifejezetten az idősebb korosztályt megcélzó programok, speciális programok számáról. (pl. szociális támogatást nyújtó személyes szolgáltatások, életvitelt segítő támogatás, informatikai képzés, dalkör, nyugdíjasklub, stb.) Ha az eredmények azt mutatják, hogy ezeknek a programoknak a száma alacsony, akkor olyan intézkedéseket kell hozni, melyek előmozdítják ezeknek a programoknak a beindítását.

A Művelődési Központ és több civil szervezet tart hetente/havonta nyugdíjas összejöveleteket, műsoros esteket nyugdíjasok számára. Az önkormányzat minden évben megünnepeli több száz idős ember részvételével az idősek világnapját. Ilyenkor műsorral, virággal, vendéglátással köszöntik őket. A Könyvtár és a Művelődési Központ szervezésében szinte naponta zajló kulturális rendezvények (kiállítás- és könyvbemutatók, előadások, író-olvasó találkozók, színházi előadások bérletesei, stb.) törzsközönsége az idősebb korosztályból kerül ki. De önszerveződő alapon ének-, táncszakkör, tornaklub, hímző szakkör és még sok más szabadidős tevékenység zajlik a városban részvételükkel.

Az idősek előszeretettel közlekednek a számukra kifejlesztett elektromos járművek által. Azonban reflexeik már nem a régiak és megváltoztak a közlekedési szokások és szabályok is, valamint sokkal több jármű közlekedik a városban. Teljesen érthető igényük a teljesértékű, aktív időskorhoz. Évente ezért szükséges a közlekedési ismereteik frissítése, tájékoztatás e közlekedési eszközök biztonságos használatáról.

Magyartés, Kajánújfalu, Lapistó és környező tanyáin élők körében végeztünk közösségi felmérést, melynek alábbi kérdései relevánsak az idősekre nézve:

“Részt venne-e Ön vagy családtagja olyan programokon, ahol megtanulhatnak, vagy betekintheznek a régi idők mesterségeibe, pl: kosárfonás, szövés, állattartás, kenyérsütés, száraztészta készítés?”

igen	38	58,46%
nem	27	41,53%

Forrás: helyi adatgyűjtés

“Fontosnak tarja-e azt, hogy az idősebb lakosok átadnák a tudásukat, tapasztalatukat a fiataloknak, akik pedig segítenék az idősebbeket a mai kor technológiájának eligazodásában, akár az internet, okostelefon használatában?”

igen	51	79,68%
nem	13	20,32%

Forrás: helyi adatgyűjtés

A hagyományőrzés szempontjából fontos mutató. A válaszokban megmutatkozik az igény a generációk együttműködése, a generációs tudásmegosztás iránt.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

Az idők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
az időkben gyökerező identitástudat a fiatalokból már hiányzik	többgenerációs programok szervezése
az idők veszélyes közlekedése a megváltozott közlekedési szabályok és szokások miatt	játékos közlekedésbiztonsági programok szervezése

Az Önkormányzat többféle módon is segíti az idős korosztályt. Egyrészt támogatási keretein keresztül közvetlenül, másrészt közvetett módon intézményein, civil szervezeteken és azok támogatásán keresztül. Szentés Város Önkormányzatának Gondozási Központja 3 idők klubját tart fenn és otthonápolást is végez. A klubokban foglalkozásokat, ünnepeket tartanak, melyeket az önkormányzati képviselők is előszeretettel támogatnak. Az intézmény és az önkormányzat évek óta szervezi az Idők Közlekedésbiztonsági Napját, melyen nemcsak a saját ellátottjai, hanem a járásban, megyében működő más társintézmények lakói, bejáró idősei is előszeretettel látogatják. A rendezvény partnerei a Városi Rendőrkapitányság és a TUTI Motoros- és Autósiskola. Ismeretterjesztő előadások és csapatjátékban kresz-teszt verseny, valamint kötetlen beszélgetés alkotják a programot.

A szintén önkormányzati fenntartású Dr. Sipos Ferenc Parkerdő Otthon lakói számára különböző foglalkozásokat, intézményen belüli rendezvényeket szerveznek, de évente több alkalommal külsős programokra, rendezvényekre is elviszik lakóikat.

Mindkét intézmény gyakorlati helye a HSZC Boros Sámuel Szakgimnázium, Szakközépiskola egészségügyi szakán tanuló diákoknak és örömmel fogadják az intézményüket választó 50 órás közösségi gyakorlatos tanulókat is.

A Nyugdíjasok Szentési Szövetsége Egyesület tevékenysége is támogatást nyert önkormányzati forrásból.

A Magányosok Klubja, Nyugdíjas Klub, Kézműves Kör és más civil szervezetek ingyenes helyiséghasználatot, rendezvényeik megszervezéséhez műszaki-technikai és szakmai segítséget kapnak a Szentési Művelődési Központtól. Az év során több kiállítási és megjelenési lehetőséget is biztosít a város számukra.

A TOP 5.3.1 Csoportkohézió erősítése Szentésen című pályázat a közösség igényeire épülve, őket bevonva - közösségfejlesztő és szakmai vezető segítségével - kerül megvalósításra. Elsősorban a Szentéshez tartozó elzárt 10-15 km-re lévő településrészek (Magyartés, Kajánújfalu, Lapistó és környező tanyaviláguk) élő lakosságra koncentrál. A pályázat megvalósításában partnerek: Polgárőrség, Rendőrség, Családsegítő Központ tanyagondnoki, Terra-Coop Zrt, Református Egyház és a közművelődési és közgyűjteményi intézmények. Az idők célcsoportot érintően többgenerációs rendezvények (pl. a településrész virágosítása és fiatalok általi locsolása, gondozása), ismeretterjesztő előadások közbiztonság, közlekedésbiztonság, egészségügy és szociális szolgáltatások, támogatások témakörökben valósultak meg. A teljes pályázati dokumentáció az önkormányzatnál megtekinthető.

A Segítő Kezek Infokommunikációs Program által Szentés városában 25 fő 65 év feletti lakos kapott otthoni használatra laptopot korlátlan internet használattal. Az eszközhasználatban 5 fő segíti őket hol személyesen, hol telefonon keresztül. E program 2017 óta folyamatosan működik.

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékkal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

A Fot. 15-16. §-a értelmében a fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult.

A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központi költségvetésből támogatás igényelhető.

Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára speciális munkahelyek működtetésével a munkához való jogát lehetőség szerint biztosítani kell. A védett munkahelyet a központi költségvetés normatív támogatásban részesíti.

Fogyatékos személy: az a személy, aki tartósan vagy véglegesen olyan érzékszervi, kommunikációs, fizikai, értelmi, pszichoszociális károsodással - illetve ezek bármilyen halmozódásával - él, amely a környezeti, társadalmi és egyéb jelentős akadályokkal kölcsönhatásban a hatékony és másokkal egyenlő társadalmi részvételt korlátozza vagy gátolja.

A védett foglalkoztatás túlsúlya mutatkozik az integrált foglalkoztatással szemben. Probléma továbbá, ha nem áll rendelkezésre olyan foglalkoztatási szakember, aki a fogyatékos személy állapotának ismeretében javaslatot tesz a foglalkoztatás jellegére és helyére. Amennyiben nincs képzett szakember, aki a munkahelyi beszoktatást kísérelje, úgy sikertelen lehet a beszoktatás, amelynek következménye a fogyatékos munkavállaló alkalmatlanságának rövid időn belüli megállapítása. Szentesen néhány vállalkozás/vállalat lehetőséget biztosít megváltozott munkaképességűek foglalkoztatására.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén - nincs adat

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

Szentes Város Gondozási Központja több évtizede nyújt szociális alapszolgáltatásokat a település és a térség szociálisan rászorult ellátottai részére.

A fogyatékkal élők nappali ellátása szakfeladaton 6-8 fős gondozási csoportokban történik a fejlesztő foglalkoztatás, gyógypedagógiai asszisztensek segítségével. Nagy hangsúlyt fektetnek az ellátottak szükségleteinek megfelelő sport és kulturális programok szervezésére.

A pszichiátriai nappali ellátás pszichiátriai betegségben szenvedő ellátottaknak nyújt szolgáltatást. Kötelező szolgáltatásként pszichiátriai szakorvos havi rendszerességgel konzultációt tart az ellátottakkal.

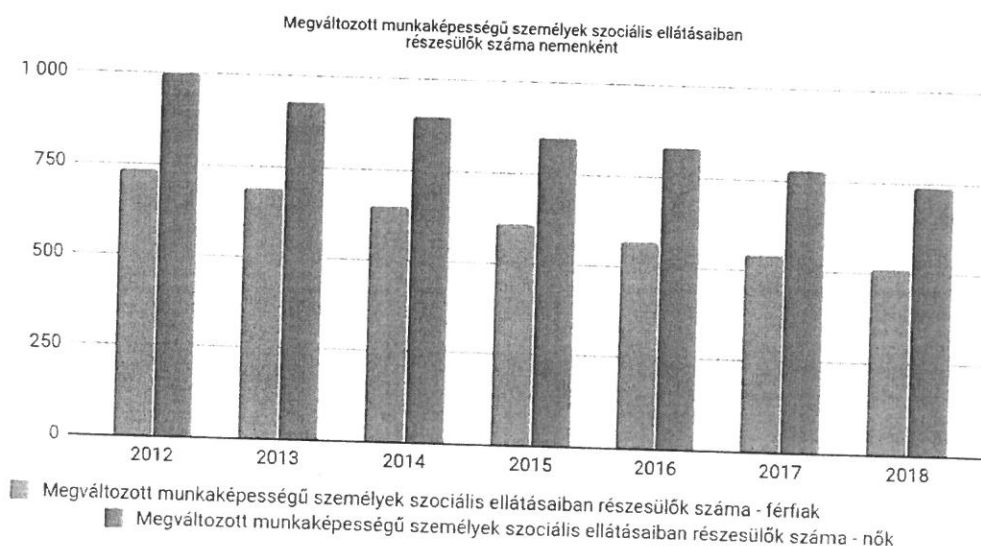
Szociális étkeztetés szolgáltatásuk a hét munkanapjain biztosított egyszeri meleg étkeztetés idős vagy egészségi állapota miatt rászoruló egyének részére normál, zsírszegény és diabetikus étkezés formájában.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma nemenként

Év	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - férfiak	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - nők
2012	735	999
2013	688	929
2014	650	896
2015	609	847
2016	567	829
2017	543	775
2018	513	737

Forrás: TeIR, KSH Tstar

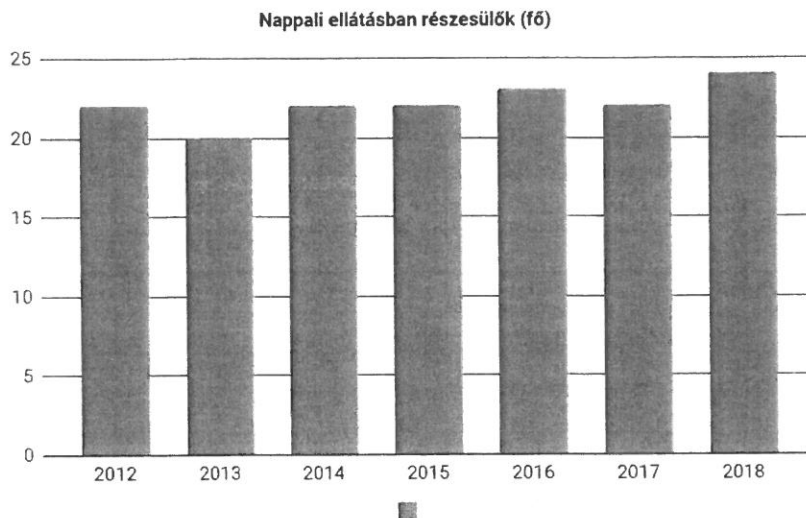
A szociális ellátásban részesülő megváltozott munkaképességű személyek közt a nők jelentősen többen vannak.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma

Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma	Egyházi fenntartású intézményben	Civil fenntartású intézményben
2012	22	nincs	nincs
2013	20	nincs	nincs
2014	22	nincs	nincs
2015	22	nincs	nincs
2016	23	nincs	nincs
2017	22	nincs	nincs
2018	24	nincs	nincs

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Szentes Város Gondozási Központja nyújt nappali ellátást a városban lakó fogyatékos személyek számára.

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

A Szentesi Közös Önkormányzati Hivatal felmérte az önkormányzati tulajdonban lévő középületek műszaki állapotát kitérve az akadálymentesítettségre is. A felmérés eredményét a Képviselő-testület elé tárta.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesíttség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

Közművelődési és közgyűjteményi intézmények ismertetése kitért az akadálymentesítésre is. A város fejlesztési tervében szerepelnek az önkormányzati tulajdonú épületek felújítása, melynek elengedhetetlen része az akadálymentesítés.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége - nincs adat

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

Szentes Város Önkormányzata pályázati forrásból tudja a közösségi közlekedés színvonalát, továbbá a járdákat, parkokat fejleszteni. Már a pályázati tervezés szakaszába bevonja az érintett, fogyatékos személyeket összetömörítő civil szervezeteket és végig együttműködik a megvalósulás folyamán.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

Ld. 7.1. pont.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Már több éve nagy sikerrel kerül megrendezésre minden év szeptember közepén a „Szeretet mindent elfogad” elnevezésű térségi fogyatékkal élők kulturális találkozója, melyet a Gondozási Központ szervez meg széleskörű civil és intézményi összefogással.

A Fogyatékos Személyek Esélyegyenlőségéért Közhasznú Nonprofit Kft. a fogyatékos személyek esélyegyenlőségének, társadalmi integrációjának, valamint komplex rehabilitációjának elősegítése érdekében országos információs és koordinációs hálózatot alakított ki fogyatékos személyek és családjaik segítése érdekében. Szentesen 2018. 06. 15-én nyílt Információs és Koordinációs Pont (IKOP), melynek helyet a Szentesi Családsegítő Központ biztosít. Az IKOP tájékoztatást nyújt fogyatékossgal érintett személyek és/vagy hozzátartozóik számára közszolgáltatásokról, helyi szintű célspecifikus szolgáltatásokról, ellátási formákról, valamint intézményekről. Segíti a helyi szakemberekkel való kapcsolatfelvételt.

A szentesi és környéki fogyatékosok tagjai lehetnek a Mozgáskorlátozottak Országos Egyesülete helyi klubjának, a Vakok és Gyengénlátók Csongrád Megyei Szervezetének helyi klubjának és a Siketek és Nagyothallók helyi szervezetének, amely civil szervezetek további szolgáltatásokat biztosítanak tagjaik számára.

Azonban a hozzátartozóknak nincs ilyen önségítő csoportja, klubja pedig nem könnyű feladat a fogyatékos rokonról való gondoskodás.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
a súlyozottan és halmozottan fogyatékosok hozzátartozói magukra maradtak, a kiegészítés veszélye áll fenn	önsegítő klub létrehozása részükre
a társadalom nagy része nem tudja hogyan bánjon a fogyatékkal élőkkel	érzékenyítés a fiatal korosztályban

A városban az utóbbi két évben megvalósuló, fogyatékos célcsoportot érintő tevékenységek:

A Gondozási Központ évek óta megszervezi az Önkormányzattal közösen a „Szeretet mindent elfogad” elnevezésű fogyatékosok térségi találkozóját a városi sportcsarnokban. Ezen a rendezvényen jelen van a kultúra, a játékos ismeretterjesztés és a sport egyaránt. A HSZC Boros Sámuel Szakgimnáziuma, Szakközépiskolája diákjai is aktív résztvevői és segítői a programnak, továbbá az önkormányzati képviselők és sportegyesületei vezetők, edzők és sportolók is bekapcsolódtak. Az EFI és Boldogság Klubja is minden évben kiveszi a részét a rendezvényből. 2019-ben indult új kezdeményezés a fogyatékkal élők művészetterápiája. Az Önkormányzat, a Gondozási Központ és egy amatőr helyi művész testvérpáros összefogásának eredményeképp indult ez a foglalkozás, melynek külföldön már nagy hagyománya van. Itt is nagy sikert aratott a Gondozási Központ fogyatékos nappali ellátottjai körében, ezért 2020-ban is folytatódik a program. Ősszel a Szentesi Városi Könyvtár felnőtt könyvtárában nyílt kiállítás az elkészült munkáikból.

Az Autisták Világnapján 2019. április 2-án a nyilvánosság elé lépett az Életkék Szülőcsoport, mely a Csongrád Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Szentesi Intézményének

kezdeményezésére létrejött autista szülőkből álló önszervező csoport. Ehhez a programhoz is csatlakoztak sportolók, így a Szentesi Vízilabda Klub női és férfi csapatának tagjai, valamint a Szentesi Farkasok kézilabdázói.

A Legrand Magyarország Zrt-nek is egyre nagyobb a társadalmi felelősségvállalása. Ehhez a célcsoportokhoz kapcsolódóan érzékenyítés történt cégüknél a Siketek és Nagyothallók Országos Egyesület segítségével kérve, ugyanis foglalkoztatottjai között is van érintett.

Ezek mind hozzájárulnak ahhoz, hogy a társadalom egy kicsit jobban megismerje a fogyatékkal élőket és azt, hogyan kell hozzájuk helyesen viszonyulni, segíteni rajtuk. Ezek pozitív hatásait jól tükrözik a 2019. évi civil kezdeményezések, melyek során először egy SMA1 beteg kisfiú és családja megsegítésére szerveztek gyűjtéseket online egy közösségi oldalon Civil Licit SMA1 Mátéért néven, majd offline önként felajánlott süteményeket árultak és a befolyt összeget a család kapta. Csatlakoztak hozzájuk vállalkozók, cégek és sportegyesületek is. A cél elérését követően egy két többszörösen fogyatékos lányát egyedül nevelő anya került a látóterükbe és nekik folytatódott a közösségi oldalon a gyűjtés.

Szentés Város Önkormányzata Képviselő-testületének tagjai évente fejenként 1 millió forint felett rendelkeznek, mely összegből saját értékrendjük szerint támogathatnak szervezeteket, intézményeket, programokat. Ezáltal támogatásban részesültek az elmúlt két évben a Munkás utcai Közösségi és Nappali Pszichiátriai Ellátás, a Vakok és Gyengénlátók Csongrád Megyei Egyesülete Szentesi Csoportja, a Mozgáskorlátozottak Egyesületének Szentesi Városi Csoportja, Vesebetegek Szentesi Egyesülete.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

Szentés városban a legnagyobb kisebbséget a romák képviselik. A Szentesi Romák Nemzetiségi Önkormányzata a "híd" szerepét tölti be. A szociális ellátásban dolgozó szakemberekkel jó munkakapcsolatot alakítottak ki, a különféle támogatások elbírálásánál nagy segítséget nyújtanak az ügyintézők számára. Szentés Város Önkormányzata és a Szentesi Romák Nemzetiségi Önkormányzata együttműködési megállapodást kötött, mely tartalma fentebb ismertetésre került. Az egyház elsősorban étel- és ruhaadományokon keresztül segíti a rászorultakat, de kulturális programokat is szerveznek templomaikban.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

Ld. 2.2. pont.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

„Híd” szerep, érdekérvényesítés segítése, hivatalos ügyek segítése, közmunkaprogram adta lehetőségek kiaknázása, kulturális programok szervezése, az egészségügyi alapellátáshoz jutást segíti.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A városban működő civil szervezetek tagjaiknak szolgáltatásokat nyújtanak, segítik egymást, kulturális programokat szerveznek.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A Legrand Zrt. évek óta a gyermek tömegsport területén segíti a helyi iskolákat a „Két keréssel egészségesebb” rendezvény kapcsán. Az önkormányzattal közösen megszervezik a gyerekek kerékpározását és jelentős pénzjutalommal, pólóval támogatják a legtöbb gyermeket, tanárt, szülőt bevonó iskolákat. a Hungerit Zrt környezetvédelmi programokat, versenyt hirdet az óvodás és általános iskolás korosztály számára.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

Az érintett nemzetiségi önkormányzat és az önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek tagjai a célcsoporti munkacsoportoknak és a Fórumnak is. Ezáltal aktívan részt vesznek a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésében és felülvizsgálataiban.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

Az önkormányzati döntések és a lakossági észrevételek, társadalmi egyeztetések színterei a lakossági fórumok. Az önkormányzat településen élők tájékoztatását a helyben szokásos módon oldja meg.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	<ul style="list-style-type: none"> - a hajléktalanokból hiányzik az elhelyezkedéshez szükséges pozitív hozzáállás - a szegregálódó peremterületeken élők összetartó ereje, érdekérvényesítő képessége gyenge 	<ul style="list-style-type: none"> - (M)ÉRTÉK: értékteremtő tevékenységek a siker megélése érdekében - KÉ(S)Z CSODA: közösségépítő programok szervezése
Gyermekek	<ul style="list-style-type: none"> - fiatalok nagyfokú tájékozatlansága, hiányos ismeretek a drog, bántalmazás, egészséges szexuális élet, stb. témakörökben - a dis-es, autista, hátrányokkal küzdő gyerekek mindennapi nehézségeinek átérzése hiányzik 	<ul style="list-style-type: none"> - Csak okosan!: felvilágosító és prevenciós előadások, tájékoztatók tartása egyéni és közösségi beszélgetések alkalmával - Bújj a bőrömbel!: érzékenyítés szakemberek részére
Idősek	<ul style="list-style-type: none"> - az idősokban gyökerező identitástudat a fiatalokból már hiányzik - az idősek veszélyes közlekedése a megváltozott közlekedési szabályok és szokások miatt 	<ul style="list-style-type: none"> - Kattanj rám!: többgenerációs programok és - Guruló nagyik: játékos közlekedésbiztonsági programok szervezése
Nők	<ul style="list-style-type: none"> - a peremterületeken élő nők nagymértékű információs elszigeteltsége jellemző - az erőszak áldozatává válás kockázata magas a nők körében 	<ul style="list-style-type: none"> - Info-társ: tájékoztatás, preventív programok - Hallasd a hangod!: "bújtatott" programok szervezése
Fogyatékkal élők	<ul style="list-style-type: none"> - a súlyozottan és halmozottan fogyatékosok hozzátartozói magukra maradtak, a kiegészítő veszélye áll fenn - a társadalom nagy része nem tudja hogyan bánjon a fogyatékkal élőkkel 	<ul style="list-style-type: none"> - Egymásért: önszorgító klub létrehozása - Kéz a kézben: érzékenyítés a fiatal korosztályban

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák esélyegyenlősége biztosított, a szolgáltatásokhoz való hozzájutás, az oktatás, az egészségügy, a kultúra területén. A roma és nem roma munkanélküliségi arányok nem térnek el egymástól. A roma érdekképviselői rendszer működőképes, és elfogadott. Hátrányos megkülönböztetésben nem részesülnek.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők magasabb foglalkoztatásának elérése csökkenti az élethelyzetből adódó hátrányokat. A szociális juttatásokhoz való hozzáférés biztosított.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek közoktatási szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférést.

Folyamatosan odafigyelünk az idősök értékeire. Biztosítjuk a szolgáltatásokhoz való hozzáférést. Lehetőséget és segítséget nyújtunk az érdekképviselőre.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén az egyenjogúsághoz fűződő jogok elismerését, a nők elleni erőszak elutasítását.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők foglalkoztatásának elősegítésére, akadálymentesség biztosítására, életminőségük növelésére.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatóság
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	(M)ÉRTÉK	a hajléktalanokból hiányzik az elhelyezkedéshez szükséges pozitív hozzáállás	értékteremtő tevékenységek a siker megélése érdekében	Szociális szolgáltatástervezési koncepció	rongyszőnyegek és kerámia tárgyak készítése, a HSK parkjának gondozása	Hajléktalan Segítő Központ vezetője	2023. október 1. folyamatosan az év folyamán)	elkészült termékek darabszáma	hajléktalan emberek, a műhelyeket és eszközöket, nyersanyagokat az intézmény biztosítja	Országos Hajléktalan Mintaprogram, az intézmény SZMSZ-e és az önkormányzat költségvetése által biztosított a folyamatos működtetés által fenntartható 2019-2023-ig
2	KÉ(SZ)CSODA	a szegregálódó perenterületekben élők összetartó ereje, érdekérvényesítő képessége gyenge	közösségépítő programok szervezése	Közművelődési rendelet	közösségépítő családi, ünnephez kapcsolódó programok szervezése	TOP 5.3.1. közösségépítő	2021. december 15. (évente legalább 4 alkalom)	résztevők száma jelenléti alapján	a felmerülő költségeket az önkormányzat vállalja pályázati forrásból	a TOP 5.3.1. pályázat által 2018. 11. hó-2021. 12. hóig biztosítottak a források és a közösségfejlesztő személye is.
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1	Csak okosan!	fiatalok nagyfokú tájékozatlansága, hiányos ismeretek a drog, előadások,	felvilágosító és prevenció előadások,	ifjúsági koncepció, Drogeellenes stratégia	felvilágosítás egyenlően és közösségi szinten osztályfőnöki órák keretben, drogprevenció megmozdulások,	iskolai szociális munkás	2018. szeptember 1. (tanév rendjéhez igazodva)	előadások, egyéni konzultációk, résztvevők száma a kapcsolódó	a termet az iskola biztosítja, a programok megvalósításához szükséges személyi állományt és a költségeket a Szentesi Családsegítő Központ biztosítja	Az iskolai szociális munka pályázat és az intézmény SZMSZ valamint

V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1	Egymásért	a súlyozottan és halmozottan fogyatékosok hozzátartozói magukra maradtak, a kiégés veszélye áll fenn	önsegítő klub létrehozása	Szociális szolgáltatástervezési koncepció	a célcsoport felkutatása, igényeinek felmérése, partnerek kialakítása civil szervezettel, a hivatalokkal, stb., klub létrehozása	Fogyatékosügyi tanácsadó	2021.03. 30. (havonta alkalommal vagy igény szerint)	klubtagok száma, jelenléti és kapcsolódó dokumentumok alapján	a terület a Szentesi Családsegítő Központ biztosítja, az esetlegesen felmerülő költséget az IKOP fizeti	2021. március végéig pályázat biztosítja a fenntarthatóságot és a tanácsadó alkalmazását
2	Kéz a kézben	a társadalom nagy része nem tudja hogyan bánjon a fogyatékkal élőkkel	érzékenyítés a fiatal korosztályban	Szociális szolgáltatástervezési koncepció, Civil stratégia, Ifjúsági koncepció	fogyatékkal szervezeteivel, intézményekkel, iskolákkal kapcsolatfelvétél, együttműködés kialakítása, érzékenyítés rendezvényhez kapcsolódóan	Gondozási Központ vezetője	2019. szeptember 15. (évente legalább 1 alkalom) 2023. 09. 15. -re módosul, mert szükséges, hogy minél több diák bevonásra kerüljön	az érzékenyítésbe bevontak száma	a helyiséget a Gondozási Központ és a Sportközpont biztosítja, a felmerülő költségeket az önkormányzat biztosítja az intézmény részére	Az intézmény SZMSZ-e és éves munkaterve, és az önkormányzat költségvetése a biztosíték a fenntarthatóságra.

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

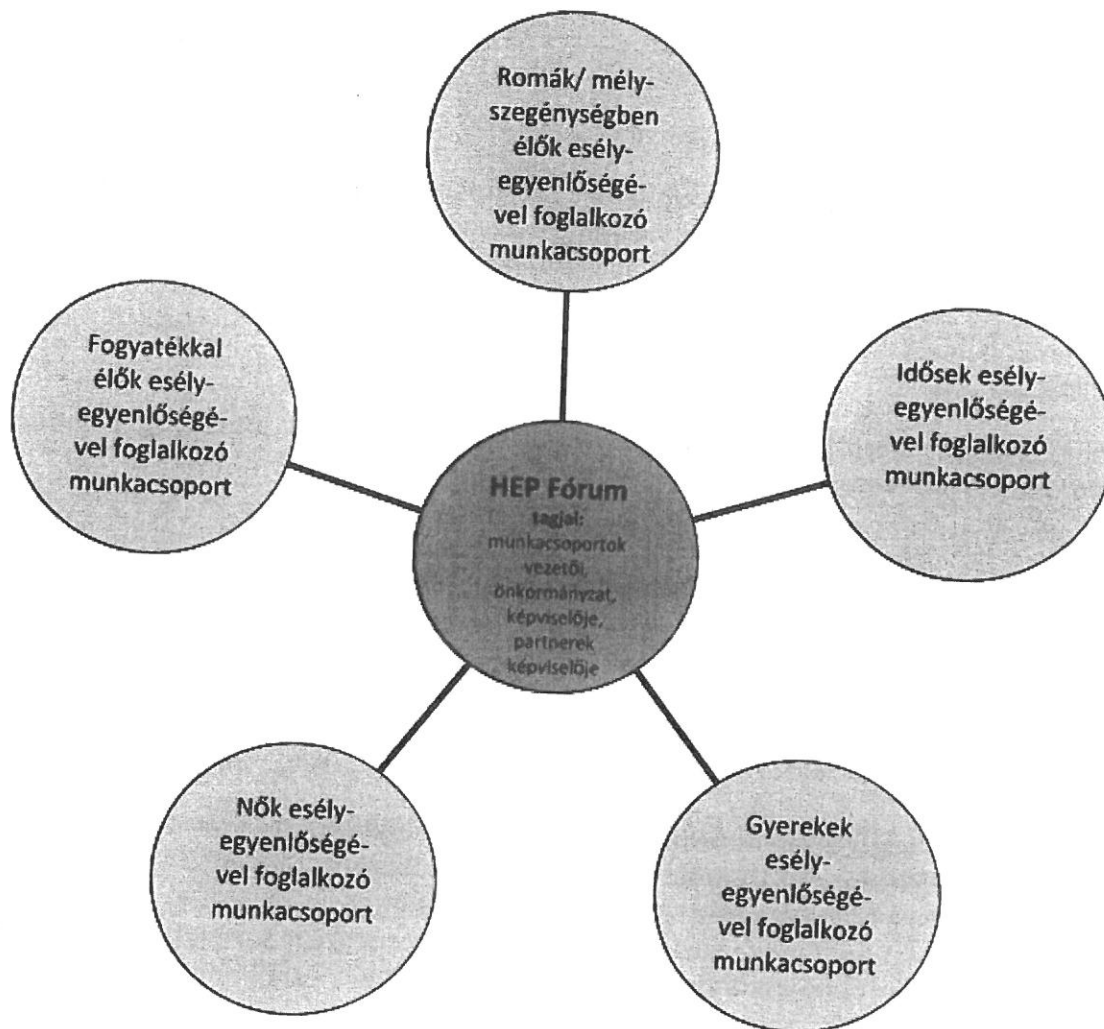
A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről Vidovicsné Molnár Zsuzsanna (esélyegyenlőségi referens) felel.:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.

- Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Szentes város Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Szentes város képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 153/2018. (IX. 27.) számú határozatával elfogadta.

Mellékletek:

Dátum:

Aláírás

Szentes Város Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Dátum

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás